



STRATEGIA

KAMIENSK 2035
STRATEGIA ROZWOJU GMINY

czerwiec 2025





Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	5
1.1 PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII.....	5
1.2 METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ.....	6
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA – SYNTEZA DIAGNOZY.....	10
2.1 WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	10
2.1.1 UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE.....	10
2.1.2 UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE.....	13
2.1.3 UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE.....	15
2.2 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	19
2.3 DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY – ANALIZA SWOT	24
3. ELEMENTY STRATEGICZNE.....	33
3.1 WIZJA I MISJA.....	33
3.2 CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁAŃ.....	34
3.3 WYKAZ ZADAŃ WSKAZANYCH PRZEZ UM KAMIEŃSK REKOMENDOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH „KAMIEŃSK 2035 STRATEGIA ROZWOJU GMINY”.....	51
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	59
5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	65
5.1 ROLA MODELU.....	65
5.2 KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAŁOŻENIA MODELU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY KAMIEŃSK – STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU.....	65
5.3 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....	83
6. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	87
6.1 ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	89
6.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	91
6.3 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ,.....	93
6.4 ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO.....	94
6.5 ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	94



6.6 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ,.....	94
6.7 ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW.....	95
6.8 ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO.....	96
6.9 ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	96
6.10 ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	97
7. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU KRAJOWYM I LOKALNYM.....	98
8. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	110
9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	117
10. MONITORING I EWALUACJA.....	121
11. SPIS RYCIN ORAZ TABEL.....	124

CZEŚĆ I WPROWADZENIE





1. WPROWADZENIE

Dokument **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** został opracowany na zlecenie Urzędu Miejskiego Gminy Kamieńsk w ramach prac prowadzonych przez PHENO HORIZON Sp. z o.o. Dokument Strategii jest podstawowym opracowaniem z perspektywy rozwoju Gminy. Strategia w sposób kompleksowy weryfikuje aktualny stan Gminy i wskazuje działania rozwojowe na które jest zapotrzebowanie. Opisuje pożądaną stan, do którego Gmina Kamieńsk powinna dążyć realizując cele i kierunki strategiczne. Odpowiednie monitorowanie oraz realizacja założeń rozwojowych pozwalają na skuteczne niwelowanie deficytów i problemów rozwojowych. W szerszej perspektywie czasowej działania te powinny przyczynić się do poprawy jakości życia oraz rozwoju Gminy Kamieńsk.

1.1 PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII

Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy jest kompleksowym narzędziem wsparcia rozwoju samorządu terytorialnego, przyczyniając się do świadomej i efektywnej realizacji działań, eliminowania barier i rozwoju Gminy. Strategia składa się z syntezy wiedzy o gminie w szerokim zakresie jej funkcjonowania, o jej zasobach i uwarunkowaniach rozwojowych. Obejmuje czynniki determinujące rozwój jednostki: wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse, zagrożenia). W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby dokument kierunkuje politykę rozwojową jednostki, wyznaczając cele i kierunki, do których Gmina powinna dążyć w perspektywie lat wskazanych w Strategii, a więc do 2035 roku. W niniejszym dokumencie w ramach ukierunkowania gminy w stronę realizacji działań rozwojowych wskazane zostały misja i wizja. Ponadto zawarto model struktury funkcjonalnoprzestrzennej Gminy, który rozumiany jest jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, a także ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej Gminy. Określono system realizacji założeń strategii, rami finansowe oraz źródła finansowania działań.

Strategia pełnić będzie następujące role:

- **Informacyjną** – dostarczając w przystępny i ogólnodostępny sposób wiedzę o stanie Gminy, wyznaczonych celach i kierunkach rozwoju, dla mieszkańców, organizacji, inwestorów, samorządów gminnych i innych interesariuszy.
- **Diagnostyczną** – charakteryzującą i oceniającą zasoby Gminy we wszystkich obszarach jego funkcjonowania – społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym.
- **Kontrolną** – która pozwala monitorować rozwój Gminy i optymalizować wykorzystanie i rozwój aktualnych zasobów



1.2 METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Opracowanie dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** ma na celu wykreowanie celów strategicznych i kierunków rozwojowych dla Gminy pozwalających na ich realizację. Określona w ramach prac nad Strategią polityka rozwojowa jednostki musi zachowywać spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, tj. Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030 oraz Strategią Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030. Jednocześnie powinna w pełni odpowiadać na zastane zapotrzebowanie – deficyty i potencjały wymagające działań rozwojowych. W tym celu dokument Strategii oparty jest o weryfikację i analizę stanu Gminy w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz środowiskowej. W ramach prac nad całością korzystano z modelu ekspercko-partycypacyjnego. Oznacza to, że w opracowaniu dokumentu udział brał zespół ekspertów, przedstawiciele władz lokalnych oraz przedstawiciele społeczności Gminy. W trakcie pracy wykorzystano narzędzia analityczne oraz partycypacyjne.

Praca analityczna obejmowała szeroko zakrojone badania wykorzystujące bazy danych, zarówno ogólnokrajowe, jak i archiwa Urzędu Gminy. Do zdiagnozowania Gminy wykorzystano takie narzędzia jak:

- Bank Danych Lokalnych (BDL),
- Raporty o stanie Gminy,
- Monitor Rozwoju Lokalnego,
- Strategię Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030,
- Dokumenty wykonawcze Gminy,
- Stronę internetową Gminy, stronę internetową powiatu, BIP,
- Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy.

Działania partycypacyjne składały się z szeregu spotkań zarówno z przedstawicielami władz Gminy Kamieńsk, jak i pracownikami poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego oraz jednostek pomocniczych, a także mieszkańcami reprezentującymi lokalne społeczności, stowarzyszenia, organizacje, instytucje, przedstawicielami miejskich instytucji publicznych.

Spotkania dotyczyły zarówno pozyskiwania danych do diagnozy, jak i były wykorzystywane w procesie opracowania celów i kierunków strategicznych. Ponadto przeprowadzono spotkania warsztatowe z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przeprowadzono badania ankietowe, które zostały dokładnie omówione w rozdziale 2.2 *Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców*.

Poniżej przedstawiono strukturę dokumentu Strategii:



Tabela 1. Struktura dokumentu Kamieński 2035 Strategia Rozwoju Gminy.
 Źródło: opracowanie własne.

CZĘŚĆ I: WPROWADZENIE
CZĘŚĆ II: SYNTEZA DIAGNOZY
Wymiar społeczny
Wymiar gospodarczy
Wymiar przestrzenny i środowiskowy
Analiza SWOT Miasta
CZĘŚĆ III: ELEMENTY STRATEGICZNE
Wizja rozwoju
Misja rozwoju
Cele strategiczne i operacyjne
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań
Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi na innych szczeblach
CZĘŚĆ IV – WDRAŻANIE STRATEGII
Finansowanie Strategii
Wdrażanie Strategii
Monitoring i ewaluacja Strategii

W ramach opracowania dokumentu strategicznego dąży się do zachowania zgodności z dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, które wymieniono poniżej. Ponadto należy wskazać, że niniejszy dokument strategiczny, szczególnie w zakresie przestrzennym uwzględnia zapisy dokumentów planistycznych o których mowa w art. 315 pkt. 1 - 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566) tj.:

- 1) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022 poz. 2739)
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

Dokumenty, z którymi niniejsza Strategia zachowuje zgodność przedstawiono w poniższej tabeli.



Tabela 2. Zestawienie dokumentów krajowych, z którymi dokument Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy powinien zachować spójność w zapisach

Źródło: opracowanie własne.

DOKUMENTY KRAJOWE
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (perspektywa do 2030 r.) (SOR)
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Tabela 3. Zestawienie dokumentów regionalnych, z którymi dokument Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy powinien zachować spójność w zapisach

Źródło: opracowanie własne.

DOKUMENTY REGIONALNE – WOJEWÓDZKIE I LOKALNE
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030
Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030
Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031
Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024-2027
Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030
Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030

Dokumenty, które muszą zachować zgodność z niniejszą Strategią:

- Plan Ogólny
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
- Zintegrowane Plany Inwestycyjne (ZPI)

CZEŚĆ II SYNTEZA DIAGNOZY





2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA – SYNTEZA DIAGNOZY

2.1 WNIOSKI Z DIAGNOZY

Zawarta w niniejszym rozdziale synteza diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej prezentuje najważniejsze dane oraz wnioski. Wskazują one zarówno potrzeby, bariery i problemy, jak i zasoby oraz potencjały występujące na obszarze Gminy. Zidentyfikowane w przeprowadzonej diagnozie wnioski posłużyły jako podstawa do wypracowania programowej części Strategii, zawierającej model struktury funkcjonalno-przestrzennej, cele strategiczne oraz kierunki działań.

2.1.1 UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

DEMOGRAFIA

- Gmina Kamieńsk według stanu na 2023 rok liczy łącznie 5 666 osób, z czego 46,17%, czyli 2616 osób stanowią mieszkańcy miasta Kamieńska, natomiast pozostałe 53,83% (3050 osób) stanowią mieszkańcy sołectw. Biorąc pod uwagę ostatnie 5 lat, liczba ludności zmniejszyła się o ok. 5,8%.
- Średni wiek mieszkańców wynosi 41,8 lat i jest nieznacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.
- Liczba osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni ostatnich 5 lat (2019-2023) spadła o 9%. Wzrosła natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym – od 2019 r. zwiększyła się o 6,2%.
- W latach 2019–2023 wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców Gminy Kamieńsk utrzymywał się na poziomie ujemnym. Najniższą wartość odnotowano w 2022 roku (-8,5), natomiast w 2023 roku wskaźnik ten wyniósł -5,76. W Gminie Kamieńsk saldo migracji przyjmuje niższe wartości niż ogółem w województwie łódzkim i w Polsce. W 2023 r. wskaźnik salda migracji w Gminie Kamieńsk wynosił -4,1.
- Prognozy dotyczące liczby ludności Gminy Kamieńsk są niejednoznaczne. Zgodnie z analizą statystyczną GUS, gminy położone przy granicy województwa łódzkiego będą należeć do jednostek o największym przewidywanym spadku liczby ludności w stosunku do większości gmin położonych bliżej aglomeracji łódzkiej. Prognoza mówi o ubytku od 0,1 do 21,8% odnotowanej obecnie w mieście liczby ludności.
- W Gminie przeważa mieszkalnictwo prywatne. Liczba mieszkań komunalnych według danych na rok 2022 wynosi 31, co stanowi 1,4% wszystkich budynków mieszkalnych. Jest to niższa wartość od średniej krajowej, gdzie udział mieszkań komunalnych wynosi 5,4% oraz średniej województwa łódzkiego wynoszącej 6,7%.



MIESZKALNICTWO

- Niemal wszystkie mieszkania na terenie Gminy Kamieńsk są wyposażone w media, przede wszystkim w sieć wodociągową.
- Według danych z 2023 r. w gaz sieciowy wyposażonych jest ok. 23,5% mieszkań. Na tej podstawie można przypuszczać, że część starych pieców opalanych węglem jest zastępowana bardziej ekologicznymi rozwiązaniami grzewczymi.

EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

- Z danych na lata 2019-2023 wynika, że w Gminie Kamieńsk ogólna liczba dzieci w wieku do 3 lat z roku na rok maleje. Względem 2019 roku, w 2023 r. ich liczba zmniejszyła się o prawie 23%.
- Na obszarze Gminy nie funkcjonuje żłobek, jednak w 2024 r. został utworzony Gminny Klubik Dziecięcy, który może zapewnić opiekę dla 16 dzieci.
- Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w ostatnich latach maleje, zauważalny jest także niewielki spadek liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w ostatnich pięciu latach spadek na poziomie ok. 2,3%). Aktualnie (według danych na 2023 r.), na obszarze Gminy funkcjonują 2 przedszkola publiczne.
- Według danych na 2023 rok na obszarze Gminy Kamieńsk funkcjonują 2 publiczne szkoły podstawowe. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych zmniejszyła się o 13,6% w okresie 2019-2023, co związane jest prawdopodobnie ze zmniejszającą się liczbą dzieci.
- Według danych na 2023 rok, współczynnik skolaryzacji brutto osiąga w Gminie Kamieńsk wartości poniżej 100%. Może to oznaczać, że część dzieci uczęszcza do szkół znajdujących się poza obszarem Gminy. W ciągu ostatnich pięciu lat, współczynnik skolaryzacji w Gminie Kamieńsk sukcesywnie się zmniejszał. W 2023 roku wynosił on 85,80%.
- Gmina Kamieńsk jest organem prowadzącym Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Kamieńsku, w skład którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

- W 2023 r. w Gminie Kamieńsk funkcjonowała jedna publiczna przychodnia zdrowia-Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej imienia dr Mieczysława Kotarbińskiego w Kamieńsku. Zakład realizuje liczne gminne programy profilaktyczne m. in. „Program w zakresie profilaktyki przewlekłej i obturacyjnej choroby płuc (POChP)” oraz „Fizjoterapia dla mieszkańców Gminy Kamieńsk”.
- W Gminie Kamieńsk od 2024 roku funkcjonują 3 apteki.
- w Gminie Kamieńsk z roku na rok maleje liczba beneficjentów środowiskowej opieki społecznej, co może świadczyć o polepszaniu się jakości życia w Gminie. W 2023 roku liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności miała wartość 313.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku realizuje szeroki zakres działań mających na celu wsparcie mieszkańców znajdujących się w trudnych



sytuacjach życiowych. Wśród głównych działań można wymienić m.in. wsparcie finansowe, wsparcie socjalne, wsparcie edukacyjne, wsparcie zdrowotne, wsparcie mieszkaniowe.

KULTURA

- Na obszarze Gminy Kamieńsk funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Kamieńsku, która jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury. Miejska Biblioteka Publiczna posiada także jedną filię w Gorzędowie.
- Biblioteka jako instytucja kultury prowadzi działalność kulturalną i edukacyjną. Najczęstszą formą działalności kulturalno-oświatowej są wystawy książek. Biblioteka współpracuje ze wszystkimi szkołami i przedszkolami z obszaru Gminy Kamieńsk oraz Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów.
- Obecnie na terenie miasta nie funkcjonuje dom kultury. Jednak od 2024 roku podejmowane są kroki do utworzenia takiego ośrodka. W sprawie jego powstania zaangażowano mieszkańców, w kwestii funkcji w budynku. Koncepcja realizacji obiektu zakłada powstanie sali warsztatowej, czytelnia, kina, foyer czy kawiarni
- W Kamieńsku znajduje się Dom Ludowy im. Kazimierza Tazbira. Jest to miejsce organizacji imprez kulturalnych oraz spotkań lokalnych NGO's.

SPORT I REKREACJA

- Infrastruktura sportowa Gminy Kamieńsk z roku na rok się powiększa, w roku 2024 w jej skład wchodziły m. in. stadion wielofunkcyjny piłkarsko-lekkoatletyczny, boiska, kort tenisowy, siłownie zewnętrzne.
- Na obszarze Gminy znajduje się wiele placów zabaw dla najmłodszych. W 2023 roku oddano do użytku nowe place zabaw w Koźniewicach, Pytowicach oraz Ochocicach.
- W 2023 roku otwarto nowoczesny kompleks sportowy, w skład którego wchodzi: hala widowiskowo-sportowa oraz dwukondygnacyjne zaplecze z szatniami i mniejszymi salami ćwiczeń. Nowo wybudowana hala sportowa została przystosowana do prowadzenia rozgrywek i treningów w zakresie piłki nożnej halowej, piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki oraz tenisa. Obiekt obejmuje również salę do squasha oraz w pełni wyposażoną siłownię. Budynek jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- W Gminie Kamieńsk znajduje się także Ośrodek Sportu i Rekreacji Góra Kamieńsk, który zapewnia wiele możliwości spędzania czasu wolnego. Wyciąg narciarski na Górze Kamieńsk stanowi atrakcyjne miejsce dla narciarzy, rowerzystów i turystów pieszych. Na Górze znajduje się park rozrywki.
- Na obszarze Gminy Kamieńsk funkcjonują liczne organizacje sportowe. Gmina współpracuje z nimi poprzez m.in. użyczenie klubom sportowym obiektów sportowych, korzystanie z hali widowiskowo-sportowej oraz kompleksu Orlik, zamieszczanie na stronie internetowej Gminy Kamieńsk informacji o działalności podmiotów – klubów sportowych oraz imprezach z ich udziałem.



- W Gminie Kamieńsk odbywa się wiele wydarzeń związanych ze sportem. Wśród nich można wymienić m.in. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym, Ultra Kamieńsk, Trail Kamieńsk czy też Kamieńszczańska Dycha. Imprezy cieszą się dużym zainteresowaniem, nie tylko wśród mieszkańców.
- w Publicznej Szkole Podstawowej w Kamieńsku występują klasy o profilu sportowym, które cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów.

WYDARZENIA, TRADYCJE ORAZ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

- Gmina Kamieńsk organizuje wiele wydarzeń dla mieszkańców m. in. Jarmark Bożonarodzeniowy, Święto Ogórka czy Dożynki Gminne.
- W Gminie Kamieńsk działają liczne stowarzyszenia i organizacje m. in. koła gospodyń wiejskich, koło wędkarskie, ludowe kluby sportowe, młodzieżowa orkiestra, ochotnicze straże pożarne.
- W przeszłości Kamieńsk był znany z rozwiniętej uprawy ogórków, która stanowiła istotny element lokalnej gospodarki rolnej i miała duże znaczenie zarówno w kontekście ekonomicznym, jak i kulturowym regionu. Na giełdach w Łodzi, Częstochowie, Radomsku, znaczna część osób, która handlowała ogórkami była mieszkańcami Kamieńska, w związku z tym w 2024 r. odbyło się Pierwsze Święto Ogórka w Gminie.

2.1.2 UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

FINANSE PUBLICZNE

- Dochody budżetu Gminy w 2023 r. wynosiły 77 384 484,61 zł, natomiast wydatki: 101 581 449,01 zł, co daje zakończenie roku finansowego z kwotą: - 24 196 964,40 zł. Natomiast w latach 2019-2022 dochody przewyższały wydatki, co dowodzi stabilnej sytuacji finansowej Gminy.
- W 2022 roku ogólne dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy Kamieńsk wyniosły 15 272,20 zł, a w 2023 roku – 13 925,59 zł. Są to wartości relatywnie wysokie na tle innych gmin miejsko-wiejskich o porównywalnej liczbie ludności.
- Największe wydatki w 2023 r. wg działów Klasyfikacji Budżetowej wypłynęły z następujących działów: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: (38% wszystkich wydatków), Oświata i wychowanie (17% wszystkich wydatków), Transport i łączność (14% wszystkich wydatków), Administracja publiczna (11% wszystkich wydatków).
- Dotychczas (2024 r.) Gmina Kamieńsk zdobywała stosunkowo niewiele dofinansowań ze źródeł zewnętrznych.

RYNEK PRACY

- W 2023 r. W Gminie Kamieńsk było 81 bezrobotnych osób, z czego 65% stanowiły kobiety, a 35% mężczyźni. Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni ostatnich 5 lat zmieniała się dynamicznie, jednak te wartości oscylowały w granicach 72-103 osoby. Jest to stosunkowo niski wynik na tle gmin miejsko-wiejskich o porównywalnej liczbie ludności.



- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2022 r. w Gminie Kamieńsk wynosiło 5 333 zł. Jest to znacznie niższa wartość niż średnia dla województwa łódzkiego czy kraju.
- Liczba ofert pracy w Kamieńsku od 2020 stale wzrasta.

PODMIOTY GOSPODARCZE

- Każdego roku rejestrowane są nowe podmioty gospodarki narodowej, z czego ponad 90% należy do sektora prywatnego. W latach 2019–2022 ich liczba systematycznie rosła, jednak w 2023 r. nastąpił spadek – zarejestrowano wtedy 33 nowe jednostki.
- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2023 roku wyniosła 798. Na przestrzeni lat 2019-2023 wzrost podmiotów wyniósł ok. 30%.
- Ponad 96% podmiotów działających na terenie Gminy Kamieńsk to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające od 0 do 9 osób.
- Przeważającym rodzajem działalności w Gminie według sekcji PKD 2007 jest budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.
- Na terenie Gminy Kamieńsk nie występują duże ośrodki przemysłowe. Zabudowa składowo-przemysłowa stanowi 5,5% ogółu budynków, koncentrując się głównie w jej południowej części.”

ROLNICTWO

- Jakość gruntów w Gminie Kamieńsk stanowi kluczowe ograniczenie dla możliwości produkcyjnych oraz rozwoju i intensyfikacji rolnictwa w Gminie. Warunki wodne, podobnie jak właściwości gleb, są niekorzystne dla działalności rolniczej.
- Struktura agrarna Gminy Kamieńsk charakteryzuje się dominacją małych, silnie rozdrobionych gospodarstw rolnych. Jedynie 27 z nich przekracza powierzchnię 15 ha (2023 r.).
- W zakresie produkcji roślinnej, ze względu na zdecydowaną przewagę niskich klas bonitacyjnych, istotnym kierunkiem jest uprawa zbóż. W zakresie produkcji zwierzęcej Gmina Kamieńsk nastawiona jest na chów drobiu oraz trzody chlewnej.

TURYSTYKA

- Góra Kamieńsk stanowi kluczowy element oferty turystycznej Gminy. Jest całorocznym centrum rekreacji (narty, rowery, spacer, saneczkarstwo).
- W Gminie brakuje rozwiniętej bazy noclegowej i gastronomicznej, co ogranicza możliwości dłuższego pobytu turystów.
- Tężnie solankowe Kamieńsk zlokalizowane we Wrzoskach są nowoczesnym obiektem o walorach zdrowotnych, społecznych i rekreacyjnych, stanowiąc unikalne miejsce w skali regionu.



- Atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa Gminy Kamieńsk wynika z obecności Góry Kamieńsk jako dominującego elementu krajobrazu, licznych terenów zielonych czy tras spacerowych, które sprzyjają wypoczynkowi na łonie natury.
- Na obszarze gminy Kamieńsk znajdują się zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego. Wpisem do rejestru zabytków województwa łódzkiego objęto: lamus z XVIII w. w Gorzędowie, kościół par. p.w. św. Piotra i Pawła z 1899-1903 w Kamieńsku, park dworski z XIX w. w Pytowicach.

2.1.3 UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE

CHARAKTERYSTYKA GMINY

- Gmina Kamieńsk położona jest w południowej części województwa łódzkiego. To najdalej wysuniętą na północ Gminą powiatu radomszczańskiego. Jej powierzchnia wynosi 96,4 km², co stanowi około 6,6% powierzchni powiatu.
- Gmina Kamieńsk jest Gminą miejsko-wiejską, w której funkcje centralne pełni miasto Kamieńsk. Oprócz miasta Gmina składa się również z 13 sołectw.
- Charakterystycznym obiektem fizjograficznym na terenie Gminy jest Góra Kamieńska (potocznie nazywana Górą Kamieńsk), która powstała na skutek prac górniczych Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Gmina Kamieńsk jest w znacznej mierze Gminą rolniczą i leśną. Według Bazy Danych Obiektów Topograficznych z 2024 r. użytki rolne stanowiły prawie połowę powierzchni Gminy (47,7%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowiły 46,7% powierzchni Gminy natomiast grunty pod wodami 0,7% powierzchni Gminy Kamieńsk. Tereny zabudowane i zurbanizowane według stanu na rok 2024 zajmowały 4,6% powierzchni Gminy.
- Wśród terenów zabudowanych (3,07 km²) dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, stanowiąca ponad 83% powierzchni wszystkich budynków występujących w Gminie. Stosunkowo wysoki procent przypada także na zabudowę przemysłowo-składową (5,5%). Na obszarze Gminy znajduje się nieliczna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
- Gęstość zaludnienia przedstawiająca liczbę ludności na 1 km² w Gminie Kamieńsk w 2023 r. wynosiła 57,4 os/km².
- Rozmieszczenie ludności na terenie Gminy charakteryzuje się wyraźnym zróżnicowaniem przestrzennym – niemal 50% mieszkańców koncentruje się w mieście Kamieńsk. Pod względem liczby ludności wyróżniają się także ośrodki: Gorzędów oraz znacznie już mniejsze: Ochocice i Barczkowice.
- Obecnie rozkład usług nie jest równomierny w obrębie całej Gminy. Największa koncentracja funkcji usługowych ma miejsce w Kamieńsku. Na terenach wiejskich udział usług jest niewielki i ograniczony. Tylko w niektórych miejscowościach zlokalizowane są siedziby obiektów oświaty, kultu religijnego czy też ochotniczych straży pożarnych.



- Według opracowanego w 2022 roku rankingu pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania* Gminy Kamieńsk udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wyniósł ok. 18,6%.
- Na obszarze Gminy Kamieńsk znajduje się wyznaczony w ramach Audytu Krajobrazowego Województwa Łódzkiego¹ krajobraz *priorytetowy Bełchatów – KWB* oraz *Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki*

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I TRANSPORTOWA

- Układ drogowy Gminy ma charakter koncentryczny. Miasto Kamieńsk położone jest u zbiegu pięciu dróg i stanowi ważny węzeł komunikacyjny, pośrednicząc w połączeniach pomiędzy trzema miastami powiatowymi: Piotrkowem Trybunalskim, Radomskiem oraz Bełchatowem.
- Przez obszar Gminy Kamieńsk przebiegają dwie drogi krajowe: Autostrada A1 oraz Droga Krajowa nr 91. Zlokalizowana jest także droga wojewódzka nr 484.
- W ostatnich latach Gmina zrealizowała liczne inwestycje związane z poprawą oraz rozbudową infrastruktury drogowej.
- Przez obszar Gminy przebiegają 3 drogi powiatowe oraz 12 dróg gminnych (2023 r.).

KOMUNIKACJA ZBIOROWA

- Obsługę komunikacji zbiorowej Gminy w zakresie przewozów osób zapewniają w większości prywatni przewoźnicy.
- Przez Gminę Kamieńsk przebiega trasa linii nr 1 MZK Radomsko, która kursuje ok. 9 razy w ciągu dnia roboczego.
- Większość miejscowości wiejskich na terenie Gminy Kamieńsk posiada dostęp do publicznej komunikacji autobusowej, co wynika z ich lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie dróg obsługiwanych przez linie autobusowe lub w zasięgu izochrony (do 1,5 km) od najbliższego przystanku.
- Poprzez Gminę Kamieńsk, we wschodniej jej części, przebiega ważna w układzie krajowym linia kolejowa nr 1 tzw. "wiedeńska" w relacji: Warszawa Zachodnia - Katowice z przystankiem Kamieńsk. Prowadzi ona głównie ruch pasażerski.
- Przez Gminę przebiega trasa Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej: Łódź Fabryczna – Radomsko, z przystankiem w Kamieńsku i Gorzędowie. Pociągi do Łodzi czy Radomska kursują średnio raz na godzinę. Z Kamieńska bez przesiadki można również dojechać do Częstochowy oraz Piotrkowa Trybunalskiego.

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA ORAZ TELEKOMUNIKACYJNA

- Według danych GUS liczba odbiorców energii elektrycznej od 2019 r. nieznacznie wzrosła, wynosząc w 2023 r. 1138 osób. Ilość zużytej energii elektrycznej wyrażona w kWh w 2023 r. wyniosła 658,49, co jest wartością najniższą w ciągu ostatnich 5 lat.

¹ Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.



- Długość czynnej sieci gazowej w 2023 r. wyniosła 40 488 m – jest to 30% więcej niż w 2019 r. Wraz ze wzrostem długości sieci gazowej w ostatnich latach wzrosła również liczba mieszkańców, którzy z niej korzystają. W 2023 r. 23% wszystkich mieszkańców miała dostęp do sieci gazowej. Mimo zauważalnego wzrostu wartość odbiega ona od średniej województwa łódzkiego (ok. 47%) oraz średniej dla kraju (ok. 59%).
- W 2023 r. 75,6% mieszkań w Gminie Kamieńsk posiadało dostęp do centralnego ogrzewania. Jest to mniejsza wartość niż średnio dla województwa łódzkiego (82,5%) oraz kraju (86%).
- W 2023 roku Gmina Kamieńsk uzyskała dofinansowanie ze środków unijnych przeznaczonych na inwestycje w odnawialne źródła energii. W ramach projektu zamontowano 129 instalacji fotowoltaicznych oraz 9 kotłów na biomasę.
- Na terenie Gminy Kamieńsk występują obiekty użyteczności publicznej, które wykorzystują energię słoneczną. Są to świetlice wiejskie, szkoła podstawowa, zespół szkolno-przedszkolny czy przedszkole.
- W 2007 r. do użytku został oddany park elektrowni wiatrowych na Górze Kamieńsk, składający się z 15 turbozespołów o mocy 2 MW każdy. Łączna ich moc wynosi 30 MW, a roczna produkcja energii elektrycznej stanowi około 75 tys. MWh.
- Zgodnie z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieńsk lokalne linie telefoniczne są w znacznej części liniami napowietrznymi, podatnymi na uszkodzenia z przyczyn losowych. Sieć kablowa występuje głównie w samym mieście.

INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

- Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 rok, długość sieci wodociągowej dostarczającej wodę mieszkańcom Gminy Kamieńsk wynosiła łącznie 89,5 km, z czego 44,65 km zlokalizowane było na obszarze miejskim, a 44,82 km na terenach wiejskich.
- W Gminie Kamieńsk działają trzy gminne oczyszczalnie ścieków, zlokalizowane w Kamieńsku, Gałkowicach Starych i Gałkowicach Nowych.
- Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę praktycznie 100% mieszkańców Gminy Kamieńsk.
- Rozwój sieci kanalizacyjnej jest powolny. W 2023 r. zaledwie 73% budynków mieszkalnych w Gminie posiadało przyłącze.

GOSPODARKA ODPADAMI

- Na obszarze Gminy funkcjonuje składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zarządzane przez FB Serwis Kamieńsk Sp. z o.o., zlokalizowane w miejscowości Kąsie.
- Według rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze Gminy Kamieńsk za 2023 r. koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami wyniosły 2 174 434,95 zł. W porównaniu do lat poprzednich koszty systematycznie rosną.



- W gminie Kamieńsk występuje niski stopień segregacji odpadów – w 2023 r. odpady zmieszane odebrane z posesji stanowiły ponad 50% wszystkich odpadów.
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku w 2023 r. w Gminie Kamieńsk wyniósł 10,39% przy wymaganych ustawowo co najmniej 35%².
- Rok rocznie Gmina Kamieńsk dokonuje utylizacji azbestu zgodnie z wnioskami składanymi przez mieszkańców. Na to działanie Gmina otrzymuje dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi³.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

- W Kamieńsku dobrze zachował się historyczny układ urbanistyczny z XV - XIX w. Czytelny jest układ rozplanowania z nawarstwieniami historycznymi, mimo współczesnych zmian przestrzennych.
- W Wojewódzkim programie opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024 – 2027⁴ Miasto Kamieńsk zostało ujęte jako obszar o wartościowych zespołach architektoniczno-budowlanych. W dokumencie tym zaliczono je do grona 49 jednostek wchodzących w skład sieci ośrodków historycznych, określonych jako ośrodki o randze lokalnej.
- Do Rejestru Zabytków zostały wpisane 3 obiekty występujące na terenie Gminy Kamieńsk: lamus z XVIII w. w Gorzędowie, kościół par. p.w. św. Piotra i Pawła z 1899-1903 w Kamieńsku oraz park dworski z XIX w. w Pytowicach.
- Gmina przeprowadziła modernizację parku w Gorzędowie, a w 2024 r. rozpoczęła prace nad zmodernizowaniem zabytkowego lamusa, który się w nim znajduje.
- Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła z 1899-1903 w Kamieńsku jest utrzymywany w dobrym stanie i jest imponującą atrakcją Gminy. Na terenie miasta znajduje się również zadbane cmentarz rzymskokatolicki.

ŚRODOWISKO

- Na obszarze Gminy Kamieńsk występują liczne zasoby kopalin m. in. złoża torfu oraz piasku i żwiru.
- Eksploatacja węgla brunatnego w Bełchatowie miała negatywny wpływ na Gminę Kamieńsk powodując powstanie leju depresyjnego oraz deformacje w ukształtowaniu terenu.
- Gminę można podzielić na dwie części: północną, gdzie dominują gleby słabsze i południową (tereny położone na południe od Kamieńska) z glebami o wyższej bonitacji.
- Grunty chronione, klasy I-IV zajmują w granicach Gminy Kamieńsk powierzchnię 1153,3 ha. Stanowi to ok. 12% jej powierzchni. Gleby te głównie

² <https://bip.kamiensk.com.pl/bipkod/18324355> (dostęp: 10.01.2025)

³ <https://kamiensk.pl/wiadomosci/83861/usuwanie-wyrobow-zawierajacych-azbest-z-terenu-gminy-kamiensk> (dostęp: 10.01.2025)

⁴ Przyjęty uchwałą nr 710/24 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 5 czerwca 2024 r.



skoncentrowane są w pasie od miejscowości Gorzędów poprzez Kamieńsk do miejscowości Pytowice.

- System wodny Gminy stanowią stosunkowo niewielkie ciekły o małych przepływach. Jedyną większą rzeką jest Widawka, która płynie wzdłuż południowo-zachodniej granicy Gminy.
- W Gminie Kamieńsk występują następujące formy ochrony przyrody: obszar chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne.
- Liczba pomników przyrody w gminie budzi wątpliwości, dlatego obecnie toczona są prace, które mają ją uregulować.
- Głównym źródłem hałasu w mieście jest transport. Przekroczenie norm hałasu występuje wzdłuż głównych dróg w Gminie.
- Gmina Kamieńsk klasyfikuje się jako obszar silnie oraz ekstremalnie zagrożony suszą.

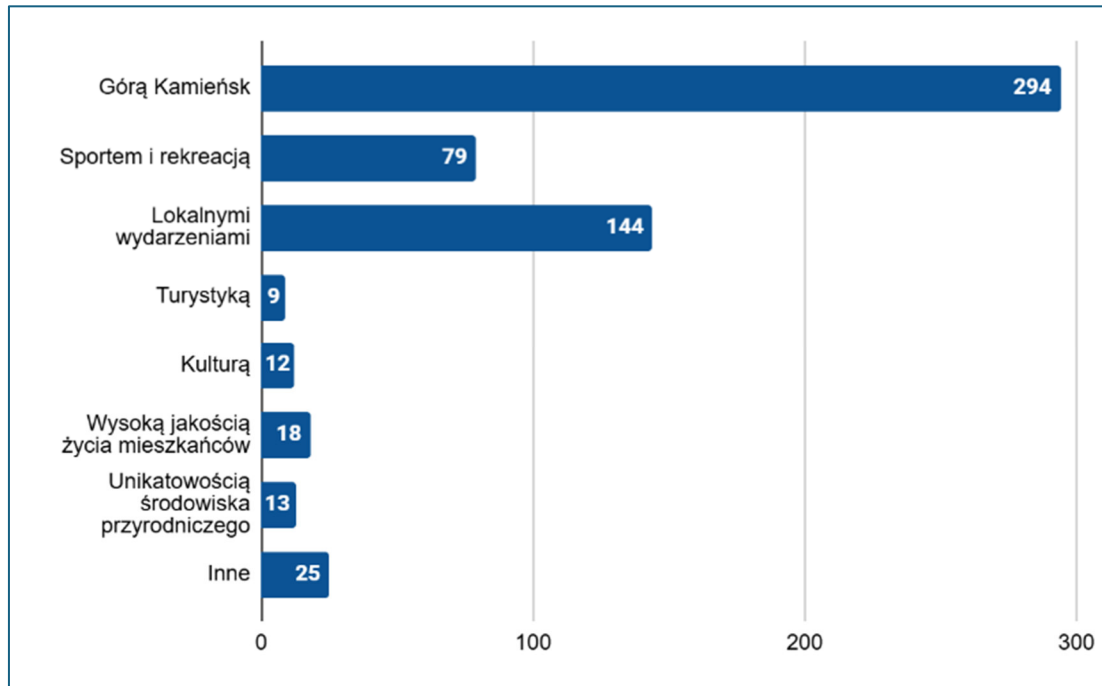
2.2 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Na potrzeby opracowania dokumentu „Kamieńsk 2035 Strategia Rozwoju Gminy” wśród mieszkańców Gminy Kamieńsk zostało przeprowadzone badanie ankietowe. Formularz został udostępniony w wersji papierowej na jarmarku świątecznym (08.12.2024 r.). Dodatkowo mieszkańcom została udostępniona elektroniczna forma ankiety, a także możliwość wypełnienia jej w wersji papierowej w siedzibie Urzędu Miejskiego. Badanie ankietowe zakończyło się 18 grudnia 2024 r., trwając łącznie 11 dni. Wzięło w nim udział 336 ankietowanych, reprezentujących wszystkie grupy wiekowe.

Celem przeprowadzonego badania było poznanie opinii mieszkańców dotyczących obecnego stanu Gminy, a także ich potrzeb, oczekiwań, sugestii i propozycji dotyczących rozwoju Gminy Kamieńsk w najbliższych latach. W ramach ankiety mieszkańców Gminy Kamieńsk zapytano o kwestie, które mają dla nich kluczowe znaczenie w poprawie jakości życia.

PYTANIE 1: Z CZYM OBECNIE KOJARZY SIĘ PANI/PANU GMINA KAMIEŃSK?

W pierwszym pytaniu respondenci określali, z czym obecnie kojarzy się im Gmina Kamieńsk. Ankietowani mogli udzielić wielokrotnej odpowiedzi (maksymalnie 3 opcje). Wśród uczestników badania dominowała odpowiedź „Góra Kamieńsk”, którą wybrało 49% osób. Kolejne odpowiedzi w kolejności to „Lokalne wydarzenia” (24%) oraz „Sport i rekreacja” (13%). Najrzadziej padającą odpowiedzią jest „Turystyka”, na którą wskazało zaledwie 2% pytanych.



Ryc. 2. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 1
Źródło: opracowanie własne.

Respondenci, którzy wybrali opcję „inne”, mieli możliwość samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Poniżej przedstawiono najczęściej powtarzające się komentarze.

Autostrada A1, węzeł komunikacyjny

WOŚP, Dofinansowanie do programu czyste powietrze

Z brakiem zakładów pracy

PYTANIE 2: JAKIE DZIAŁANIA GMINA POWINNA WZMOCNIĆ W LATACH 2024-2035? JAKIE OBSZARY WYMAGAJĄ POPRAWY?

Następnie respondentów zapytano o działania, które Gmina powinna wzmocnić w latach 2024-2035. Uczestnicy badania mogli udzielić wielokrotnej odpowiedzi (maksymalnie 3 opcje). Najwięcej pytanych (23%) wskazywało rozwój ścieżek rowerowych. W następnej kolejności pojawiały się odpowiedzi “Sport, rekreacja i organizacja czasu wolnego” (14%) oraz “Stan techniczny oraz liczba dróg, ulic, placów” (13%).



Ryc. 3. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 2
Źródło: opracowanie własne.

Respondenci, którzy wybrali opcję „inne”, mieli możliwość samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Poniżej przedstawiono najczęściej powtarzające się komentarze.

Strefa przemysłowa

Centrum Kamieńska, niezamieszkałe budynki, które są w złym stanie technicznym należałoby naprawić lub rozebrać i postawić coś nowego

PYTANIE 3: CO PANI/PANA ZDANIEM POWINNO BYĆ ZROBIONE W PRZYSZŁYCH LATACH, ABY MŁODE POKOLENIE MIESZKAŃCÓW CHCIAŁO POZOSTAĆ W GMINIE KAMIEŃSK?

Respondentów biorących udział w badaniu ankietowym poproszono o wyrażenie własnego zdania na temat działań, mogących zachęcić młode pokolenia do pozostania w Kamieńsku.

Ponieważ pytanie miało charakter otwarty, wszystkie odpowiedzi zostały poddane analizie, na podstawie której najczęściej występujące odpowiedzi zostały uporządkowane poprzez przypisanie im grup, zamieszczono je poniżej.

Miejsca pracy, strefa przemysłowa

Lepsza, bardziej dostępna opieka zdrowotna

Miejsca spotkań dla młodzieży w każdej części Gminy

Rozwój zabudowy mieszkaniowej, zdemontowanie starych budynków

Więcej atrakcji np. basen, lodowisko, kino

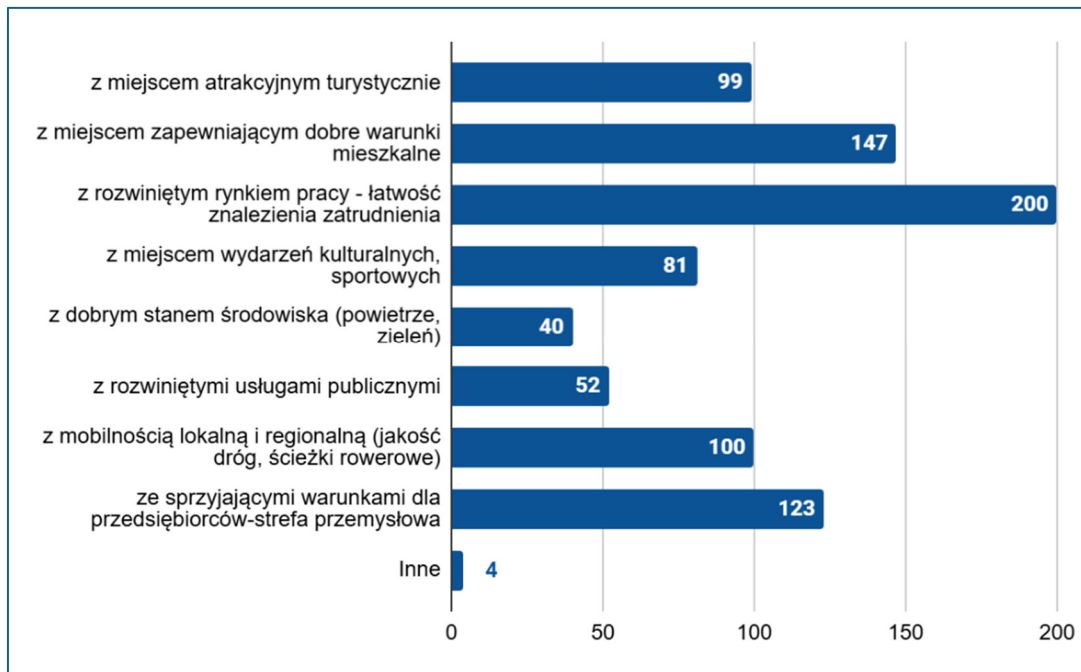
Dodatkowe zajęcia dla dzieci w różnym wieku np. z języka angielskiego



PYTANIE 4: Z CZYM POWINNA KOJARZYĆ SIĘ GMINA KAMIEŃSK W 2035 ROKU, PO WPROWADZENIU STRATEGI? MOIM ZDANIEM GMINA KAMIEŃSK POWINNA KOJARZYĆ SIĘ Z ...

Następnie respondentów poproszono o wskazanie, z czym powinna kojarzyć się Gmina Kamieńsk w 2035 roku. Uczestnicy badania mogli udzielić wielokrotnej odpowiedzi (maksymalnie 3).

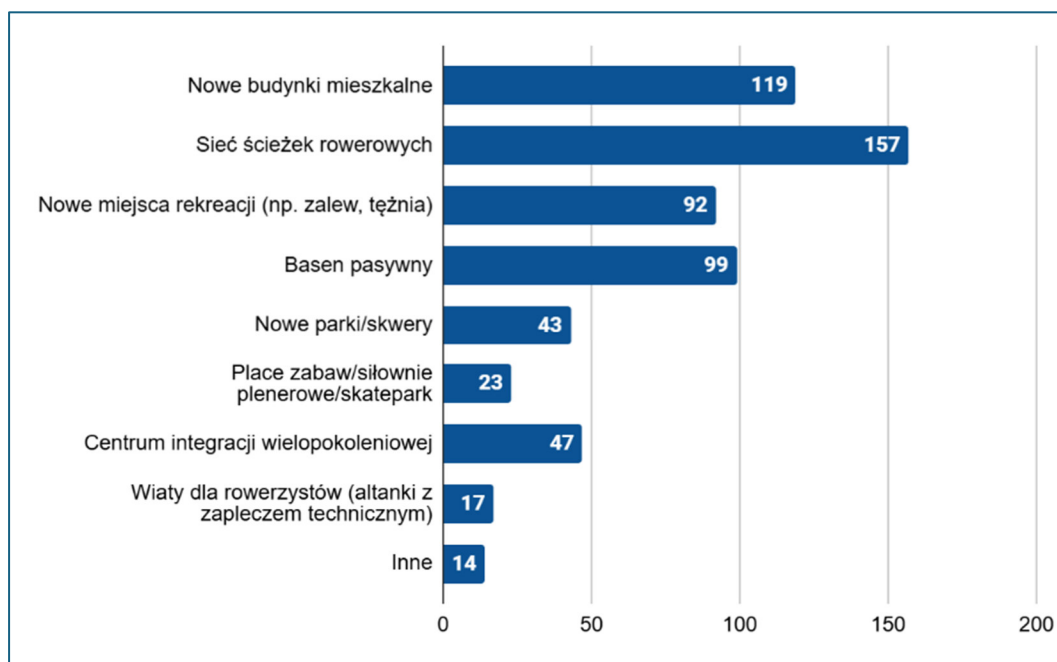
Najwięcej odpowiedzi pytanym (24%) dotyczących przyszłości Gminy skupiało się na obszarze rozwiniętego rynku pracy i łatwości znalezienia zatrudnienia oraz miejsca zapewniającego dobre warunki mieszkalne (17%). Ważnym obszarem był także obszar rozwoju przedsiębiorczości, w tym strefy przemysłowej. Obszar najrzadziej wybierany przez mieszkańców dotyczył dobrego stanu środowiska.



Ryc. 4. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 4
Źródło: opracowanie własne.

PYTANIE 5 JAKIE DZIAŁANIA GMINA POWINNA WZMOCNIĆ W LATACH 2025-2035? JAKIE OBSZARY WYMAGAJĄ POPRAWY?

Kolejne pytanie dotyczyło wskazania inwestycji, które powinny powstać w Gminie Kamieńsk. Respondenci mogli udzielić wielokrotnej odpowiedzi (maksymalnie 2). Wśród inwestycji, które zostały najczęściej wskazywane wystąpiły: "Sieć ścieżek rowerowych" (26%), "Nowe budynki mieszkalne" (19%) oraz basen pasywny (16%). Najmniej głosów zostało oddanych na wiaty dla rowerzystów (3%).



Ryc. 5. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 5
Źródło: opracowanie własne.

PODSUMOWANIE:

Przeprowadzone badanie ankietowe wskazało 2 główne obszary rozwojowe. Pierwszy opiera się na rozwoju ścieżek rowerowych i sportu, drugi skupia się na rozbudowanym rynku pracy i łatwości znalezienia zatrudnienia, co może pozwolić ograniczyć migracje. Dodatkowo ważnym aspektem dla mieszkańców są dobre warunki mieszkalne. Respondenci uważają, że powinny powstawać nowe obiekty oraz należy zadbać o te istniejące, które są w złym stanie technicznym (szczególnie w centrum).



2.3 DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY – ANALIZA SWOT



Końcowym etapem diagnozy jest jej synteza, która podsumowuje przeprowadzone analizy szczegółowe. Do syntezy ustaleń diagnostycznych wykorzystano metodę SWOT.

Analiza SWOT to metoda, która pozwala wyłonić kluczowe informacje o potrzebach rozwojowych danej jednostki w oparciu o wiedzę z diagnozy. Wskazując szanse, zagrożenia, a także mocne i słabe strony pozwala przekształcić wiedzę diagnostyczną w precyzyjne wytyczne do dalszych działań rozwojowych jednostki. Analiza zawiera istotne obszary funkcjonowania danej jednostki, dla których konieczne są działania pozwalające na poprawę sytuacji (w oparciu o słabe strony i zagrożenia) oraz te, które wymagają kontynuacji rozwoju, a wynikają z mocnych stron i szans.

W pierwszej kolejności pracy nad analizą wyłoniono kluczowe czynniki rozwoju Gminy Kamieńsk, które podzielono na potencjały oraz deficyty rozwojowe. W kolejnym etapie prac, zespół składający się z przedstawicieli Gminy, Radnych oraz Sołtysów ocenił stopień oddziaływania poszczególnych czynników rozwojowych. Ocenie poddano też przewidywany poziom rozwoju poszczególnych czynników w perspektywie czasu obowiązywania opracowanej strategii, tj. do 2035 roku. W taki sposób oceniane czynniki umieszczone zostały w czterech obszarach odpowiadających tradycyjnej metodzie SWOT – mocnych stron, słabych stron, szans oraz zagrożeń. Przy wykorzystaniu tej metody, w zależności od przewidywanej intensyfikacji działań rozwojowych, a także przyszłych uwarunkowań, mocne i słabe strony mogą stać się zarówno szansami, jak i zagrożeniami dla rozwoju Gminy Kamieńsk. Ważnym atutem tego podejścia jest również wskazanie wagi oraz gradacyjne określenie poszczególnych priorytetów rozwojowych. Wszystkie czynniki oceniane są z większą precyzją. W analizie przyjęto skalę od -10 (dla czynników z najmniejszym priorytetem, oznaczające, że czynnik jest słabą stroną) do +10 (dla najistotniejszych czynników rozwojowych, mocnych stron w rozwoju Gminy). Wartości zbliżone do 0 są neutralne. Analogicznie prezentuje się sytuacja przy ocenie przewidywanego stanu rozwoju czynników w 2035 roku. Zmiany w kierunku dodatnim sugerują wzrost szans rozwojowych w danym czynniku, natomiast w kierunku ujemnym, że dane obszary rozwojowe mogą w przyszłości stanowić zagrożenie dla funkcjonowania i rozwoju Gminy Kamieńsk.

Wyróżniono 20 potencjałów oraz 28 barier rozwojowych, wśród których wyróżniono czynniki środowiskowe, społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne. Odpowiednio ocenione



i poddane hierarchizacji umożliwiły dobór adekwatnych celów i kierunków rozwojowych. Do kluczowych potencjałów Gminy Kamieńsk należą:

Tabela 4. Potencjały Gminy Kamieńsk

Źródło: opracowanie własne.

Kluczowe czynniki rozwoju (potencjały)		Ocena aktualnej pozycji (słaba/silna strona)	Ocena szans i zagrożeń w kolejnych 10 latach
P.1	Potencjał: Dobra dostępność komunikacyjna za pomocą transportu kołowego	8,00	9,00
P.2	Potencjał: Przebieg istotnych szlaków komunikacyjnych o randze krajowej (Autostrada A1, DK 91)	9,00	10,00
P.3	Potencjał: Przebieg ważnej w układzie krajowym linii kolejowej nr 1 tzw. "warszawsko-wiedeńska" w relacji: Warszawa Zachodnia - Katowice z przystankiem Kamieńsk oraz Gorzędów na jej obszarze.	8,00	10,00
P.4	Potencjał: Dobre połączenia kolejowe z większym ośrodkiem miejskim (Łodzią)	8,00	10,00
P.5	Potencjał: Położenie w izochronie 75 km dostępności portu lotniczego Łódź- Lublinek	2,00	5,00
P.6	Potencjał: Góra Kamieńsk stanowiąca potencjał turystyczny Gminy	6,00	10,00
P.7	Potencjał: Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (park elektrowni wiatrowych, panele fotowoltaiczne na obiektach użyteczności publicznej)	2,00	9,00
P.8	Potencjał: Występowanie wydarzeń lokalnych integrujących mieszkańców (Jarmark Bożonarodzeniowy, wspólne świętowanie Sylwestra)	3,00	9,00
P.9	Potencjał: Uwarunkowania przyrodnicze - liczne lasy oraz tereny zielone, obecność przyrodniczych form ochrony przyrody - możliwość rozwoju turystyki weekendowej	4,00	9,00
P.10	Potencjał: Obszar o wartościowych zespołach architektoniczno-budowlanych (według Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024 – 2027)	2,00	3,50
P.11	Potencjał: Liczne zasoby kopalin (złoża torfu oraz piasku i żwiru)	3,00	6,00
P.12	Potencjał: Wysokie dochody Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca	4,00	5,00
P.13	Potencjał: Rokrocznie wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy	3,50	6,00
P.14	Potencjał: Cykliczne imprezy i wydarzenia w mieście m. in. Kamieńszczańska Dycha, Ultra Kamieńsk, dożynki gminne	3,00	7,00
P.15	Potencjał: Bogata oferta szkolnictwa ponadpodstawowego (liceum, technikum, szkoła zawodowa)	5,00	9,00
P.16	Potencjał: Bogata infrastruktura sportowa (stadion wielofunkcyjny, boiska, kort tenisowy, siłownie zewnętrzne, wyciąg narciarski)	6,00	9,00



Kluczowe czynniki rozwoju (potencjały)		Ocena aktualnej pozycji (słaba/silna strona)	Ocena szans i zagrożeń w kolejnych 10 latach
P.17	Potencjał: Działalność licznych stowarzyszeń i organizacji (m. in. koła gospodyń wiejskich, koło wędkarskie, ludowe kluby sportowe, OSP)	5,00	10,00
P.18	Potencjał: Atrakcyjne tereny wiejskie o malowniczych krajobrazach, stwarzające warunki do rozwoju agroturystyki	3,00	4,00
P.19	Potencjał: Promowanie bogatej historii oraz tradycji regionu (święto ogórka)	3,00	4,00
P.20	Potencjał: Dostęp do instytucji udzielających świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej	5,00	9,00

Analizie szczegółowej poddano największe potencjały Gminy Kamieńsk. Wskazano czynniki, których ocena wzrosła o największą ilość punktów oraz czynniki, które w 2025 osiągnęły najwyższe wartości (minimum 6), co wskazuje na perspektywy rozwojowe.

P.1 (8,00; 9,00) **Dobra dostępność komunikacyjna za pomocą transportu kołowego** – układ drogowy Gminy Kamieńsk ma charakter koncentryczny. Po Gminie można z łatwością poruszać się samochodem docierając do każdego z sołectw. Miasto Kamieńsk położone jest u zbiegu pięciu dróg (w tym dróg o randze krajowej) i stanowi ważny węzeł komunikacyjny regionu.

P.2 (9,00; 10,00) **Przez Gminę przebiegają istotne szlaki komunikacyjne o randze krajowej (Autostrada A1, DK 91)** – dobre połączenie komunikacyjne, oprócz zapewnienia szybkich i łatwych dojazdów do większych ośrodków miejskich, może mieć także istotny wpływ na rozwój turystyki, gospodarki oraz przyciągnąć potencjalnych przedsiębiorców.

P.3 (8,00; 10,00) **Poprzez Gminę Kamieńsk, we wschodniej jej części, przebiega ważna w układzie krajowym linia kolejowa nr 1 tzw. "warszawsko-wiedeńska" w relacji: Warszawa Zachodnia - Katowice z przystankiem Kamieńsk oraz Gorzędów na jej obszarze** – ten czynnik ułatwia mieszkańcom Gminy szybkie dotarcie do większych ośrodków miejskich, zapewniając łatwy i szybki dojazd do pracy, szkoły czy do centrów usługowych. Brak wykluczenia kolejowego pozytywnie wpływa na integrację Gminy oraz pobliskich ośrodków.

P.6 (6,00; 10,00) **Góra Kamieńsk stanowiąca potencjał turystyczny Gminy** – ten czynnik świadczy o potencjale znaku rozpoznawczego Gminy, jakim jest Góra Kamieńsk. Jest to miejsce wypoczynku i rekreacji. Góra umożliwia różne formy aktywności - znajduje się na niej wyciąg narciarski oraz park rozrywki. Z Góry Kamieńsk korzystają piesi spragnieni wędrowek w otoczeniu przyrody oraz rowerzyści. Ponadto są tam organizowane różne wydarzenia sportowe takie jak Trail Kamieńsk czy Ultra Kamieńsk.

P.7 (2,00; 7,00) **Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (park elektrowni wiatrowych, panele fotowoltaiczne na obiektach użyteczności publicznej)** - rozwój sektora OZE pozytywnie wpływa na środowisko oraz jest krokiem ku



niezależności energetycznej. Dotychczas w Gminie Kamieńsk występowały dofinansowania dla mieszkańców np. w ramach programu „Czyste powietrze”. W perspektywie najbliższych lat Gmina planuje znacznie rozwinąć sektor odnawialnych źródeł energii.

P. 8 (3,00; 9,00) Występowanie wydarzeń lokalnych integrujących mieszkańców (Jarmark Bożonarodzeniowy, wspólne świętowanie Sylwestra) – lokalne wydarzenia stanowią istotny element integracji społecznej w Gminie Kamieńsk. Tworzą one przestrzeń do budowania więzi międzyludzkich, wzmacniają poczucie wspólnoty oraz pielęgnują miejscowe tradycje i obyczaje. Regularna organizacja takich inicjatyw przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności Gminy, zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych nowych osiedleńców czy turystów.

P.16 (6,00; 9,00) Bogata infrastruktura sportowa (stadion wielofunkcyjny, boiska, kort tenisowy, siłownie zewnętrzne, wyciąg narciarski) – Gmina Kamieńsk podejmuje wiele inwestycji w poprawę infrastruktury sportowej, oferując różnorodne możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego. W 2023 roku w Gminie otworzono nowoczesny kompleks sportowy, w skład którego wchodzi: hala widowiskowo-sportowa oraz dwukondygnacyjne zaplecze z szatniami i mniejszymi salami ćwiczeń. W Gminie działa wiele organizacji sportowych oraz regularnie odbywają się wydarzenia o tym charakterze, co sprawia, że infrastruktura sportowa jest efektywnie wykorzystywana przez mieszkańców.

Do deficytów w kluczowych obszarach funkcjonowania Gminy Kamieńsk należą natomiast czynniki przedstawione poniżej.

Tabela 5. Deficyty Gminy Kamieńsk

Źródło: opracowanie własne

Kluczowe czynniki rozwoju (deficyty)		Ocena aktualnej pozycji (słaba/silna strona)	Ocena szans i zagrożeń w kolejnych 10 latach
D.1	Deficyt: Stan budynków w centrum Kamieńska	-10,00	-5,00
D.2	Deficyt: Niewielka ilość urządzonych terenów zielonych (np. parków, skwerów)	-5,00	3,00
D.3	Deficyt: Niska świadomość atrakcji Gminy Kamieńsk wśród turystów	-5,00	5,00
D.4	Deficyt: Obiekty przemysłowe w niedalekiej odległości od terenów leśnych i zadrzewionych	-3,00	5,00
D.5	Deficyt: Odływ młodych ludzi i wykształconej kadry do większych ośrodków gospodarczych	-8,00	-4,00
D.6	Deficyt: Brak dostępu do usług (sklepów) w niektórych sołectwach (głównie na północy Gminy)	-1,00	1,00
D.7	Deficyt: Niewielka ilość wydarzeń o zasięgu ponadlokalnym, krajowym	-1,00	2,00
D.8	Deficyt: Słaba promocja Gminy na zewnątrz	-1,00	7,00
D.9	Deficyt: Niewielka liczba ścieżek rowerowych	-10,00	8,00



Kluczowe czynniki rozwoju (deficyty)		Ocena aktualnej pozycji (słaba/silna strona)	Ocena szans i zagrożeń w kolejnych 10 latach
D.10	Deficyt: Niewielu mieszkańców posiada dostęp do sieci gazowej	-5,00	3,00
D.11	Deficyt: Starzejące się społeczeństwo	-6,50	-8,00
D.12	Deficyt: Ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji - wyludnianie się Gminy	-4,00	-5,50
D.13	Deficyt: Niewielka liczba mieszkań komunalnych	-8,00	-2,00
D.14	Deficyt: Niski poziom pokrycia Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	-8,00	-1,00
D.15	Deficyt: Powolny rozwój sieci kanalizacyjnej	-3,00	-8,00
D.16	Deficyt: Występujące zanieczyszczenia powietrza z sektora komunalno-bytowego i transportu samochodowego	-5,00	1,00
D.17	Deficyt: Przekroczenia norm dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w pobliżu głównych dróg	-8,00	-1,00
D.18	Deficyt: Niski stopień segregacji odpadów oraz recyklingu	-6,00	2,00
D.19	Deficyt: Eksploatacja węgla brunatnego w Bełchatowie, przez którą wystąpiły deformacje w ukształtowaniu terenu oraz lej depresyjny	-3,00	2,00
D.20	Deficyt: Brak współpracy z uczelniami wyższymi	-3,00	1,00
D.21	Deficyt: Niewielki odsetek dzieci objętych opieką w żłobku/klubie dziecięcym	-1,00	1,00
D.22	Deficyt: Brak większych stref przemysłowych	-8,00	7,00
D.23	Deficyt: Słaba jakość gruntów, co stanowi ograniczenie dla intensyfikacji rolnictwa	-7,00	-4,00
D.24	Deficyt: Niewielka liczba dofinansowań pozyskanych ze środków zewnętrznych np. UE	-8,00	7,00
D.25	Deficyt: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca Gminy poniżej średniej krajowej oraz wojewódzkiej	-4,00	1,00
D.26	Deficyt: Działania utylizacji azbestu zgodnie z wnioskami mieszkańców	-1,00	10,00
D.27	Deficyt: Brak domu kultury	-9,00	9,00
D.28	Deficyt: Podejmowanie inwestycji drogowych poprawiających dojazdy do sołectw w Gminie Kamieńsk	-1,00	2,00

Poniżej opisano 9 deficytów o najsilniejszym negatywnym wpływie na rozwój Gminy Kamieńsk w 2025 roku oraz deficyty, które na przestrzeni 10 lat obowiązywania dokumentu Strategii uzyskają najwyższy wzrost.

D.1 (-10,00; -5,00) **Stan budynków w centrum Kamieńska** – wiele budynków w ścisłym centrum miasta, które powinno stanowić wizytówkę – odstrasza. Są one w złym stanie technicznym - występują zniszczone elewacje oraz dachy, uszkodzone okna czy odpadające tynki. Oprócz aspektów wizualnych takie budynki nie stanowią komfortowych warunków do zamieszkania.

D.5 (-8,00; -4,00) **Odływ młodych ludzi i wykształconej kadry do większych ośrodków gospodarczych** – Gmina Kamieńsk z roku na rok się wyludnia, a jej saldo



migracji przyjmuje wartości ujemne. Z Gminy wyjeżdżają głównie młode osoby, które szukają możliwości podjęcia studiów lub pracy, która sprosta ich oczekiwaniom.

D.9 (-10,00; 8,00) **Niewielka liczba ścieżek rowerowych** – według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. długość sieci ścieżek rowerowych w Gminie Kamieńsk wynosiła zaledwie 0,3 km. Z powodu dużego ruchu drogowego oraz braku rozwiniętej infrastruktury ścieżek rowerowych mieszkańcy często całkowicie rezygnują z korzystania z transportu rowerowego.

D.13 (-8,00; -2,00) **Niewielka liczba mieszkań komunalnych** - w 2022 roku na terenie Gminy Kamieńsk znajdowało się 31 lokali mieszkalnych należących do zasobu komunalnego, co stanowiło jedynie 1,4% ogólnej liczby budynków mieszkalnych w Gminie. Wartość ta jest niższa od średniej dla województwa łódzkiego (6,7%) oraz dla całego kraju (5,4%), co wskazuje na relatywnie ograniczoną skalę zasobu mieszkaniowego o charakterze komunalnym w ujęciu porównawczym.

D.14 (-8,00; -1,00) **Niski poziom pokrycia Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp)** – w 2022 roku stopień pokrycia Gminy Kamieńsk miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosił 18,6%, co znacząco odbiega od średniej krajowej, wynoszącej 31,7%. Tak niski poziom sformalizowanego planowania przestrzennego świadczy o ograniczonych możliwościach kształtowania ładu przestrzennego, co w konsekwencji może stanowić barierę dla zrównoważonego rozwoju oraz ograniczać atrakcyjność inwestycyjną Gminy. Niedostateczny zasięg obowiązujących MPZP skutkuje koniecznością częstego wydawania decyzji o warunkach zabudowy, co sprzyja powstawaniu rozproszonej i niespójnej struktury przestrzennej, utrudniającej racjonalne gospodarowanie terenem.

D.17 (-8,00; -1,00) **Przekroczenia norm dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w pobliżu głównych dróg** – jest to zjawisko, które przyczynia się do poczucia dyskomfortu wśród mieszkańców. Hałas prowadzi do problemów takich jak stres, zaburzenia snu czy choroby układu krążenia, a ponadto obniża komfort życia oraz atrakcyjność terenów inwestycyjnych.

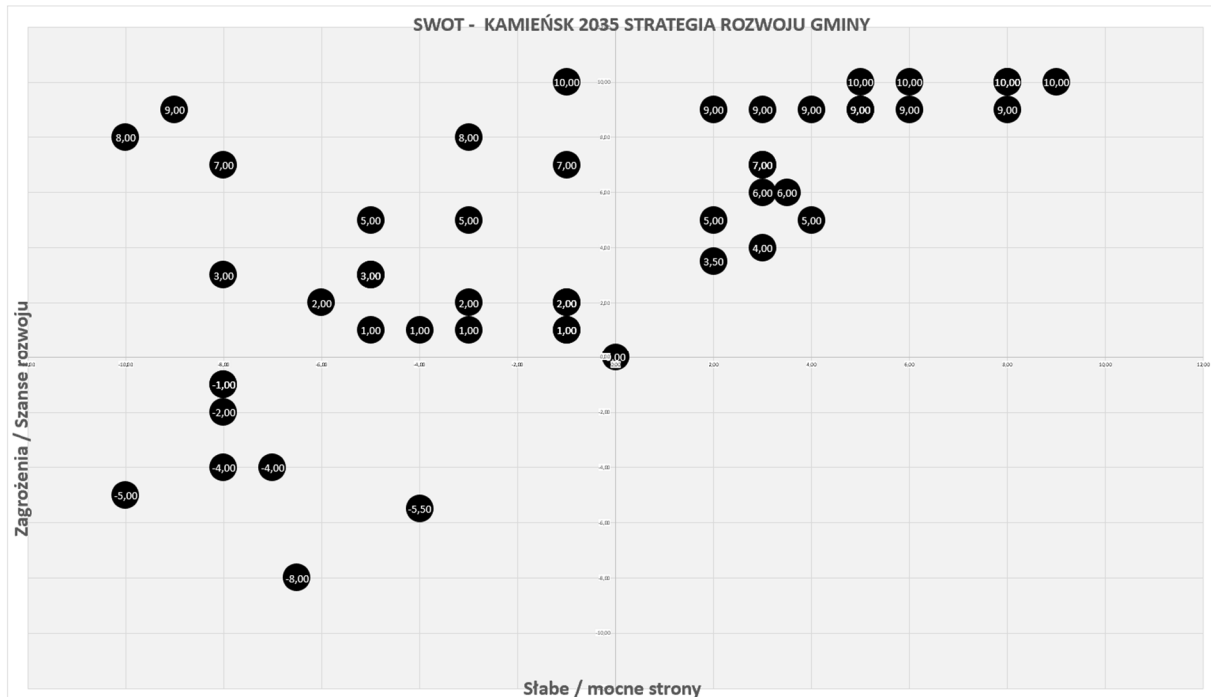
D.22 (-8,00; 3,00) **Brak ośrodków przemysłowych** – stanowi istotną barierę rozwoju lokalnego, wpływając na poziom bezrobocia, odpływ młodych mieszkańców oraz ograniczone możliwości zatrudnienia w Gminie Kamieńsk, co zmusza do podejmowania pracy poza nią.

D. 24 (-8,00; 7,00) **Niewielka liczba dofinansowań pozyskanych ze środków zewnętrznych np. UE** – dotychczas Gmina stosunkowo rzadko składała wnioski umożliwiające otrzymanie funduszy z zewnętrznych źródeł. Takie fundusze wspierają rozwój społeczny i gospodarczy poprzez dofinansowanie projektów edukacyjnych, kulturalnych czy przedsiębiorczości. Dodatkowo, korzystanie z funduszy unijnych pozwala podnosić jakość życia mieszkańców oraz zwiększać swoją konkurencyjność na tle innych regionów.

D.27 (-9,00; 9,00) **Brak domu kultury** – W Gminie Kamieńsk nie funkcjonuje Dom Kultury, co ogranicza przestrzeń dla integracji społecznej. Od 2024 roku planowane jest utworzenie Miejskiego Domu Kultury w Kamieńsku



Analiza SWOT została przeprowadzona w sposób partycypacyjny, z udziałem Radnych Rady Miejskiej, Sołtysów oraz przedstawicieli jednostek Urzędu Miejskiego w Kamieńsku. Poniższy wykres wskazuje na przewagę słabych stron nad silnymi stronami Gminy, ale także na obecność licznych szans rozwojowych. Ocena działań w 2035 r. wskazuje na wysokie ambicje oraz dużą dynamikę rozwoju Gminy.



Ryc. 6. Analiza SWOT - czynniki rozwojowe Gminy Kamieńsk.

Źródło: opracowanie własne.

W ocenie czynników rozwojowych w czytelny sposób rozkłada się podział na słabe i mocne strony oraz na szanse i zagrożenia. Wszystkie czynniki wskazane jako deficytowe ocenione zostały jako słabe strony, natomiast czynniki będące potencjałami wskazywane są jako mocne strony. Wszystkie potencjały, a także część deficytów stanowią przyszłe szanse rozwoju Gminy Kamieńsk. Niektóre z wymienionych deficytów wymagać będą działań, które przekształcą je z zagrożeń w szanse, a które w okresie obowiązywania strategii mogą być trudne w realizacji.

Wyróżnione potencjały są dwutorowe – z jednej strony uwidoczniła została dobra dostępność komunikacyjna. Rozbudowana sieć infrastruktury drogowej oraz kolejowej może być szansą dla Gminy pod względem rozwoju turystyki oraz sprowadzenia inwestorów, poprawiając sytuację gospodarczą. Z drugiej strony w Gminie występuje bogata infrastruktura sportowa oraz Góra Kamieńsk, które umożliwiają uprawianie wielu aktywności fizycznych oraz wyróżniają Gminę Kamieńsk na tle regionu. Warto podkreślić, że prognozowany jest wzrost tych potencjałów do 2035 r. Elementami, nad którymi Gmina pragnie pracować, by po zrealizowaniu dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** stały się jej potencjałami są: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz występowanie lokalnych wydarzeń, które integrują mieszkańców.



Bardzo wysoko została także oceniona Góra Kamieńsk, która stanowi potencjał turystyczny.

Wśród wymienionych deficytów panuje duża różnorodność. Najbardziej dotkliwy dla mieszkańców jest brak ścieżek rowerowych oraz zły stan budynków w centrum. Liczba deficytów przeważa nad potencjałami, a te kluczowe, zahaczają o główne obszary tematyczne jak przestrzeń, środowisko, gospodarka oraz społeczeństwo.

W formułowaniu celów rozwojowych Gminy Kamieńsk, w dokumencie **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** konieczne jest skoncentrowanie się na poprawie walorów estetycznych oraz funkcjonalnych centrum Kamieńska, tworzeniu miejsc pracy, rozwoju mieszkalnictwa, infrastruktury rowerowej czy dołożenie większych starań w ubieganiu się o fundusze zewnętrzne. Wśród kluczowych kierunków działań powinny znaleźć się wsparcie dla przedsiębiorców, dalsze inwestycje w infrastrukturę sportową jako znak rozpoznawczy Gminy, zwiększenie integracji mieszkańców np. poprzez utworzenie domu kultury lub poprawę stanu centrum Kamieńska czy zwiększanie atrakcyjności terenu dla mieszkańców oraz turystów. Istotną kwestią powinno stać się również monitorowanie trendów demograficznych, dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, inwestowanie w nowoczesne i ekologiczne rozwiązania w obszarze transportu i energetyki oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

CZEŚĆ III ELEMENTY STRATEGICZNE





3. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

3.1 WIZJA I MISJA

Celem dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** jest określenie kierunków rozwoju Gminy oraz zdefiniowanie kluczowych działań, które powinny być podejmowane przez władze samorządowe, aby osiągnąć pożądany stan docelowy w określonym czasie. Z tego względu podczas tworzenia niniejszego dokumentu niezbędnym jest określenie misji i wizji dla Gminy Kamieńsk, które stanowią wzorzec procesu rozwoju Gminy do 2035 r.

Misja określa generalny, przewodni kierunek rozwoju, w którym zmierza Gmina w określonym horyzoncie czasowym. Warunkiem jej realizacji jest podjęcie działań, które przyczynią się do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki terytorialnej, a tym samym zaspokojenia potrzeb i poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w efekcie konkurencyjności jednostki terytorialnej.

MISJA GMINY KAMIEŃSK

Gmina Kamieńsk odpowiada na potrzeby mieszkańców, zapewniając im dogodne warunki do życia. Tworzy dla nich atrakcyjną przestrzeń, wykorzystującą potencjały wynikające z dobrej dostępności komunikacyjnej, malowniczych krajobrazów oraz bogatej historii. Gmina Kamieńsk dąży do budowy silnej społeczności, nowoczesnej gospodarki oraz rozwoju turystyki, zachowując tożsamość oraz walory przyrodnicze regionu.

Wizja to długofalowe wyobrażenie Gminy, czyli innymi słowy mówiąc wizja nakreśla pożądany obraz, stan docelowy, do którego powinny dążyć władze jednostki poprzez realizację zaplanowanych w Strategii działań. W związku z tym, przytoczona wcześniej misja Gminy określa sposób osiągnięcia - przy wykorzystaniu własnych mocnych stron i szans pojawiających się w otoczeniu - przyjętej wizji do 2035 roku. Poniżej sformułowana wizja określa wytyczne dotyczące kierunku i sposobu działania władz Gminy Kamieńsk przyjętego na okres do 2035 roku.

WIZJA GMINY KAMIEŃSK

Gmina Kamieńsk jest rozwiniętym gospodarczo, bezpiecznym i zielonym miejscem, dającym wiele możliwości do aktywnego spędzania wolnego czasu dla mieszkańców i turystów. Dzięki inwestycjom w rewitalizację obiektów i przestrzeni publicznych, turystykę, kulturę, sport oraz wsparcie przedsiębiorczości lokalnej Gmina Kamieńsk jest miejscem, w którym każdy mieszkaniec czuje się częścią wspólnoty i ma szansę na rozwój osobisty i zawodowy.



3.2 CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

Po przeprowadzonej diagnozie, badaniu ankietowym oraz ocenie głównych deficytów i potencjałów w analizie SWOT, kierując się wyznaczoną misją i wizją, wyznaczono 4 główne obszary rozwoju Gminy Kamieńsk: gospodarkę, przestrzeń i środowisko, społeczeństwo oraz marketing i turystykę.

Dla każdego z powyższych obszarów określono cele strategiczne, które stanowią odzwierciedlenie potrzeb Gminy Kamieńsk w sferze gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, społecznej, a także turystycznej. Zdefiniowane cele, wykorzystując posiadane zasoby (potencjały) służyć będą eliminowaniu barier (deficytów) rozwojowych obszaru. Cele rozwoju skupiają się na eliminowaniu istniejących barier. Poszczególnym obszarom rozwoju przypisano następujące cele strategiczne:

Gmina Kamieńsk pozyska nowych inwestorów w celu wzmocnienia lokalnego rynku pracy

Gmina Kamieńsk rozwinie działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość

Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów

Marka Gminy Kamieńsk będzie rozpoznawalna w całym regionie



CELE STRATEGICZNE ORAZ OPERACYJNE GMINY KAMIEŃSK

Gmina Kamieński pozyska nowych inwestorów w celu wzmocnienia lokalnego rynku pracy

- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez utworzenie strefy przemysłowej
- Rozwój kompetencji mieszkańców na rynku pracy
- Wspieranie mieszkańców w zakładaniu własnej działalności
- Wzmocnienie konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych

Gmina Kamieński rozwine działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmocniając tym samym lokalną tożsamość

- Zwiększenie dostępności usług edukacyjnych i opiekuńczych
- Wzmocnienie integracji społecznej oraz zaangażowania różnych grup mieszkańców poprzez działania społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne
- Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej

Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów

- Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy
- Stworzenie przez Gminę warunków do rozwoju usług
- Poprawienie jakości przestrzeni publicznych
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju
- Transformacja energetyczna Gminy Kamieński oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej

Marka Gminy Kamieński będzie rozpoznawalna w całym regionie

- Utworzenie marki Gminy Kamieński wykorzystującej potencjały naturalne i turystyczne
- Zwiększenie wizerunkowej rozpoznawalności marki
- Dostosowanie oferty Gminy Kamieński pod potrzeby i wymagania turystów



I CEL STRATEGICZNY

Gmina Kamieńsk pozyska nowych inwestorów w celu wzmocnienia lokalnego rynku pracy

I cel strategiczny dąży do wzrostu gospodarczego. Gmina Kamieńsk, dzięki działaniom na rzecz przyciągania nowych inwestorów, przyczyni się do zwiększenia liczby miejsc pracy i wzmocnienia lokalnego rynku.

Cel operacyjny 1.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez utworzenie strefy przemysłowej

Kierunki działań:

- **Dostosowanie miejskiej infrastruktury do potrzeb przedsiębiorców**

Dostosowanie miejskiej infrastruktury do potrzeb przedsiębiorców obejmuje wyznaczanie nowych terenów pod działalność gospodarczą z uwzględnieniem dobrej dostępności infrastruktury drogowej oraz pełnego uzbrojenia sieciowego (woda, kanalizacja, energia i gaz). Ważnym aspektem jest także rozwój transportu publicznego, który usprawni m. in. dojazd do miejsc pracy.

- **Wydzielenie terenów do rozwoju przemysłu i produkcji w dokumentach planistycznych**

Kierunek zakłada aktualizację istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp), wyznaczając tereny dla przedsiębiorców oraz opracowanie nowych mpzp z uwzględnieniem terenów inwestycyjnych, co może ułatwić przedsiębiorcom szybkie rozpoczęcie działalności bez konieczności uzyskiwania warunków zabudowy.

- **Wykorzystanie funduszy zewnętrznych przez Gminę do wspierania rozwoju gospodarczego**

Gmina Kamieńsk powinna prowadzić stały przegląd i analizę krajowych oraz unijnych programów wsparcia. Zalecane jest nawiązanie współpracy z ekspertami ds. funduszy, co pozwoli na tworzenie aplikacji o najwyższej jakości. Istotne jest także dopasowanie planów Gminy do kryteriów funduszy, co zwiększy szanse na dofinansowanie, a regularne szkolenia dla pracowników pozwolą im być na bieżąco z dostępnymi programami i procedurami aplikacyjnymi.

Cel operacyjny 1.2 Rozwój kompetencji mieszkańców na rynku pracy

Kierunki działań:

- **Rozszerzenie systemu szkoleń i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców**

W ramach kierunku zakłada się wsparcie osób, które w niedalekiej lub bardziej odległej przyszłości planują założyć własną działalność. Dla takich osób Gmina Kamieńsk powinna organizować warsztaty i szkolenia oraz prowadzić kursy przekwalifikujące,



dostosowane do obecnych potrzeb rynkowych. Ponadto, w celu pobudzenia przedsiębiorczości wśród młodzieży, w Gminie powinny być prowadzone programy doradztwa zawodowego. Zaleca się także utworzenie młodzieżowego inkubatora przedsiębiorczości.

- **Zwiększenie oferty edukacyjnej oraz szkoleniowej dla uczniów**

W ramach tego kierunku Gmina Kamieńsk podejmie działania, które przygotują młodzież do wyzwań współczesnego rynku. Takimi działaniami są: umożliwienie uczniom odbywania praktyk w firmach działających na obszarze Gminy, udzielanie stypendiów dla: uczniów z najlepszymi wynikami w nauce, sportowców i artystów, programy mentoringowe dla uczniów – współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i specjalistami oraz uruchomienie wymian międzynarodowych w szkołach np. Erasmus.

Cel operacyjny 1.3 Wspieranie mieszkańców w zakładaniu własnej działalności

- **Wspieranie lokalnych inwestorów, aby zwiększyć potencjał gospodarczy Gminy Kamieńsk**

Istotnym działaniem będzie stworzenie katalogu inwestycyjnego, który zawierać będzie szczegółowe informacje o dostępnych działkach oraz warunkach inwestycyjnych, umożliwiając przedsiębiorcom łatwiejszy dostęp do atrakcyjnych terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne. Dodatkowo Gmina zapewni wsparcie w pozyskiwaniu funduszy unijnych i krajowych, informując inwestorów o możliwości aplikowania o dotacje na rozwój działalności.

- **Nawiązanie współpracy z Instytucją Otoczenia Biznesu**

Gmina Kamieńsk podejmie strategiczną współpracę z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB), mającymi na celu wsparcie lokalnego rozwoju gospodarczego i pozyskiwanie nowych inwestycji. Współpraca ze strefami gospodarczymi umożliwi efektywne pozyskiwanie inwestorów. Dodatkowo, Gmina nawiąże współpracę z IOB w zakresie wdrażania programów finansowych skierowanych do przedsiębiorców (np. mikropożyczki, granty czy inne formy wsparcia, które pomogą lokalnym firmom w rozwoju ich działalności. W ramach tej współpracy, Gmina będzie również aktywnie uczestniczyć w realizacji programów dotacyjnych).

Cel operacyjny 1.4 Wzmocnienie konkurencyjności istniejących przedsiębiorców i gospodarstw rolnych

Kierunki działań:

- **Uruchomienie Rady Biznesu**

Organizowanie szkoleń oraz prowadzenie działań dążących do powołania Rady Biznesu, czyli organu o charakterze doradczo-konsultacyjnym samorządu. Ponadto Gmina Kamieńsk powinna organizować spotkania z przedsiębiorcami w celu umożliwienia wymiany doświadczeń i dobrych praktyk wśród lokalnych



przedsiębiorców, a także budowania relacji pomiędzy środowiskiem biznesowym a samorządem.

- **Wspieranie przyjaznych dla środowiska i nowoczesnych technologii w rolnictwie**

Wspieranie przyjaznych dla środowiska i nowoczesnych technologii w rolnictwie jest kluczowe dla zrównoważonego rozwoju Gminy Kamieńsk. Współpracując z instytucjami, NGO czy firmami Gmina podejmie działania prowadzące do współorganizacji szkoleń dla rolników dotyczących ekologicznych praktyk rolniczych oraz możliwości dofinansowania do rozwoju zielonej energii w rolnictwie. Ponadto podczas wydarzeń lokalnych (np. targów, festiwali) będą promowane lokalne, ekologiczne produkty.

II CEL STRATEGICZNY

Gmina Kamieńsk rozwinię działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość

II Cel strategiczny obejmuje strefę społeczną. Skupienie się na rozwoju i promocji działań w obszarze turystyki, aktywności społecznej, edukacji, kultury oraz sportu, które stanowią fundament budowania silnej lokalnej tożsamości przyczyni się do wzrostu poczucia przynależności do lokalnej społeczności, zapewni kultywowanie tradycji i promowanie aktywnego stylu życia.

2.1 Zwiększenie dostępności usług edukacyjnych i opiekuńczych

Kierunki działań:

- **Zwiększenie współpracy między instytucjami edukacyjnymi a środowiskiem lokalnym**

Kierunek ma na celu aktywizację i integrację młodzieży z życiem społecznym. Gmina Kamieńsk podejmie inicjatywy wspólnej organizacji targów pracy i kariery, gdzie uczniowie będą mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z pracodawcami oraz zapoznania się z ofertami zawodowymi. Dodatkowo, uczniowie zostaną zaangażowani w proces konsultacji społecznych, co umożliwi im aktywne uczestnictwo w podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłości Gminy. Uczestnictwo w wolontariatach, takich jak pomoc seniorom czy organizowanie wydarzeń charytatywnych, pomoże młodzieży w rozwijaniu empatii i umiejętności pracy zespołowej, a także przyczyni się do budowania więzi międzypokoleniowych. Takie działania nie tylko kształtują odpowiedzialność społeczną, ale także integrują młodzież z lokalnym środowiskiem, wzmacniając poczucie wspólnoty i aktywnego obywatelstwa.

- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi i uczelniami wyższymi**

Dzięki inicjowaniu współpracy młodzieży i osób dorosłych, a uczelniami i NGO wspierany będzie rozwój i edukacja mieszkańców. Organizacje pozarządowe będą



miały możliwość prowadzenia zajęć, warsztatów i szkoleń w szkołach, co pozwoli uczniom na zdobycie nowych umiejętności i poszerzenie horyzontów. Ponadto nawiązanie współpracy z uczelnią wyższą, które przejawiać się będzie przykładowo w postaci organizowanych warsztatów i kursów, prócz zwiększenia kompetencji mieszkańców, ułatwi dokonanie wyboru dotyczącego podjęcia dalszej edukacji. Istotne jest także zaangażowanie lokalnych NGO w procesy planowania lokalnych polityk i strategii oraz podjęcie współpracy przy organizowaniu wydarzeń gminnych.

- **Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej**

Stworzenie nowoczesnych, bezpiecznych i funkcjonalnych przestrzeni wesprze rozwój dzieci i młodzieży, odpowiadając na ich aktualne potrzeby. Adaptacja przestrzeni szkolnych, takich jak sale lekcyjne czy biblioteki, pozwoli na stworzenie środowiska sprzyjającego efektywnej nauce i kreatywnemu rozwojowi uczniów, wyposażając je w nowoczesne technologie i materiały dydaktyczne. Gmina podejmie również działania na rzecz rozszerzenia oferty opiekuńczej dla dzieci do 3 roku życia, dostosowując ilość placówek do potrzeb mieszkańców, co umożliwi rodzicom większą elastyczność w łączeniu obowiązków zawodowych z opieką nad dziećmi. W ramach rozwoju infrastruktury przyszkolnej, Gmina zainwestuje w budowę lub modernizację obiektów sportowych, takich jak baseny, boiska, place zabaw oraz tereny rekreacyjne w pobliżu szkół i przedszkoli, co pozwoli na aktywne spędzanie czasu przez dzieci i młodzież.

2.2 Wzmocnienie integracji społecznej i zaangażowania mieszkańców poprzez działania społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne

Kierunki działań:

- **Podejmowanie działań rewitalizacyjnych mających na celu wyrównanie nierówności społecznych**

Gmina Kamieńsk powinna prowadzić działania rewitalizacyjne zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Kamieńsk na lata 2023-2030⁵. Mają one wspierać integrację społeczną, aktywność oraz budowanie tożsamości regionalnej, przeciwdziałać patologiom społecznym oraz przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, co doprowadzi do odbudowy kapitału społecznego na obszarach wymagających wsparcia.

- **Wsparcie młodzieży w zakresie rozwoju pasji i umiejętności w kontekście kształtowania kompetencji społecznych**

Gmina Kamieńsk zapewni młodzieży przestrzeń do realizacji swoich pasji i rozwijania umiejętności poprzez utworzenie specjalistycznych miejsc, takich jak pracownie artystyczne oraz przestrzenie do nauki i pracy, które będą sprzyjały kreatywnemu wyrażaniu siebie. Tego typu inicjatywy pozwolą młodym ludziom na realizację własnych projektów artystycznych, naukowych czy technologicznych. Gmina Kamieńsk powinna organizować lokalne festyny, koncerty, wystawy, konkursy oraz inne wydarzenia kulturalne, które staną się platformą dla młodzieży mogącej

⁵ Przyjęty uchwałą nr XI/165/25 z dnia 22 stycznia 2025 r.



zaprezentować swoje talenty artystyczne, muzyczne, literackie oraz aktorskie. Dzięki tym działaniom, młodzi ludzie zyskają możliwość wyrażania siebie, integracji z lokalną społecznością oraz rozwijania umiejętności, które będą miały pozytywny wpływ na ich dalszy rozwój osobisty i zawodowy.

- **Stworzenie warunków do zapewnienia poprawy jakości życia seniorów**

Poprawa jakości życia seniorów zostanie zapewniona dzięki stworzeniu odpowiednich warunków do aktywnego i zdrowego starzenia się. Organizowane będą cykliczne badania zdrowotne, szczepienia oraz warsztaty zdrowotne, które wesprą seniorów w dbaniu o zdrowie fizyczne i psychiczne. W ramach tych działań, oferowane będą porady dotyczące diety, aktywności fizycznej oraz radzenia sobie ze stresem, co pomoże seniorom w zachowaniu dobrej kondycji. Dodatkowo, zaleca się organizację wydarzeń angażujących zarówno seniorów, jak i młodsze pokolenia, takie jak warsztaty, projekty artystyczne czy wolontariat, które sprzyjają integracji międzypokoleniowej. W Gminie powstanie również miejsce, w którym seniorzy będą mogli uzyskać pomoc i informacje na temat dostępnych programów wsparcia, praw, świadczeń oraz usług, co ułatwi im korzystanie z dostępnych zasobów. W celu jeszcze lepszego reprezentowania interesów seniorów, zaleca się utworzenie Rady Seniorów, która będzie miała za zadanie doradzać władzom Gminy w kwestiach dotyczących tej grupy społecznej.

- **Wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw lokalnych**

Niedawno utworzone Biuro Obsługi Mieszkańców i Przedsiębiorców będzie dbało o rozwój współpracy pomiędzy Gminą Kamieńsk, a organizacjami pozarządowymi. Wspierane będą lokalne inicjatywy, jak organizowanie wydarzeń kulturalnych, spotkań integracyjnych, festynów czy kursów np. kurs pierwszej pomocy.

2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej

Kierunki działań:

- **Zwiększenie dostępności zajęć sportowych i rekreacyjnych**

W ramach kierunku przewiduje się wspieranie różnorodnych aktywności fizycznych, które będą dostępne dla mieszkańców w każdym wieku i o różnych poziomach sprawności. Oferowane będą programy, takie jak joga, pilates, nordic walking czy fitness, które umożliwią mieszkańcom dbanie o zdrowie i kondycję w komfortowych warunkach. Dodatkowo, Gmina będzie organizować wydarzenia na świeżym powietrzu, takie jak biegi, marsze czy wycieczki rowerowe, zachęcając do aktywności fizycznej na łonie natury. Wszystkie te inicjatywy będą dostępne dla różnych grup wiekowych i sprawnościowych, promując aktywny tryb życia. Istotne jest także wspieranie lokalnych klubów sportowych, fundacji i stowarzyszeń, oferując im dotacje oraz pomoc w organizacji wydarzeń sportowych, co przyczyni się do wzrostu aktywności fizycznej i integracji społeczności lokalnej.

- **Organizacja wydarzeń sportowych i kulturalnych o randze krajowej**

Kierunek zakłada wykorzystanie obecnego potencjału Gminy Kamieńsk, wynikającego z możliwości organizacji wielu wydarzeń sportowych. Odpowiednie



wypromowanie oraz podniesienie rangi organizowanych przedsięwzięć zwiększy rozpoznawalność Gminy oraz przyciągnie turystów z całego kraju. Zakłada się nawiązanie współpracy z krajową federacją sportową, co umożliwi organizację wydarzeń na wysokim poziomie, korzystając z doświadczenia i zasobów tej instytucji. Ponadto Gmina powinna dążyć do zorganizowania krajowych mistrzostw w wybranej dziedzinie (np. kolarstwo czy biegi). Dodatkowo istotne dla Gminy o tak bogatej historii jest rozpowszechnianie wiedzy o przeszłości i tradycjach, co może odbyć się poprzez organizację wydarzeń kulturalnych promujących lokalną tożsamość.

- **Wspieranie aktywności fizycznej i kulturalnej w Gminie Kamieńsk poprzez utworzenie nowych obiektów sportowych i kulturowych bazujących na europejskich trendach**

Gmina Kamieńsk powinna podejmować nowe inwestycje tworząc miejsca opierające się na rozwoju kultury i sportu. Zakłada się utworzenie nowoczesnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, budowę nowych obiektów sportowych oraz wyremontowanie istniejących boisk, a także tworzenie przestrzeni, które umożliwią organizację koncertów, przedstawień teatralnych, festiwali, wystaw (m.in. amfiteatry, parki, galerie).



III CEL STRATEGICZNY

Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów

III Cel strategiczny skupia się na przestrzeni Gminy oraz działaniach na rzecz środowiska. Prowadzi do zapewnienia ładu przestrzennego oraz adaptacji Gminy Kamieńsk do zmian klimatu. Dąży do zwiększenia atrakcyjności Gminy dla mieszkańców, a także odwiedzających ją turystów. Prowadzi do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz wysokiej jakości życia.

3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy

Kierunki działań:

- **Poprawienie jakości istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych**

Gmina Kamieńsk przeprowadzi działania rewitalizacji obiektów w centrum Kamieńska, które przywrócą dawny blask historycznym budynkom, jednocześnie dostosowując je do współczesnych standardów mieszkaniowych. Istotna jest także poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków, co zmniejszy koszty eksploatacji mieszkań i wpłynie na ochronę środowiska. W ramach rozwoju infrastruktury mieszkaniowej Gmina Kamieńsk będzie dążyć do adaptacji istniejącej tkanki urbanistycznej na mieszkania komunalne, co pozwoli na wykorzystanie już dostępnych zasobów. Ponadto, Gmina będzie poszukiwać nowych miejsc na terenie Kamieńska, które będą odpowiednie do budowy mieszkań socjalnych i komunalnych, odpowiadając tym samym na potrzeby osób wymagających wsparcia mieszkaniowego. Zostaną również podjęte działania mające na celu zachęcenie firm deweloperskich do inwestowania w budowę nowych mieszkań, co przyczyni się do wzrostu liczby dostępnych lokali mieszkalnych na rynku.

- **Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury transportowej oraz uzbrojenia terenów**

Kluczowym elementem dla powyższego kierunku będzie rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, realizowana zarówno przez własne działania Gminy, jak i we współpracy z innymi podmiotami publicznymi. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli lepszy dostęp do aktywności fizycznej oraz bardziej ekologiczną formę transportu. Odpowiednie rozplanowanie sieci tras rowerowych może zapewnić łączność między Górą Kamieńsk, a Zalewem Sulejowskim, co przyciągnie turystów nastawionych na aktywność i rekreację. Dodatkowo, w ramach rozwoju infrastruktury, planowana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej, co umożliwi zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-epidemiologicznych. Aby zwiększyć bezpieczeństwo zostaną podjęte inwestycje poprawiające oświetlenie uliczne.

3.2 Stworzenie przez Gminę warunków do rozwoju usług

Kierunki działań:



- **Udostępnianie przestrzeni dla działalności usługowej**

Gmina Kamieńsk poprzez wyznaczenie w dokumentach planistycznych miejsc z możliwością rozwoju usług, a także stworzenie korzystnych warunków dla inwestorów, stanie się atrakcyjnym miejscem do rozwoju sektora usługowego. Gmina będzie dążyła do zwiększenia liczby lokali gastronomicznych, myśląc o przyszłych turystach. Dodatkowo zostaną podjęte starania w zachęceniu mieszkańców do otwierania własnych działalności usługowych (np. sklepików osiedlowych), dzięki czemu mieszkańcy sołectw będą mogli załatwić podstawowe potrzeby bez konieczności podróży do Miasta Kamieńska.

- **Wdrażanie nowych narzędzi cyfrowych, rozwój usług e-administracji oraz zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych**

W ramach tego kierunku założono wprowadzanie udogodnień dla mieszkańców, którzy w Gminie Kamieńsk będą mogli załatwić sprawy administracyjne bez konieczności podróży do większych miast. Jednym z takich działań jest prowadzenie punktu potwierdzenia profilu zaufanego. Gmina także powinna dążyć do wdrożenia e-usług, które umożliwią mieszkańcom podjęcie działań administracyjnych online, takich jak składanie wniosków, uzyskiwanie zaświadczeń czy opłacanie podatków, co poprawi dostępność usług. Istotna jest organizacja szkoleń z zakresu obsługi nowych narzędzi cyfrowych i platform e-administracyjnych dla pracowników urzędu oraz jednostek pomocniczych. Dodatkowo Gmina powinna dążyć do zapewnienia wysokiej jakości usług teleinformatycznych dla mieszkańców oraz przedsiębiorców co może osiągnąć za pomocą rozbudowy szybkiego Internetu szerokopasmowego, szczególnie na obszarach wiejskich oraz wprowadzeniu punktów z darmowym Wi-Fi w przestrzeniach publicznych.

3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych

- **Poprawa dostępności oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznych**

Istotne jest stworzenie przyjaznego, bezpiecznego i funkcjonalnego środowiska zarówno dla mieszkańców, jak i osób odwiedzających. Działania w tym zakresie powinny obejmować usuwanie barier architektonicznych, takich jak montaż pochylni, wind czy odpowiednich nawierzchni, które zapewnią pełną dostępność dla osób z ograniczoną mobilnością, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. Poprzez te zmiany Gmina stworzy przestrzeń, która będzie w pełni dostosowana do potrzeb wszystkich grup społecznych, eliminując przeszkody w codziennym poruszaniu się po mieście. W celu poprawy bezpieczeństwa oraz zwiększenia poczucia komfortu wśród mieszkańców założono instalację systemów monitoringu miejskiego w kluczowych lokalizacjach. Kolejnym ważnym krokiem będzie poprawa systemu oznakowania w Gminie, w tym instalacja map, informacji turystycznych i punktów orientacyjnych. Dzięki temu mieszkańcy i turyści będą łatwiej orientować się w dostępnych usługach i atrakcjach, co poprawi dostępność miasta, zarówno pod kątem turystycznym, jak i codziennego funkcjonowania. Z kolei tworzenie przestrzeni odpowiednich dla różnych grup wiekowych – takich jak strefy odpoczynku dla seniorów z ławkami i zielenią, place



zabaw dla dzieci oraz przestrzenie edukacyjne w parkach i skwerach – pozwoli na lepsze zagospodarowanie przestrzeni publicznych w taki sposób, by odpowiadały one na potrzeby różnych pokoleń.

- **Zwiększenie ilości uporządkowanych terenów zielonych w Gminie**

W Kamieńsku występuje wiele terenów zieleni, jednak znaczna większość to zieleni nieurządzona. W ramach niniejszego kierunku planuje się tworzenie przestrzeni, które będą sprzyjały rekreacji, integracji społecznej oraz poprawie jakości życia mieszkańców. Działania powinny objąć tworzenie nowych skwerów i parków, które będą dostępne dla wszystkich grup wiekowych i staną się miejscem relaksu, zabawy oraz spotkań towarzyskich. Działania polegające na zagospodarowaniu zaniedbanych i nieużytych terenów (nieużytków) spowodują uzyskanie dodatkowych przestrzeni przeznaczonych do odpoczynku i rekreacji, jednocześnie poprawiając funkcjonalność i estetykę przestrzeni publicznych. Tworzenie nowych terenów zielonych oraz zabezpieczenie przed zabudową istniejących lasów, pól, łąk i mokradeł spowodują wzrost bioróżnorodności oraz pozytywnie wpłyną na jakość powietrza. Istotne jest także angażowanie mieszkańców w działania na rzecz środowiska np. organizowanie wydarzeń wspólnego sadzenia drzew czy sprzątania. Takie działania, prócz poprawy jakości środowiska, spowodują integrację społeczności lokalnej wokół działań proekologicznych. Angażowanie mieszkańców w tego typu inicjatywy wzmocni ich poczucie odpowiedzialności za wspólne przestrzenie, a także przyczyni się do większej dbałości o otoczenie.

3.4 Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju

Kierunki działań:

- **Zwiększenie działań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury**

Zwiększenie liczby inwestycji w elementy błękitno-zielonej infrastruktury w Gminie Kamieńsk spowoduje poprawę odporności Gminy na zmiany klimatu, w szczególności ulewne deszcze i spowodowane nimi podtopienia i powodzie. Jednym z kluczowych działań będzie utworzenie ogrodów deszczowych oraz niecek chłonnych, które będą naturalnymi rozwiązaniami pozwalającymi na skuteczne zatrzymywanie wody deszczowej i jej późniejsze wykorzystanie. Dodatkowo Gmina Kamieńsk zadba o istniejące zbiorniki retencyjne oraz będzie dążyła do tworzenia nowych, co pozwoli zatrzymywać wodę deszczową, wykorzystując ją do nawadniania terenów zielonych. Aby jeszcze bardziej zwiększyć efektywność zarządzania wodami opadowymi zostanie wprowadzony system wspierający mieszkańców i przedsiębiorców w zakupie własnego zbiornika na wodę deszczową.

- **Zwiększanie świadomości mieszkańców dotyczącej gospodarki odpadami**

W ramach tego kierunku, Gmina planuje organizowanie kampanii informacyjnych, które będą miały na celu edukowanie mieszkańców na temat zasad segregacji



odpadów, ich prawidłowego sortowania oraz korzyści płynących z odpowiedzialnego zarządzania odpadami. Dodatkowo Gmina będzie kontynuowała obecnie obowiązujący system zachęt i ulg dla mieszkańców do zakupu i korzystania z indywidualnych kompostowni, które pozwolą na przetwarzanie odpadów organicznych w domowych ogrodach.

- **Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu**

Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie źródeł hałasu pozytywnie wpłyną na stan zdrowia mieszkańców. Istotne jest zwiększenie świadomości na temat szkodliwości smogu, hałasu oraz azbestu, co nastąpi za pomocą kampanii edukacyjnych. W Gminie zostanie wprowadzone regularne monitorowanie jakości powietrza, co pozwoli na wczesne wykrywanie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniami i podejmowanie działań interwencyjnych w razie potrzeby, a także będzie kontynuowane usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kamieńsk. Dodatkowo, jednym z ważniejszych działań będzie sadzenie drzew i krzewów, w tym gatunków miododajnych, które oprócz estetycznych walorów, będą pełnić funkcję naturalnych barier w walce z hałasem. Roślinność w przestrzeni miejskiej przyczyni się do zmniejszenia hałasu drogowego oraz gospodarczego, a także wpłynie na poprawę jakości powietrza.

- **Wspieranie działań przyjaznych środowisku i zielonej gospodarce**

Kluczowe dla tego kierunku będzie nawiązanie współpracy z organizacjami ekologicznymi lub firmami specjalizującymi się w edukacji proekologicznej, które pomogą wdrażać innowacyjne rozwiązania i promować ekologiczne praktyki wśród mieszkańców oraz przedsiębiorców.

3.5 Transformacja energetyczna Gminy Kamieńsk oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej

Kierunki działań:

- **Wspieranie inwestycji w Odnawialne Źródła Energii**

Gmina Kamieńsk dąży do zwiększenia udziału zielonej energii w lokalnym bilansie energetycznym. Dzięki pozyskiwanym funduszom unijnym i krajowym Gmina Kamieńsk będzie mogła realizować nowe projekty związane z OZE. W Gminie zostanie utworzony Obszar Przyspieszonego Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii oraz oferowane będą dofinansowania dla mieszkańców do instalacji systemów fotowoltaicznych, pomp ciepła, kolektorów słonecznych w ich domach (w tym nowobudowanych). Ponadto zakłada się prowadzenie takich działań jak: inwestowanie w instalacje OZE na obiektach użyteczności publicznej oraz nieruchomościach należących do Gminy, tworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych oraz rozwój sieci elektrycznej w ramach klastra lub spółdzielni energetycznej.



- **Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w działaniach przyjaznych środowisku**

Gmina Kamieńsk będzie promowała postawy proekologiczne, zachęcając mieszkańców do podejmowania inicjatyw sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi. W tym celu organizowane będą różnorodne wydarzenia, konkursy oraz projekty ekologiczne, które nie tylko zwiększą świadomość ekologiczną, ale również pobudzą mieszkańców do realnych działań na rzecz ochrony przyrody. Istotnym elementem będzie także organizowanie lokalnych targów na rzecz ochrony środowiska, na których mieszkańcy będą mogli wymieniać się produktami, takimi jak rośliny, zdrowa żywność czy rękodzieło.

- **Zwiększenie działań edukacyjnych dotyczących transformacji energetycznej**

Mieszkańcy Gminy Kamieńsk będą mogli uczestniczyć w warsztatach i szkoleniach, które przybliżą im tematykę zmian klimatycznych, innowacyjnych technologii energetycznych oraz sposobów zmniejszania zużycia energii w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach. Kluczowym elementem działań będzie także organizacja konsultacji społecznych, podczas których mieszkańcy będą mogli wyrazić swoje potrzeby i oczekiwania dotyczące lokalnej polityki energetycznej oraz wspólnie poszukiwać najlepszych rozwiązań dostosowanych do specyfiki Gminy.

- **Wspieranie działań termomodernizacyjnych**

W ramach tych działań przeprowadzane będą termomodernizacje budynków użyteczności publicznej, co pozwoli na redukcję kosztów ogrzewania oraz poprawę komfortu użytkowników. Równocześnie Gmina będzie wspierać mieszkańców w pozyskiwaniu grantów i dofinansowań na termomodernizację ich domów, ułatwiając proces aplikowania o środki finansowe oraz dostarczając niezbędne informacje o dostępnych programach wsparcia. Dodatkowo organizowane będą kampanie edukacyjne, które przybliżą mieszkańcom i przedsiębiorcom korzyści płynące z modernizacji energetycznej budynków – zarówno w aspekcie ekonomicznym, jak i środowiskowym. Mieszkańcy zyskają wiedzę na temat sposobów obniżenia kosztów energii, poprawy komfortu cieplnego oraz zmniejszenia emisji CO₂, co wpłynie na poprawę jakości powietrza i ochronę środowiska. W celu zapewnienia kompleksowego wsparcia Gmina Kamieńsk uruchomi także punkt informacyjno-konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”, gdzie mieszkańcy będą mogli uzyskać pomoc w zakresie wnioskowania o dofinansowania oraz doradztwo w wyborze optymalnych rozwiązań termomodernizacyjnych.

- **Wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na Transformację Energetyczną Gminy**

W ramach tego kierunku inicjowane będą działania na rzecz utworzenia Spółdzielni Energetycznej. Gmina Kamieńsk powinna przeprowadzić analizę dotyczącą możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Podczas prowadzenia działań istotne jest także zaangażowanie lokalnej społeczności oraz partnerów w celu budowania zainteresowania i pozyskania potencjalnych członków spółdzielni. Istotne



jest także opracowanie projektów oraz wniosków o dofinansowanie z dostępnych źródeł zewnętrznych na zakup oraz montaż instalacji OZE.



IV CEL STRATEGICZNY

Marka Gminy Kamieńsk będzie rozpoznawalna w całym regionie

IV cel strategiczny skupia się na promocji Gminy oraz działaniach poprawiających ogólnie pojętą turystykę. Zakłada się, że w 2035 r. (po wdrożeniu niniejszego dokumentu) marka Gminy Kamieńsk będzie istotna w całym powiecie radomszczańskim oraz województwie łódzkim.

4.1 Utworzenie marki Gminy Kamieńsk wykorzystującej potencjały przyrodnicze i turystyczne

Kierunki działań:

- **Budowanie oferty turystycznej**

Gmina Kamieńsk skoncentruje się na budowaniu atrakcyjnej oferty turystycznej poprzez intensyfikację współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami z branży turystycznej oraz instytucjami odpowiedzialnymi za rozwój regionu. Jednym z kluczowych działań będzie inicjowanie spotkań i warsztatów między przedstawicielami sektora turystycznego a samorządem, co umożliwi lepsze zrozumienie potrzeb oraz wspólne wypracowanie nowych inicjatyw, w efekcie których powstanie Program Rozwoju Turystyki Gminy Kamieńsk. W ramach współpracy, Gmina wspólnie z przedsiębiorcami opracuje wspólne produkty turystyczne, które będą promować różne atrakcje w Kamieńsku i okolicach. Przygotowane zostaną także materiały promocyjne, które umożliwią szerszą prezentację bazy turystycznej, zarówno w Internecie, jak i tradycyjnych mediach (np. prasa, materiały drukowane, citylight). Kolejnym krokiem będzie opracowanie pakietów turystycznych łączących najciekawsze atrakcje regionu, co pozwoli turystom na kompleksowe odkrywanie kamieńszczańskiej oferty. Dodatkowo, Gmina planuje stworzenie oznakowanych szlaków turystycznych, które ułatwią zwiedzanie i orientację w terenie, a także wzmocnią identyfikację Kamieńska jako miejsca godnego uwagi dla turystów.

- **Opracowanie i wdrożenie marki Gminy**

Opracowanie „osobowości cech marki Gminy Kamieńsk” ma na celu stworzenie spójnego wizerunku Gminy, który będzie promować jej unikalne cechy i atrakcje, a także budować pozytywne skojarzenia wśród mieszkańców i turystów. Proces ten rozpocznie się od opracowania strategii promocji, która określi główne cele promocji Gminy, grupy docelowe, oraz kanały komunikacji, dzięki czemu działania promujące Gminę Kamieńsk będą efektywne i skoordynowane. W ramach tego kierunku zostanie stworzone logo Gminy, które będzie stanowić symbol jej tożsamości, oraz zostanie opracowana identyfikacja wizualna gminy, obejmująca m.in. kolory, czcionki i wzory graficzne. Będzie ona wykorzystywana w materiałach promujących Gminę, takich jak broszury, plakaty, strony internetowe, social media, tablice informacyjne czy oficjalne dokumenty, zapewniając spójność wizualną we wszystkich działaniach. Kolejnym krokiem będzie monitorowanie skuteczności działań promujących markę Gminy



Kamieńsk poprzez zbieranie opinii mieszkańców i turystów, co pozwoli na bieżąco modyfikować i udoskonalać strategię promocyjną

- **Włączenie do Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz inicjatywa Lokalnej Organizacji Turystycznej**

Stworzenie spójnej sieci działań ponadlokalnych przyczyni się do dynamicznego rozwoju Gminy Kamieńsk. Kluczowym elementem tej współpracy będzie nawiązanie partnerstw z sąsiednimi gminami, powiatami, stowarzyszeniami, instytucjami oraz przedsiębiorcami, co pozwoli na realizację wspólnych inwestycji i projektów o szerszym zasięgu. Wspólne inwestycje w infrastrukturę turystyczną stanowiąc będą fundament rozwoju regionu, z naciskiem na budowę i modernizację atrakcji turystycznych, takich jak szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe czy miejsca rekreacyjne (np. tężnie). Rozwój regionalnych ścieżek rowerowych, powiązanych z sąsiednimi gminami, stworzy spójną sieć umożliwiającą aktywne zwiedzanie regionu i przyciągającą turystów. Istotne jest dążenie do powstania sieci współpracy między regionalnymi przedsiębiorcami, rzemieślnikami, rolnikami, producentami lokalnymi i stowarzyszeniami, co umożliwi wymianę doświadczeń, wspólne promocje oraz optymalizację procesów produkcyjnych.

4.2. Zwiększenie wizerunkowej rozpoznawalności marki

Kierunki działań:

- **Nawiązanie relacji z miastami partnerskimi w kraju i za granicą**

Nawiązanie relacji z miastami partnerskimi w kraju i za granicą pozwoli na wymianę doświadczeń, współpracę w zakresie rozwoju inwestycji, organizację wydarzeń kulturalnych, sportowych oraz edukacyjnych, a także umożliwi wymianę młodzieży i współpracę organizacji pozarządowych, co przyczyni się do wzbogacenia oferty kulturalnej i społecznej oraz promowania Gminy na arenie międzynarodowej.

- **Zwiększenie promocji wydarzeń odbywających się w Gminie**

Powyższy kierunek prowadzi do budowania silnej rozpoznawalności Gminy zarówno wśród mieszkańców, jak i odwiedzających, a także może przyczynić się do zwiększenia frekwencji na wydarzeniach, co może wpłynąć na rozwój turystyki, kultury oraz lokalnej gospodarki. Zwiększenie promocji wydarzeń odbywających się w Gminie Kamieńsk polegać będzie na regularnym publikowaniu informacji o nadchodzących wydarzeniach na platformach społecznościowych oraz stronie gminy, wydaniu gazety gminnej, nawiązaniu współpracy z lokalnymi mediami, takimi jak gazety, radio i telewizja, oraz portalami internetowymi, a także zaproszeniu influencerów, blogerów i dziennikarzy do uczestnictwa w wydarzeniach, co pozwoli na szeroką promocję Gminy Kamieńsk w różnych kanałach komunikacyjnych i dotarcie do szerszego grona odbiorców.

4.3. Dostosowanie oferty Gminy Kamieńsk pod potrzeby i wymagania turystów

Kierunki działań:



- **Przystosowanie wybranych przestrzeni miejskich na cele turystyczne**

Powyższy kierunek powinien zostać bardziej szczegółowo opisany w dwóch odrębnych opracowaniach – Strategii Rozwoju Turystyki oraz Strategii Promocji Gminy. W celu dostosowania przestrzeni pod potrzeby turystów należy skupić się na poprawieniu estetyki gminnych skwerów i placów, m.in. poprzez nowe nasadzenia zieleni, modernizację nawierzchni oraz uporządkowanie przestrzeni publicznych, utworzenie toalet publicznych w strategicznych miejscach, wzbogacenie przestrzeni o elementy małej architektury, takie jak ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery czy zadaszone miejsca odpoczynku, co wpłynie na komfort użytkowników. Estetycznie zagospodarowana przestrzeń publiczna stanowi istotny element wizerunkowy, wpływając pozytywnie na postrzeganie Gminy przez mieszkańców, inwestorów oraz odwiedzających, a tym samym wspierając jej promocję. Istotnym elementem rozwoju infrastruktury turystycznej będzie utworzenie punktu informacji turystycznej, gdzie odwiedzający będą mogli uzyskać informacje o atrakcjach, wydarzeniach i możliwościach spędzania czasu w Gminie.

- **Wzbogacenie oferty atrakcji turystycznych**

Gmina Kamieńsk podejmie działania na rzecz wzbogacenia oferty atrakcji turystycznych, aby przyciągnąć odwiedzających i uatrakcyjnić lokalne dziedzictwo przyrodnicze, historyczne oraz kulturowe. Jednym z kluczowych elementów będzie opracowanie szlaków tematycznych, które pozwolą turystom na odkrywanie unikalnych walorów regionu. Szlaki te mogą obejmować trasy historyczne, przyrodnicze, edukacyjne czy rekreacyjne, dostosowane do różnych grup wiekowych i zainteresowań. Aby zwiększyć zainteresowanie turystów, Gmina będzie organizować wydarzenia i wycieczki związane z nowo powstałymi np. spacerami z przewodnikiem, rajdami rowerowe, festiwale nawiązujące do lokalnych tradycji czy warsztaty rzemieślnicze. Ważnym elementem promocji turystyki będzie wdrożenie interaktywnych map turystycznych dostępnych online na stronie internetowej Gminy oraz w aplikacjach mobilnych. Mapy te będą zawierały informacje o atrakcjach turystycznych, trasach, wydarzeniach, restauracjach i bazie noclegowej, a także opinie i rekomendacje odwiedzających. Dzięki nowoczesnym technologiom turyści będą mogli łatwo zaplanować swoją wizytę i skorzystać z pełnej oferty rekreacyjnej Gminy Kamieńsk.

- **Wspieranie inicjatyw związanych z gastronomią i bazą noclegową**

Jednym z kluczowych działań będzie zapewnienie przestrzeni informacyjnej dla przedsiębiorców – zarówno w formie internetowej, jak i tradycyjnej. Lokalne restauracje, pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne oraz producenci regionalnych wyrobów będą mogli promować swoją ofertę na portalu miejskim, w mediach społecznościowych oraz w drukowanych przewodnikach i katalogach promocyjnych. Dodatkowo Gmina Kamieńsk będzie organizować wydarzenia, takie jak jarmarki, festiwale kulinarne i targi, które staną się okazją do prezentacji lokalnych produktów, tradycyjnych potraw oraz usług gastronomicznych i noclegowych.



3.3 WYKAZ ZADAŃ WSKAZANYCH PRZEZ URZĄD MIEJSKI W KAMIEŃSKU REKOMENDOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH „KAMIEŃSK 2035 STRATEGIA ROZWOJU GMINY”

Wykaz zadań wskazanych przez Urząd Miejski w Kamieńsku do realizacji w ramach dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy**.

Tabela 6. Wykaz zadań wskazanych przez Urząd Miejski w Kamieńsku do realizacji w ramach dokumentu *Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy*. Źródło: Urząd Miejski w Kamieńsku.

Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
1	Poprawa stanu zabytków - zabytkowego kościoła parafialnego w Kamieńsku wraz z otoczeniem oraz budynku lamusa w obrębie Gorzędów	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy</p> <p>Kierunek: poprawienie jakości istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych</p>	Parafia św. Apostołów Piotra i Pawła w Kamieńsku, Gmina Kamieńsk	2026-2028	5 500 000
2	Utworzenie nowych parków	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych</p> <p>Kierunek: Zwiększenie ilości uporządkowanych terenów zielonych w gminie</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2029	3 500 000
3	Adaptacja budynku Domu Handlowego na potrzeby utworzenia Gminnego Ośrodka Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu	<p>2. Gmina Kamieńsk rozwinię działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną,</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2028	21 000 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
	koło budynku	<p>wzmacniając tym samym lokalną tożsamość</p> <p>2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej</p> <p>Kierunek: Wspieranie aktywności fizycznej i kulturalnej w Gminie Kamieńsk poprzez utworzenie nowych obiektów sportowych i kulturowych bazujących na europejskich trendach</p>			
4	Modernizacja budynków: GS przy ul. Mickiewicza w Gorzędowie oraz Internatu w Kamieńsku	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy</p> <p>Kierunek: poprawienie jakości istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2035	10 049 257
5	Poszerzenie infrastruktury turystycznej Góry Kamieńsk - budowa tarasów widokowo-sportowych, budowa ścieżek edukacyjno-sportowych oraz tras biegowo/narciarskich, budowa tras kolarskich downhillowo/singletrackich	<p>4. Marka Gminy Kamieńsk będzie rozpoznawalna w całym regionie</p> <p>4.3 Dostosowanie oferty Gminy Kamieńsk pod potrzeby i wymagania turystów</p> <p>Kierunki: Przystosowanie wybranych przestrzeni miejskich na cele turystyczne, wzbogacenie oferty atrakcji turystycznych</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2028	4 300 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
6	Budowa infrastruktury sportowej - toru sprawnościowego StreetWorkout Park w Koźniewicach oraz toru sprawnościowego Ninja Warrior Park w Kamieńsku,	<p>2. Gmina Kamieńsk rozwinie działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość</p> <p>2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej</p> <p>Kierunek: Wspieranie aktywności fizycznej i kulturalnej w Gminie Kamieńsk poprzez utworzenie nowych obiektów sportowych i kulturowych bazujących na europejskich trendach</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2028	2 000 000
7	Rozbudowa ścieżek rowerowych: m. in. Kamieńsk- Wojciechów (Wrzosowa), Kamieńsk – Ochocice, Kamieńsk-Gorzędów Kamieńsk-Gomunice (Wielki Bór), Kamieńsk-Kleszczów, Kamieńsk-Kalisko,	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy</p> <p>Kierunek: Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury transportowej oraz uzbrojenia terenów</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2028	31 000 000
8	Budowa pasywnego budynku basenu przy Szkole Podstawowej w Kamieńsku	<p>2. Gmina Kamieńsk rozwinie działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość</p> <p>2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2028	15 000 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
		i rekreacyjnej Kierunek: Wspieranie aktywności fizycznej i kulturalnej w Gminie Kamieński poprzez utworzenie nowych obiektów sportowych i kulturowych bazujących na europejskich trendach			
9	Modernizacja stadionu miejskiego w Kamieńsku oraz stadionu w Gorzędowie	2. Gmina Kamieński rozwinię działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość 2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej Zwiększenie dostępności obiektów sportowych oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	Gmina Kamieński	2025-2028	5 450 000
10	Budowa wyniesionych przejść dla pieszych w Barczkowicach i Gorzędowie (współpraca z Powiatem)	3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów 3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy Kierunek: Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury transportowej oraz uzbrojenia terenów	Gmina Kamieński	2025 - 2027	190 000
11	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kamieńsku	3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów	Gmina Kamieński	2025 - 2027	10 000 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
		<p>3.4 Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju</p> <p>Kierunek: Wspieranie działań przyjaznych środowisku i zielonej gospodarki</p>			
12	Zagospodarowanie terenów zielonych w Gminie	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych</p> <p>Kierunek: Zwiększenie ilości uporządkowanych terenów zielonych w gminie</p>	Gmina Kamieńsk	2025 - 2035	1 000 000
13	Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola	<p>2. Gmina Kamieńsk rozwinie działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość</p> <p>2.1 Zwiększenie dostępności usług edukacyjnych i opiekuńczych</p> <p>Kierunek: Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej</p>	Gmina Kamieńsk	2025 - 2026	5 000 000
14	Budowa drogi – strefa przemysłowa	<p>1. Gmina Kamieńsk pozyska nowych inwestorów w celu wzmocnienia lokalnego rynku pracy</p> <p>1.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2029	9 000 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
		<p>utworzenie strefy przemysłowej</p> <p>Kierunek: Dostosowanie miejskiej infrastruktury do potrzeb przedsiębiorców</p>			
15	Przebudowy i budowy nowych dróg m. in. ul. Kolejowa w Kamieńsku, droga przy cmentarzu (wraz z miejscami postojowymi) – pomiędzy laskiem a cmentarzem, ul. Chopina w Kamieńsku, ul. Łączyńskiego w Kamieńsku wraz ze ścieżką rowerową, ul. Piotrkowska, ul. Spacerowa w Barczkowicach, droga w Szpinalowie, drogi Napoleonów - Huta Porajska	<p>3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy</p> <p>Kierunek: Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury transportowej oraz uzbrojenia terenów</p>	Gmina Kamieński	2025-2035	20 000 000
20	Rozbudowa oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych linii kablowych – przejście dla pieszych przy Dino i sklepie GS, ul. Leśna w Gorzędowie, ul. Łąkowa w Gorzędowie, Gałkowice Nowe – Podjezioro, Danielów, Napoleonów	<p>3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych</p> <p>Kierunek: Poprawa dostępności oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznych</p>	Gmina Kamieński	2025-2027	550 000
21	Budowa placów zabaw – w Napoleonowie, przebudowa placu zabaw w Gorzędowie oraz rozbudowa placu zabaw Huby Ruszczyńskie	<p>2. Gmina Kamieński rozwinię działania promujące turystykę, aktywność społeczną oraz ofertę sportową, edukacyjną i kulturalną, wzmacniając tym samym lokalną tożsamość</p> <p>2.1 Wzmocnienie integracji społecznej oraz zaangażowania różnych grup mieszkańców poprzez działania</p>	Gmina Kamieński	2025-2027	360 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
		społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne Kierunek: Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej			
22	Inwestycje w panele fotowoltaiczne oraz kolektory słoneczne w Klubiku Dziecięcym, hali sportowej, ujęciu wody we Włodzimierzu,	3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów 3.5 Transformacja energetyczna Gminy Kamieński oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej Kierunek: Wspieranie inwestycji w Odnawialne Źródła Energii	Gmina Kamieński	2025-2027	200 000
23	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej - ul. Chopina, ul. Zdzitowieckiego, Jankowskiego i Kościuszki w Kamieńsku	3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów 3.1 Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy Kierunek: Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury transportowej oraz uzbrojenia terenów	Gmina Kamieński	2025 - 2029	1 700 000
24	Wprowadzanie elementów kultury i rekreacji – scena z zadaszeniem, altany w m. Koźniewice i m. Dąbrowa	3. Gmina Kamieński stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów 3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych	Gmina Kamieński	2025-2026	400 00



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
25	Termomodernizacja budynku gminnego w Danielowie	<p>Kierunek: Poprawa dostępności oraz bezpieczeństwa przestrzeni publicznych</p> <p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.5 Transformacja energetyczna Gminy Kamieńsk oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej</p> <p>Kierunek: Wspieranie działań termomodernizacyjnych</p>	Gmina Kamieńsk		3 000 000
26	Tworzenie terenów inwestycyjnych w strefie przemysłowej	<p>1. Gmina Kamieńsk pozyska nowych inwestorów w celu wzmocnienia lokalnego rynku pracy</p> <p>1.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez utworzenie strefy przemysłowej</p> <p>Kierunki: Wydzielenie terenów do rozwoju przemysłu i produkcji w dokumentach planistycznych, Wykorzystanie funduszy zewnętrznych przez gminę do wspierania rozwoju gospodarczego</p>	Gmina Kamieńsk	2025-2035	15 000 000
27	Utworzenie nowego zbiornika retencyjnego	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p>	Gmina Kamieńsk	2025 - 2035	5 000 000



Lp.	Działanie	Nazwa celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania [zł]
		<p>3.4 Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju</p> <p>Kierunek: Zwiększenie działań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury</p>			
28	Budowa mieszkań komunalnych	<p>3. Gmina Kamieńsk stanie się atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem dla mieszkańców oraz turystów</p> <p>3.1 Poprawienie świadczonych przez Gminę usług</p> <p>Kierunek: Poprawienie jakości istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych</p>	Gmina Kamieńsk	2025 - 2035	10 000 000

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Rezultaty planowanych działań stanowią wyraz osiągnięcia zamierzonych w Strategii celów i stanowią mierzalny dowód skuteczności wprowadzanych na etapie jej realizacji interwencji.

W tabeli (*tabela.7*) wskazano zmiany, jakie powinny zostać osiągnięte w kluczowych obszarach funkcjonowania miasta, zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym. Każdy z zakładanych efektów został opisany jako mierzalny wskaźnik, umożliwiający bieżące monitorowanie oraz ocenę postępów i skuteczności podejmowanych w ramach dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** działań.



Ujęte w tabeli wskaźniki odnoszą się do obszarów związanych z rozwojem infrastruktury, poprawą jakości usług publicznych, efektywnością zarządzania zasobami a także ze wzrostem aktywności społeczno-gospodarczej na obszarze Gminy Kamieńsk

Lista proponowanych wskaźników przyjętych na potrzeby monitoringu Strategii jest katalogiem otwartym. Katalog ten, tak jak wartości docelowe będą mogły być wyznaczane i aktualizowane przy okazji ewaluacji Strategii. Rekomenduje się już przyjęte do ewaluowania w danym okresie sprawozdawczym wskaźniki zachować i monitorować aż do zakończenia wdrażania Strategii.

Oczekiwane rezultaty realizacji poszczególnych celów strategicznych i wskaźników ich realizacji (z uwzględnieniem przestrzennych) zawiera poniższa tabela.

Tabela 7. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy i wskaźniki ich osiągnięcia

Źródło: opracowanie własne.

Cel operacyjny	Wskaźnik monitorowania celu	Jedn.	Oczekiwana zmiana		
OBSZAR STRATEGICZNY: GOSPODARKA I CEL STRATEGICZNY GMINA KAMIEŃSK POZYSKA NOWYCH INWESTORÓW W CELU WZMOCNIENIA LOKALNEGO RYNKU PRACY					
1.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez utworzenie strefy przemysłowej	W1	Powierzchnia przestrzeni udostępnionych na rozwój funkcji przemysłowych	m ²	
		W2	Liczba złożonych wniosków w ramach funduszy zewnętrznych dotyczących rozwoju gospodarczego	szt.	
1.2	Rozwój kompetencji mieszkańców na rynku pracy	W3	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości.	szt.	
		W4	Liczba wypłaconych przez Gminę stypendiów dla uczniów z najlepszymi wynikami w nauce, sporcie i kulturze	szt.	
1.3	Wspieranie mieszkańców w zakładaniu własnej działalności	W5	Utworzenie katalogu inwestycyjnego	szt.	
1.4	Wzmocnienie konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych	W6	Utworzenie ciała doradczego składającego się z lokalnych przedsiębiorców	szt.	
OBSZAR STRATEGICZNY: SPOŁECZEŃSTWO II CEL STRATEGICZNY GMINA KAMIEŃSK ROZWINIE DZIAŁANIA PROMUJĄCE TURYSTYKĘ, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ ORAZ OFERTĘ SPORTOWĄ, EDUKACYJNĄ I KULTURALNĄ, WZMACNIAJĄC TYM SAMYM LOKALNĄ TOŻSAMOŚĆ					



Cel operacyjny		Wskaźnik monitorowania celu	Jedn.	Oczekiwana zmiana	
2.2	Wzmocnienie integracji społecznej oraz zaangażowania różnych grup mieszkańców poprzez działania społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne	W7	Liczba uczniów biorących udział w konsultacjach społecznych	szt.	
		W8	Liczba warsztatów i szkoleń przeprowadzonych przez NGO dla uczniów	szt.	
		W9	Liczba zajęć przeprowadzona przez reprezentantów uczelni wyższych w Gminie Kamieńsk	szt.	
		W10	Liczba wyremontowanych i odnowionych sal lekcyjnych/ pracowni/ bibliotek	szt.	
		W11	Liczba miejsc w żłobkach gminnych/klubikach dziecięcych	szt.	
		W12	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (np. boiska, place zabaw)	szt.	
		W13	Liczba konkursów artystycznych zorganizowanych przez Gminę	szt.	
		W14	Liczba darmowych badań zdrowotnych dostępnych dla mieszkańców	szt.	
		W15	Liczba warsztatów/ spotkań/ wydarzeń integrujących seniorów z młodzieżą i młodymi dorosłymi	szt.	
		W16	Utworzenie punktu informacyjnego, w którym seniorzy będą mogli uzyskać wsparcie dotyczące dostępnych programów, praw, świadczeń itp.	szt.	
		W17	Liczba współprac podjętych przez Gminę Kamieńsk z organizacjami pozarządowymi w ramach Biura Obsługi Mieszkańców i Przedsiębiorców	szt.	
		2.3	Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej	W18	Liczba bezpłatnych wydarzeń sportowych na świeżym powietrzu zorganizowanych przez Gminę
W19	Liczba dotacji udzielonych lokalnym klubom sportowym oraz fundacjom i stowarzyszeniom zajmujących się sportem			szt.	
W20	Liczba uczestników wydarzeń sportowych zorganizowanych przez Gminę			szt.	



Cel operacyjny		Wskaźnik monitorowania celu	Jedn.	Oczekiwana zmiana	
		W21	Liczba wydarzeń zorganizowanych we współpracy z krajową federacją sportową	szt.	
		W22	Liczba krajowych mistrzostw zorganizowanych w Gminie Kamieński	szt.	
		W23	Utworzenie "Centrum Kultury, Sportu i Turystyki"	szt.	
OBSZAR STRATEGICZNY: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO					
III CEL STRATEGICZNY					
GMINA KAMIEŃSK STANIE SIĘ ATRAKCYJNYM I BEZPIECZNYM MIEJSCEM DLA MIESZKAŃCÓW ORAZ TURYSTÓW					
3.1	Poprawienie stanu zagospodarowania przestrzennego Gminy	W24	Liczba zrewitalizowanych budynków mieszkalnych	szt.	
		W25	Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych	szt.	
		W26	Liczba nowopowstałych mieszkań komunalnych	szt.	
		W27	Długość nowo wybudowanych ścieżek rowerowych	m	
		W28	Długość sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej	m	
		W29	Liczba połączeń autobusowych kursujących w ciągu jednego dnia w Gminie Kamieński	szt.	
3.2	Stworzenie przez Gminę warunków do rozwoju innych usług	W30	Powierzchnia terenów przeznaczonych na usługi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	szt.	
		W31	Utworzenie punktu potwierdzenia profilu zaufanego	szt.	
3.3	Poprawienie jakości przestrzeni publicznych	W32	Liczba obiektów użyteczności publicznej przystosowanych do osób z niepełnosprawnością	szt.	
		W33	Liczba zamontowanych kamer w ramach systemu monitoringu miejskiego	szt.	
		W34	Liczba nowoutworzonych placów zabaw	szt.	
		W35	Powierzchnia nowoutworzonych terenów	m ²	



Cel operacyjny		Wskaźnik monitorowania celu	Jedn.	Oczekiwana zmiana
3.4	Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju	zieleni urządzonej (skwery, parki)		
		W36 Liczba zorganizowanych przedsięwzięć polegających na wspólnym sadzeniu drzew	szt.	
		W37 Liczba utworzonych obiektów błękitno-zielonej infrastruktury	szt.	
		W38 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość w zakresie ochrony środowiska	szt.	
3.5	Transformacja energetyczna Gminy Kamieńsk oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej	W39 Utworzenie nowego zbiornika retencyjnego	szt.	
		W40 Utworzenie Obszaru Przyspieszonego Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii	szt.	
		W41 Liczba obiektów użyteczności publicznej, na których zamontowano OZE	szt.	
		W42 Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych dotyczących adaptacji do zmian klimatu	szt.	
		W43 Liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków	szt.	
		W44 Uruchomienie punktu konsultacyjnego programu „Czyste Powietrze”	szt.	
OBSZAR STRATEGICZNY: PROMOCJA I TURYSTYKA IV CEL STRATEGICZNY MARKA GMINY KAMIEŃSK BĘDZIE ROZPOZNAWALNA W CAŁYM REGIONIE				
4.1	Utworzenie marki Gminy Kamieńsk wykorzystującej potencjały przyrodnicze i turystyczne	W45 Liczba spotkań z lokalnymi przedsiębiorcami z branży turystycznej przeprowadzonych przez Gminę	szt.	
		W46 Liczba wydrukowanych pakietów turystycznych	szt.	
		W47 Opracowanie identyfikacji wizualnej Gminy	szt.	
		W48 Liczba inwestycji turystycznych przeprowadzonych we współpracy z sąsiednimi gminami/ powiatem	szt.	



	Cel operacyjny	Wskaźnik monitorowania celu	Jedn.	Oczekiwana zmiana	
4.2	Zwiększenie wizerunkowej rozpoznawalności marki	W49	Nawiązanie relacji z miastami partnerskimi w kraju lub za granicą	szt.	
		W50	Liczba informacji dotyczących wydarzeń gminnych opublikowanych na kanałach społecznościowych Gminy	szt.	
		W51	Liczba komunikatów wygłoszonych w telewizji lub radio dotyczących wydarzeń gminnych	szt.	
4.3	Dostosowanie oferty Gminy Kamieńsk pod potrzeby i wymagania turystów	W52	Utworzenie punktu informacji turystycznej	szt.	
		W53	Liczba oznakowanych szlaków turystycznych w Gminie Kamieńsk	szt.	
		W54	Utworzenie strony internetowej/aplikacji z ofertą turystyczną Gminy	szt.	



5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

5.1 ROLA MODELU

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowi integralną część dokumentu Strategii. Zgodnie z jego założeniami, realizacja misji i celów prowadzić ma do tworzenia warunków rozwoju gospodarki przy odpowiednim wykorzystaniu i kształtowaniu walorów przestrzennych, przyrodniczych i kulturowych. Celem nadrzędnym jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców miasta. Przestrzeń miasta kształtowana musi być w sposób zapewniający realizację celów strategicznych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby zrównoważonego rozwoju i zachowania ładu przestrzennego. Model kształtuje kierunki polityki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Gminy w oparciu o uwarunkowania wskazane w diagnozie. Uwzględnia również potencjały zdiagnozowane w toku działań partycypacyjnych, a także europejskie trendy i standardy z zakresu rozwoju przestrzennego.

Wytyczne i rekomendacje Modelu dotyczące rozwoju przestrzennego Gminy Kamieńsk opracowane zostały jako element Strategii prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie lokalnym, a ich sformułowanie ma zapewnić ulokowanie przestrzenne planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego.

Cele opracowania rekomendacji wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy to w szczególności:

- sformułowanie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, czyli zasad wynikających z przyjętego modelu,
- ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów oraz dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów, czyli wskazanie w ramach strategii obszarów strategicznej interwencji.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru Gminy Kamieńsk stanowi zobrazowanie spodziewanych i zaplanowanych w ramach dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** procesów rozwoju, weryfikację możliwości ich realizacji a także przewidzenie ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych obszaru.

5.2 STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY KAMIEŃSK – STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk stanowi graficzne przedstawienie spodziewanych i zaplanowanych w dokumencie **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktury przestrzennej. W ramach modelu przedstawiono również obszary wyznaczone pod przyszłe inwestycje zabudowy mieszkaniowej oraz usług



i przemysłu zawarte w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieńsk (studium)⁶.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk opiera się na następujących elementach:

- **Analiza kluczowych uwarunkowań rozwojowych**
Założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk zostały wypracowane na podstawie analizy istniejących uwarunkowań. Pełny opis uwarunkowań został zawarty w diagnozie stworzonej na potrzeby opracowania niniejszej Strategii.
- **Zmiany funkcjonalno-przestrzenne w Gminie**
Przedstawione w formie kartograficznej docelowe funkcje Gminy w podziale na: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny o funkcjach przemysłowych, produkcyjnych, magazynowych i logistyki, tereny lasów, zadrzewień oraz roślinności krzewiastej, tereny o funkcjach rolniczych oraz tereny wód powierzchniowych.
- **Rozmieszczenie planowanych działań wynikających ze Strategii**
Przedstawione w formie kartograficznej rozmieszczenie kluczowych działań.
- **Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście wynikające z ustaleń strategii**
Ponadto, na bazie modelu, opisano i przedstawiono w formie graficznej obszary strategicznej interwencji.

Zgodnie z *Ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465)*, model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawiera:

- a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- b) system powiązań przyrodniczych,
- c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Głównym ośrodkiem lokalnym jest Miasto Kamieńsk położone w centralno – południowej części Gminy. To ono pełni główną rolę administracyjną oraz usługową, a po przeprowadzeniu zaplanowanych działań rewitalizacyjnych powinna wzmocnić się także jego rola, jako centrum życia społecznego. W Gminie występuje również 13 ośrodków pomocniczych (sołectw), którymi są: Gałkowice Stare, Włodzimierz, Huta Porajska, Podjezioro, Danielów, Dąbrowa, Aleksandrów, Szpinalów, Ochocice, Koźniewice, Pytowice, Barczkowice oraz Gorzędów. Warto zaznaczyć, że w Gorzędowie postępuje rozwój infrastruktury mieszkaniowej oraz usługowej – znajduje

⁶ Przyjęte uchwałą nr VI/35/15 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieńsk.



się w nim zespół szkolno-przedszkolny, miejsca sportu i rekreacji, kościół oraz zabytkowy lamus.

Wzdłuż drogi powiatowej przebiegającej w południowej części Gminy oraz drogi wojewódzkiej o numerze 484 wytyczono **oś rozwoju gospodarki turystycznej**. Rozpoczyna się ona przy zachodniej granicy Gminy, od strony Kleszczowa. Następnie biegnie w kierunku Miasta Kamieńsk, a następnie następuje jej rozgałęzienie – jedno ramię kieruje się w stronę północno – zachodnią, w stronę Belchatowa, natomiast drugie rozgałęzienie przebiega przez Gorzędów, kierując się w stronę wschodniej granicy Gminy, w kierunku Sulejowa. **Wskazana oś koncentruje się na wykorzystaniu unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych, w szczególności potencjału Góry Kamieńsk (wskazanej jako obszar strategicznej interwencji), jako głównego magnesu dla ruchu turystycznego**. Działania w ramach tej osi powinny obejmować rozwój infrastruktury aktywnego wypoczynku (np. ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, miejsca rekreacji), tworzenie oraz promowanie lokalnych produktów turystycznych oraz integrację oferty turystycznej z sąsiednimi gminami i regionami. Istotne jest także wspieranie inwestycji w infrastrukturę noclegową oraz gastronomiczną, a także wspieranie lokalnych przedsiębiorców, co umożliwi przekształcenie turystyki w istotny element lokalnej gospodarki. Wzdłuż osi wskazano obszary poszukiwania stref budowania atrakcji turystycznych. Stanowią one potencjalne lokalizacje dla małej infrastruktury turystycznej, punktów widokowych, ścieżek tematycznych czy usług wspierających ruch turystyczny.

Drugim obszarem strategicznej interwencji jest strefa przemysłowa, zlokalizowana w centralnej części Gminy. Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych, wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców oraz prowadzenie działań promocyjnych pozytywnie wpłynie na zwiększenie dostępnych miejsc pracy w Gminie. Przewiduje się, że znacznie poprawi to sytuację demograficzną, zmniejszając migracje oraz przyciągając nowych mieszkańców. Z tego powodu Gmina powinna zapewnić odpowiednią ilość terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Na opracowaniu kartograficznym (ryc. 7.) wskazano potencjalne tereny, które można przeznaczyć pod zabudowę mieszkaniową (w południowej części Gminy). Kierowano się dostępnością do infrastruktury drogowej oraz kolejowej, występowaniem sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych, dostępnością obiektów użyteczności publicznej oraz obszarami, które obecnie już są zurbanizowane, w celu dogęszczania istniejących struktur. Wskazane obszary kreowania przestrzeni zamieszkania zostały wyznaczone wzdłuż osi rozwoju gospodarki turystycznej, wokół której będą tworzone nowe obiekty o funkcjach usługowych, co przełoży się na atrakcyjność inwestycyjną tych terenów.

Jako rejony wymagające weryfikacji uwarunkowań planistycznych w kontekście tworzenia terenów zabudowy mieszkaniowej wskazano obszary w południowej części Gminy Kamieńsk, które wymagają szczegółowej analizy przed wprowadzeniem nowych inwestycji mieszkaniowych.

Na modelu wskazano również obszary wzmocnienia barier niwelujących emisję hałasu i zanieczyszczeń. Wyznaczono je w ramach oddzielenia strefy przemysłowej od zabudowy mieszkaniowej oraz ciągów komunikacyjnych. Gmina powinna wyznaczyć



obszary pasów zieleni, drzewostanów lub innych naturalnych barier, które będą pełnić funkcję tłumiącą hałas i absorbującą zanieczyszczenia powietrza, stanowiąc skuteczną ochronę dla mieszkańców.



Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych



OZNACZENIA

Granica administracyjna Gminy Kamieńsk

PRZEZNACZENIE TERENU

- Tereny lasów, zadrzewień oraz roślinności krzewiastej
- Tereny o funkcjach rolniczych
- Tereny o funkcjach przemysłowych, produkcyjnych, magazynowych i logistyki
- Tereny zabudowy mieszkaniowej
- Tereny wód powierzchniowych

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

- Linia kolejowa
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa
- Droga gminna

STRUKTURA OSADNICZA

- Główny ośrodek lokalny
- Ośrodki pomocnicze

PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU STRATEGICZNEGO

- Obszary strategicznej interwencji
 - 1 - Góra Kamieńsk
 - 2 - Strefa Przemysłowa
- Obszary kreowania przestrzeni zamieszkania
- Oś rozwoju gospodarki turystycznej
- Rejony wymagające weryfikacji uwarunkowań planistycznych w kontekście tworzenia terenów zabudowy mieszkaniowej
- Obszar miejski - rewitalizowany w kierunku tworzenia centrum życia społecznego
- Obszary wzmocnienia barier niwelujących emisję hałasu i zanieczyszczeń
- Obszary poszukiwania stref budowania atrakcji turystycznych

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Źródło: opracowanie własne.



System powiązań przyrodniczych oraz główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.

Uwarunkowania

Znaczną część powierzchni Gminy Kamieńsk stanowią użytki rolne oraz grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione. W Gminie występują formy ochrony przyrody, takie jak pomniki przyrody, użytki ekologiczne, a także obszar chronionego krajobrazu Doliny Widawki, który został wyznaczony w zachodniej części Gminy, obejmując swoim zasięgiem Górę Kamieńsk. W Gminie wyznaczono również korytarz ekologiczny Doliny Warty – Doliny Pilicy, który umożliwia bezpieczną migrację organizmów żywych. Przy zachodniej granicy Gminy przebiega rzeka Widawka, wzdłuż której znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodziowego.

Przeważająca część Gminy Kamieńsk odwadniana jest do zlewni Widawki (dorzecze Odry), a jedynie fragment położony na południe od miejscowości Gorzędów odwadnia rzeka Luciąża, należąca do dorzecza Wisły. System wodny Gminy stanowią stosunkowo niewielkie ciekі o małych przepływach. Jedyną większą rzeką jest Widawka, która płynie południowo-zachodnim skrajem Gminy. Z pozostałych cieków wymienić należy:

- Rzekę Kamionkę - nad którą położone jest miasto Kamieńsk. Bierze ona swój początek poza granicami Gminy w okolicach wsi Chrzanowice (Gmina Gomunice) i wpływa na teren Gminy z kierunku południowoschodniego w okolicach linii kolejowej, mija Kamieńsk ograniczając miasto od południa, wschodu i północy i płynąc w kierunku północno-zachodnim dociera do zwałowiska zewnętrznego nadkładu z odkrywki, aby dotrzeć do Widawki;
- Rzekę Jeziorkę - która bierze swój początek w okolicach Danielowa i płynąc w kierunku południowo-zachodnim, podobnie jak Kamionka, dopływa do zwałowiska i uchodzi do Widawki.

Obie rzeki na całej swej długości przyjmują bezimienne dopływy. Następnie tworząc kanał odwadniający otaczający wzniesienie od północy, wschodu i południa odbierają wodę ze zwałowiska i uchodzą do Widawki. Podkreślenia wymaga fakt, iż obieg wody w Gminie od czasu budowy kopalni węgla brunatnego uległ niemal całkowitemu przeobrażeniu. Bariery studni odwadniających złoża węgla Bełchatów spowodowały odwodnienie terenu i powstanie rozległego leja depresji, który objął w minionych latach praktycznie cały obszar Gminy Kamieńsk. Gospodarka rolna, wskutek obniżenia lustra wód gruntowych, opiera swoją produkcję przede wszystkim na wodach opadowych (zawieszonych). Większe ciekі (Widawka, Kamionka, Jeziorka) nie mają już charakteru naturalnego, gdyż zostały częściowo ujęte w kanały, bądź przełożone, by nie kolidować ze zwałowiskiem zewnętrznym nadkładu odkrywki. Całość obrazu ingerencji człowieka w sieć hydrograficzną dopełniają melioracje. Biorąc pod uwagę fakt wycofywania się leja depresyjnego z terenu Gminy Kamieńsk, przewidywane szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego sąsiadującego z Gminą na środowisko powinny być nieznaczne. Obecnie lej depresyjny odsuwa się na zachód i następuje stopniowe



odbudowywanie poziomu wód gruntowych. Proces odbudowy zwierciadła wód podziemnych następuje od początku lat 90-tych⁷.

Wody stojące stanowi zespół stawów rybnych w miejscowości Kmiecizna. Według informacji zawartych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamieńsk „program małej retencji dla województwa łódzkiego⁸” przewidywał na terenie Gminy Kamieńsk budowę:

- zbiornika retencyjnego „Gorzędów” o powierzchni 1,5 ha i pojemności 18 tys. m³,
- zbiornika retencyjnego „Kamieńsk” o powierzchni 62,4 ha i pojemności 567,2 tys. m³.

Obszar Gminy położony jest w zasięgu 7 jednolitych części wód powierzchniowych, z czego 5 to naturalne części wód, a 2 silnie zmienione części wód. Stan JCWP jest zły a osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone. Dokładne informacje dotyczące każdej z JCWP przepływających przez Gminę Kamieńsk zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 8. Jednolite części wód powierzchniowych w Gminie Kamieńsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>.

Nazwa JCWP oraz kod	Status	Stan ogólny	Stan chemiczny	Stan/potencjał ekologiczny	Cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
Widawka od Kręcicy do ujścia RW600010 18299	naturalna część wód	zły	dobry	umiarkowany	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
Rakówka RW600010 182299	naturalna część wód	zły	poniżej dobrego	umiarkowany	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g, h,i)perylene(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Bogdanówka RW200010 254534499	naturalna część wód	brak danych	Brak danych	dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
Jeziorka RW600010 182169	silnie zmieniona część wód	zły	poniżej dobrego	słaby	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla	zagrożona

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamieńsk na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

⁸ Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego wraz z Aneksem, BIPROMEL, WZMIUW w Łodzi, BPPWŁ w Łodzi, 2010 r



Nazwa JCWP oraz kod	Status	Stan ogólny	Stan chemiczny	Stan/potencjał ekologiczny	Cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
					pozostałych wskaźników - stan dobry	
Widawka do Kręcicy RW600010 182139	naturalna część wód	zły	poniżej dobrego	umiarkowany	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Prudka RW200006 25453429	naturalna część wód	zły	Poniżej dobrego	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D Stan chemiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Kręcica RW600015 182149	silnie zmieniona część wód	brak danych	Brak danych	dobry	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona

Zgodnie z podziałem regionalnym zwykłych wód podziemnych wg Paczyńskiego (1995) obszar Gminy Kamieńsk należy do regionu łódzkiego, jednostki strukturalne na obszarze Gminy to Niecka Łódzka wchodząca w skład Synklinorium Szczecińsko-Łódzko-Miechowskiego i Tektoniczny Rów Kleszczowa.

Obszar gminy jest zasobny w wody podziemne, istnieje możliwość ujmowania wód czwartorzędowego i kredowego poziomu wodonośnego i one właśnie stanowią podstawowe użytkowe poziomy wodonośne. Pomimo że na znacznych obszarach są słabo izolowane i narażone na zanieczyszczenia powierzchniowe, użytkowe poziomy wodonośne charakteryzują się dobrą jakością. Stopień antropopresji na wody głównych poziomów użytkowych jest niski i znaczna ich część prowadzi wody mieszczące się w przedziale tła pierwotnego poszczególnych poziomów. Nie stwierdzono także występowania zanieczyszczeń wód podziemnych w skali makroregionalnej. Wody podziemne w rejonie zwałowiska zewnętrznego charakteryzują się dobrą jakością odpowiadającej klasie Ia i Ib (wody najwyższej i wysokiej jakości). W związku z bliskim sąsiedztwem kopalni węgla brunatnego ważne zagadnienie stanowi eksploatacja kopalni odbywająca się poza granicami Gminy. W wyniku intensywnego odwadniania odkrywki węgla brunatnego na terenie sąsiedniej jednostki - Kleszczowa, powstał lej depresyjny, który obejmuje swym zasięgiem praktycznie cały obszar Gminy Kamieńsk, powodując osuszenie gruntów, zanik wody w ciekach i studniach kopanych. Eksploatacja węgla brunatnego spowodowała ponadto duże deformacje w ukształtowaniu terenu w wyniku gromadzenia nadkładu ze wspomnianej odkrywki. Obecnie, w wyniku przebudowy układu odwadniania i wyłączenia studni odwadniających we wschodniej części odkrywki, lej depresyjny wycofał z obszarów położonych na wschód od kopalni i obejmuje jedynie środkowe i północne obszary Gminy, a zrehabilitowane i zalesione zwałowisko zewnętrzne nadkładu przybrało bardziej „naturalny” wygląd. Niewątpliwie jednak prace górnicze,



choć prowadzone poza granicami Gminy, wywarły znaczny wpływ na kształt środowiska przyrodniczego oraz na warunki życia mieszkańców i procesy społeczno - gospodarcze. Badania prowadzone na składowisku dotyczące jakości wód podziemnych za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. wykazały, iż metale ciężkie występowały w ilościach niewielkich, często poniżej zakresu oznaczalności i nie miały negatywnego wpływu składowiska na środowisko wód podziemnych⁹.

Gmina Kamieńsk położona jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych, oznaczonych kodami: GW600083, GW200084 oraz na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 408 Niecka Miechowska (część NW).

Tabela 9. Jednolite Części Wód Podziemnych w Gminie Kamieńsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>.

Kod JCWPd		GW600083	GW200084
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Wisły
Ocena stanu	ilościowy	słaby	dobry
	chemiczny	dobry	dobry
	stan JCWPd	słaby	dobry
Zidentyfikowane presje znaczące		pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych (KWB Bełchatów)	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd		ilościowa	chemiczna
Zakładany cel środowiskowy		dobry stan chemiczny, brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego)	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych		zagrożona ilościowo	niezagrożona

Gmina Kamieńsk charakteryzuje się zróżnicowanym poziomem zagrożenia suszą, obejmującym zarówno susze atmosferyczne, hydrologiczne, rolnicze, jak i hydrogeologiczne. Położona jest:

- częściowo na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej oraz częściowo na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej,
- częściowo na terenie ekstremalnie, silnie, słabo oraz umiarkowanie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej.

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamieńsk na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 przyjęty uchwałą nr XXIV/222/17 z dnia 15-02-2017r.



- w całości na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej.

W łącznym zestawieniu Gmina Kamieńsk klasyfikuje się jako obszar silnie oraz ekstremalnie zagrożony suszą.

Wszelkie działania inwestycyjne należy realizować z uwzględnieniem zapisów m. in. planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Planowane kierunki rozwoju strategicznego:

- **Planowana sieć tras rowerowych** połączyć ma kluczowe miejsca w Gminie Kamieńsk, umożliwiając mieszkańcom dojazd do pracy, szkoły czy obiektów usługowych. Ponadto zostanie poprowadzona wzdłuż wyznaczonej osi rozwoju gospodarki turystycznej, w pobliżu której znajduje się wiele atrakcji przyrodniczych, historyczno-kulturowych czy sportowo-rekreacyjnych, zachęcając turystów do aktywnego zwiedzania. Warto podkreślić, że wskazana sieć będzie stanowiła fragment regionalnej oraz krajowej trasy rowerowej, łączącej Radomsko z Piotrkowem Trybunalskim oraz Bełchatów z Kamieńskiem.
- **Tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej** powinno przede wszystkim występować w najbardziej zurbanizowanych częściach Gminy tzn. Koźniewicach, Kamieńsku oraz Gorzędowie. Przyniesie to wiele korzyści m. in. poprawę jakości powietrza, ochronę przed hałasem, zwiększenie bioróżnorodności czy zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła.

Zakłada się również działania związane z utrzymaniem i zachowaniem w dobrym stanie po modernizacji zbiornika retencyjnego w miejscowości Gorzędów. W przyszłości warto podjąć działania zmierzające do rozbudowy jego otoczenia w postaci elementów rekreacyjnych.

Ponadto warto dodać, że przez teren gminy Kamieńsk wyznaczony został korytarz krajowej trasy rowerowej nr 6 (Częstochowa - Radomsko - Kamieńsk - Piotrków Tryb. - Sulejów - Spała - Opoczno - Końskie) oraz regionalnej trasy rowerowej nr 222 (Łask - Żelów - Bełchatów - Kamieńsk).



Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk

System powiązań przyrodniczych

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych



OZNACZENIA

- Granice administracyjne Gminy Kamieńsk
- INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA**
- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa
- Droga gminna
- Droga wewnętrzna
- Linia kolejowa
- Przystanki kolejowe

ELEMENTY ZIELENI

- Tereny roślinności trawiastej
- Tereny upraw na gruntach ornych
- Tereny leśne
- Tereny zadrzewione
- Tereny zagajników
- Korytarz ekologiczny Dolina Warty - Dolina Pilicy *

ELEMENTY BŁĘKITNEJ INFRASTRUKTURY

- Zbiorniki wód powierzchniowych
- Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

FORMY OCHRONY PRZYRODY

- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne
- Obszar chronionego krajobrazu Doliny Widawki

PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU STRATEGICZNEGO

- Oś rozwoju gospodarki turystycznej
- Utrzymanie w dobrym stanie zbiornika retencyjnego i rozbudowa otoczenia
- Tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej
- Planowana sieć tras rowerowych o randze:**
- krajowej
- regionalnej
- lokalnej

* Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce 2012

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. System powiązań przyrodniczych oraz główne korytarze i elementy sieci transportowych w tym pieszych i rowerowych
Źródło: opracowanie własne.



Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Miasto Kamieńsk stanowi centrum Gminy, koncentrując większość usług oraz funkcji administracyjnych, edukacyjnych i zdrowotnych. Znajduje się w nim zabytkowy Kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. św. Piotra i Pawła wraz z cmentarzem przykościelnym. W Gminie występują także inne obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, są to: dawny lamus w Gorzędowie oraz park dworski w Pytowicach.

Wzdłuż osi rozwoju gospodarki turystycznej wskazano miejsca występowania atrakcji turystycznych w Gminie o charakterze przyrodniczym i krajobrazowym, sportowo-rekreacyjnym, zdrowotno-relaksacyjnym oraz historyczno-kulturowym. Są to m. in. Tężnie solankowe na „Wrzoscach”, Góra Kamieńsk czy wyżej wymienione obiekty zabytkowe.

W ramach planowanych kierunków rozwoju strategicznego wskazano: poszerzenie infrastruktury turystycznej Góry Kamieńsk (np. budowę ścieżek edukacyjno-sportowych, tras biegowo/narciarskich czy tras kolarskich), modernizację oczyszczalni ścieków, która w obecnej wersji nie spełnia wymaganych standardów środowiskowych, modernizację i ochronę obiektów zabytkowych, a także utworzenie w Kamieńsku Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, które będzie miejscem integracji mieszkańców, promującym zdrowy styl życia, kulturę oraz lokalne tradycje.

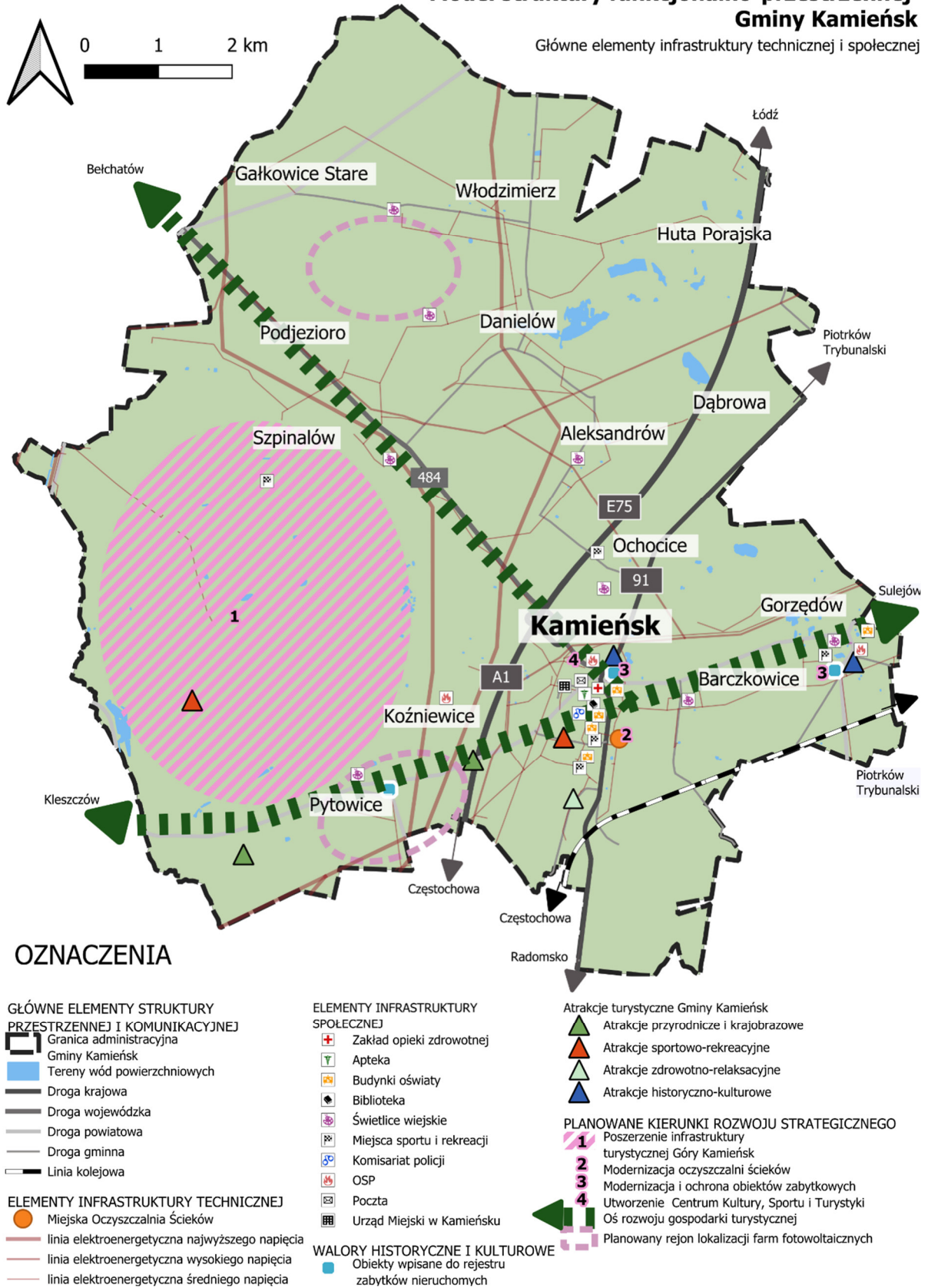
Wyznaczono także planowany rejon lokalizacji farm fotowoltaicznych – Gmina Kamieńsk została wskazana w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030¹⁰ jako Obszar Nowej Energii. W celu łagodzenia negatywnych skutków transformacji energetycznej należy podjąć działania inwestujące w odnawialne źródła energii. Na rysunku modelu (*ryc. 9*) wskazano 2 przykładowe lokalizacje farm fotowoltaicznych: w północno – zachodniej oraz południowo – zachodniej części Gminy.

¹⁰ Załącznik nr 1 do uchwały nr 359/25 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 25 marca 2025 r.



Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej



Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Źródło: opracowanie własne.



Ustalenia Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego¹¹ dla Gminy Kamieńsk

W Gminie Kamieńsk wyznaczono 1 krajobraz priorytetowy: *Bełchatów – kopalnia węgla brunatnego*. Wskazany krajobraz swoim zasięgiem obejmuje zachodni fragment Gminy.

Rekomendacje i wnioski kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 10. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów zawarte w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego

REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE FORM OCHRONY PRZYRODY ORAZ ZABYTKÓW	
Obszary objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony	Nie określono
Obszary wskazane do objęcia formami ochrony zabytków	Nie określono
Obszary wskazane do uzupełnienia stanu wiedzy	Fragment wyrobiska KWB Bełchatów – po zakończeniu eksploatacji. Zarekomendowano przeprowadzenie analiz w kierunku możliwości objęcia formą ochrony przyrody (np. jako stanowisko dokumentacyjne)
REKOMENDACJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW	
POZIOM REGIONALNY	
Kształtowanie spójnego i zrównoważonego systemu osadniczego	- Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych z poszanowaniem atutów lokalizacyjnych wynikających z ukształtowania terenu i walorów krajobrazowych. - Planowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych z uwzględnieniem rozwiązań opartych na przyrodzie NBS (m.in. terenów zieleni urządzonej, elementów małej retencji i mikroretencji), jako integralnej części krajobrazów osadniczych.
Zapewnienie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	- Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody oraz stanowienie nowych, szczególnie będących kluczowymi elementami regionalnego systemu obszarów chronionych (tj. parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu). - Ochrona cennych form rzeźby terenu.

¹¹ Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.



	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej w celu zwiększania lesistości z uwzględnieniem różnorodności gatunkowej drzewostanu - Eksploatacja złóż ze szczególnym uwzględnieniem zasad ochrony innych zasobów środowiska (m.in.: wód podziemnych, obszarów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych). - Przywracanie wartości krajobrazowych terenom poeksploatacyjnym poprzez rekultywację z uwzględnieniem kontekstu przyrodniczo-krajobrazowego i walorów dokumentacyjno-edukacyjnych oraz użytkowych.
Zachowanie dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrona przejawów niematerialnego dziedzictwa kulturowego ważnego dla zachowania lokalnej tożsamości, m.in. poprzez wsparcie procesu wpisów na listę produktów tradycyjnych, Listę Niematerialnego Dziedzictwa UNESCO etc.
Zapewnienie krajobrazu wysokiej jakości	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrona przedpoli ekspozycji panoram, sylwet i dominant, punktów i otwarć widokowych, osi widokowych i kompozycyjnych cennych krajobrazów przyrodniczych i kulturowych. - Ograniczanie lokalizacji i eliminacja przestrzennych elementów dysharmonijnych (m.in. reklam, obiektów niedostosowanych skalą i formą), zwłaszcza stanowiących przesłonięcia z punktów i otwarć widokowych
POZIOM LOKALNY	
<p>Wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów</p>	<p>OBECNIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie racjonalnej gospodarki złożami przewidzianymi do eksploatacji, z uwzględnieniem maksymalnego ograniczenia wpływu na inne zasoby środowiska (zwłaszcza lasy i wody podziemne). - Kształtowanie punktów widokowych na tereny eksploatacji <p>W PRZYSZŁOŚCI - ETAP REKULTYWACJI I DALSZEGO WYKORZYSTANIA OBSZARU:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem funkcji przyrodniczej (przyrody nieożywionej), turystycznej, edukacyjnej i kulturalnej. - Dopuszcza się inne funkcje pod warunkiem właściwego kształtowania stref funkcjonalnych, w sposób ograniczający potencjalne konflikty przestrzenne. - Kształtowanie sposobu zagospodarowania, zgodnie z założeniami rekultywacji wskazanej w koncesji i potrzebą zrównoważonego rozwoju na zasadach kształtowania ładu przestrzennego - Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych w kierunku leśnym, wodnym lub turystycznym z zachowaniem interesujących odsłoneń geologicznych do celów naukowych. - Przywracanie procesów przyrodniczych w ekosystemach, w tym poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i leśnej



	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Niewprowadzanie inwestycji mogących negatywnie wpływać na walory krajobrazu poeksploatacyjnego</i> - <i>Kształtowanie nowej zabudowy w sposób jednolity, skalą i charakterem dopasowanej do otoczenia, z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego i zasad estetyki.</i> - <i>Realizacja inwestycji, zwłaszcza w zakresie infrastruktury technicznej, w sposób zapewniający maksymalną ochronę walorów krajobrazowych poprzez planowanie infrastruktury w sposób skoncentrowany terytorialnie, tak aby nie generowało to konfliktów z funkcją turystyczną i edukacyjną. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej w otoczeniu stref.</i>
Rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Unikanie stosowania agresywnej kolorystyki w elewacjach i pokryciu dachowym. Zaleca się stosowanie stonowanej, neutralnej kolorystyki elewacji.</i>
Zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Realizacja obiektów małej architektury dostosowanych gabarytem i standardem wykończenia do kontekstu otoczenia, z zastosowaniem naturalnych materiałów lub materiałów alternatywnych imitujących naturalne, wg jednolitej koncepcji nawiązującej do tożsamości górniczej miejsca.</i> - <i>Ograniczenie lokalizacji reklam i urządzeń reklamowych w obrębie przestrzeni publicznych.</i> - <i>Elementy informacji wizualnej należy kształtować w sposób spójny i jednolity, harmonijnie zakomponowany kolorystycznie, dostosowany do kontekstu krajobrazowego</i>
Zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> - <i>W zakresie sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych zaleca się wprowadzanie błękitno-zielonej infrastruktury.</i>
Określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Lokalizacja nowych obiektów usługowych wymaga dostosowania obiektu w zakresie sposobu sytuowania, skali, proporcji i formy architektonicznej odpowiednio do kontekstu krajobrazowego.</i>
Wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Uporządkowanie i utrzymanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego.</i> - <i>Zachowanie i kształtowanie punktów widokowych na elementy cenne ekspozycyjnie, z wykorzystaniem naturalnych uwarunkowań ukształtowania powierzchni.</i> - <i>Zaleca się podejmowanie działań przeciwdziałających naturalnej sukcesji powodującej zamykanie komponowanych historycznych widoków,</i>

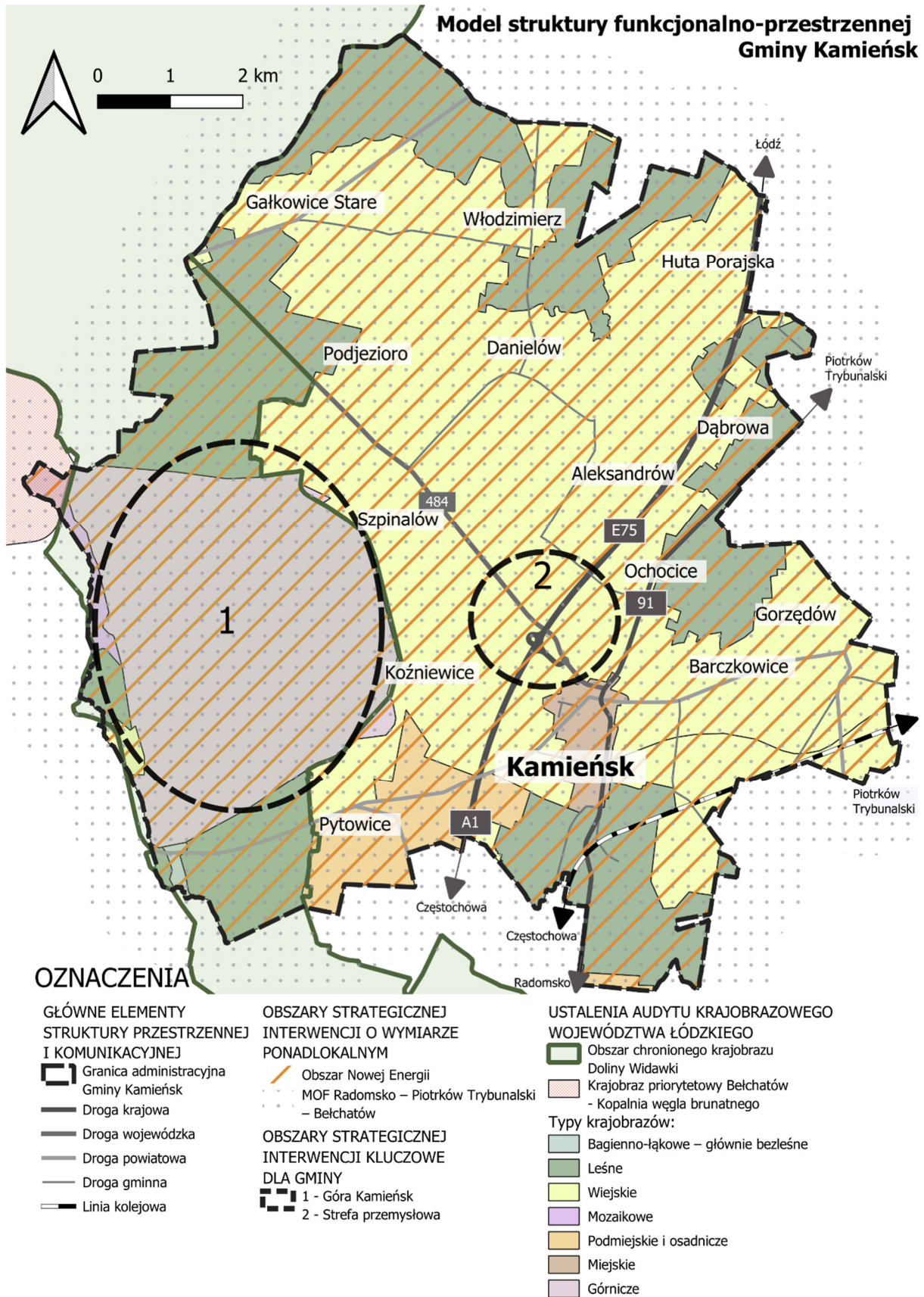


zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów	<p>panoram i wewnątrz krajobrazowych oraz zarastanie obiektów zabytkowych mogące powodować uszczerbek dla ich wartości, w tym ekspozycyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niewprowadzanie elementów naruszających walory widokowe, w tym zabudowy dysharmonijnej, ograniczającej lub przesłaniającej otwarcia widokowe
<p>REKOMENDACJE I WNIOSKI W ZAKRESIE ZADAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZACHOWANIE DOTYCHCZASOWEGO STANU LUB DOPROWADZENIE DO STANU POŻĄDANEGO, ADEKWATNIE DO CHARAKTERYSTYKI, WARTOŚCI I ZAGROŻEŃ ZIDENTYFIKOWANYCH, DLA MOŻLIWOŚCI ZACHOWANIA WARTOŚCI DANEGO KRAJOBRAZU</p>	
Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none"> - Zabezpieczenie i udostępnienie w celach edukacyjnych i turystycznych fragmentów wyrobiska. Zachowanie w stanie nieprzekształconym najbardziej spektakularnych odsłoneń warstw skalnych. - Kompleksowe działania ukierunkowane na poprawę zdolności retencyjnych w celu zachowania optymalnych warunków wilgotnościowych ekosystemów. Zaniechanie bądź ograniczanie działań przyczyniających się do niekorzystnych zmian stosunków wodnych. Stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie (NBS) w zakresie naturalnej retencji oraz przywracania naturalnych warunków przepływu. - W przypadku rekultywacji w kierunku wodnym zaleca się wprowadzanie rozwiązań ekohydrologicznych i biotechnologicznych ograniczających przedostawanie się zanieczyszczeń do wód. - Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie erozji powierzchniowej. - Wprowadzenie właściwego oznakowania atrakcji/szlaków turystycznych/ścieżek dydaktycznych.
Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja zabiegów renaturalizacyjnych na jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP) zgodnie z Krajowym Programem Renaturyzacji Wód Powierzchniowych oraz Planami Gospodarowania Wodami.
Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Powołanie Regionalnego Obserwatorium Krajobrazu.
Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - Uwzględnienie szczegółowych zasad ochrony krajobrazu w gminnych aktach planowania przestrzennego. - Opracowanie kompleksowej i spójnej koncepcji zagospodarowania uwzględniającej zasady kształtowania i gospodarowania krajobrazem poeksploatacyjnym z dywersyfikacją funkcji. - Dążenie do włączenia w system korytarzy ekologicznych w celu zapewnienia ciągłości przyrodniczej.



W zapisach audytu przedstawiono także rekomendacje oraz wnioski dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, który występuje na terenie Gminy Kamieńsk. Został on utworzony w celu ochrony ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. W dokumencie wskazano potrzebę przeprowadzenia analiz w kierunku możliwości objęcia formą ochrony przyrody (np. jako rezerwat przyrody), zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz przeprowadzenie analizy w kierunku wzmocnienia obszarowej ochrony prawnej w ramach form ochrony.

W rekomendacjach i wnioskach na poziomie lokalnym wskazano potrzebę kształtowania struktur przestrzennych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, przy zachowaniu dominujących funkcji krajobrazu oraz ciągłości procesów przyrodniczych i korytarzy ekologicznych. Dopuszczono wybrane funkcje (mieszkaniowe, rolnicze, usługowe, letniskowe) z wyłączeniem obszarów szczególnie cennych przyrodniczo. Zawarto zapisy dotyczące prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i surowcowej z uwzględnieniem rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, a także ograniczanie zabudowy w rejonach dolin, lasów, terenów zalewowych i przy rezerwatach oraz unikanie obiektów przeskalowanych i rozproszonej urbanizacji. Zachowanie zadrzewień, ogrodów tradycyjnych i walorów krajobrazowych. Nowe inwestycje i infrastruktura powinny być lokalizowane w sposób skoordynowany, nieuciążliwy i zgodny z estetyką miejsca. Zagospodarowanie turystyczne należy prowadzić w granicach chłonności obszaru, unikając nadmiernej presji na przyrodę.



Ryc. 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieński. Ustalenia Audytu Krajobrazowego Województwa Łódzkiego oraz Obszary strategicznej interwencji.
 Źródło: opracowanie własne.



5.3 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Obszary strategicznej interwencji (OSI) wymagają ukierunkowanej interwencji publicznej łączącej inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Interwencja powinna prowadzić do oczekiwanych zmian większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów. Warunkiem efektywnej polityki rozwoju jest pogłębiona diagnoza terytoriów, tj. rozpoznanie zasobów endogenicznych i potencjałów, które można wykorzystać do rozwoju, jak również określenia barier rozwojowych i obszarów, które powinny być wsparte, co ma prowadzić do większego różnicowania i lepszego dopasowania interwencji w zależności od specyfiki tych terytoriów. W ten sposób identyfikowane są obszary wsparcia, zwłaszcza te o szczególnym charakterze, czyli obszary strategicznej interwencji.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI O WYMIARZE PONADLOKALNYM

Na obszarze Gminy Kamieńsk nie zostały wyznaczone obszary strategicznej interwencji o randze krajowej. Występują natomiast OSI o charakterze regionalnym, wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030¹². Są to: Obszar Nowej Energii oraz Miejskie Obszary Funkcjonalne.

Obszar Nowej Energii obejmuje 35 gmin (w tym Gminę Kamieńsk), w których negatywne skutki prowadzonej transformacji górniczo-energetycznej będą najbardziej odczuwalne. W ramach działań regionalnych łagodzących negatywne skutki transformacji opracowano dokument: Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego. Sprawiedliwa i włączająca transformacja ma w szczególności zapobiegać regresowi gospodarczemu i społecznemu, ale również kreować nowy zrównoważony model rozwoju gospodarczego, m.in. wykorzystując potencjał zwałowiska Kamieńsk i Szczerców oraz rekultywowanej odkrywki węgla brunatnego na cele turystyczne i sportowe.

¹² Przyjęta uchwałą Nr XXXI/414/21 z dnia 6 maja 2021 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego.



– Bełchatów, do którego należy Gmina Kamieńsk. MOF został wyznaczony w oparciu o zasady i warunki określone przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Dla MOF przewidziano wsparcie finansowe w postaci Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) na realizację działań prowadzących do zwalczania wyzwań rozwojowych.



Ryc. 11. Granice Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski – Bełchatów. Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Jako kluczowe kierunki działań dla MOF wskazano wdrażanie spójnych i kompleksowych inicjatyw, obejmujących m.in. rozwój zrównoważonego transportu publicznego, poprawę efektywności energetycznej, działania na rzecz lepszego stanu środowiska naturalnego – zwłaszcza jakości powietrza – a także zwiększanie atrakcyjności osiedleńczej, wspieranie edukacji i kształcenia zawodowego oraz rozwój sektora kultury, turystyki i rekreacji.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

W Gminie Kamieńsk wyznaczono 2 obszary strategicznej interwencji:

1. Góra Kamieńsk
2. Strefa przemysłowa

Oba OSI wyróżniają się szczególnymi potencjałami, które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne Gminy.

Góra Kamieńsk jest najwyższym sztucznym wzniesieniem w centralnej Polsce, powstałym jako zwałowisko zewnętrzne Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów.



Obecnie Góra Kamieńsk jest popularnym ośrodkiem sportowo-rekreacyjnym. Zimą działa tam najdłuższy stok narciarski w centralnej Polsce o długości 760 metrów, obsługiwany przez trzy wyciągi, w tym czteroosobową kanapę. Latem dostępne są trasy rowerowe o różnym stopniu trudności, tor saneczkowy czy leśna ścieżka edukacyjna.

Jest to strategiczny obszar rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej i środowiskowej w Gminie, mający potencjał do zostania atrakcją turystyczną w skali całego województwa łódzkiego. W tym celu należy podjąć działania, które umożliwią zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, poprawią dostępność komunikacyjną tego obszaru oraz wzmocnią jego promocję jako miejsca aktywnego wypoczynku blisko natury. Do tych działań należą:

- Wspieranie rozwoju powstawania nowych atrakcji turystycznych oraz wspieranie powstawania obiektów usługowych w pobliżu Góry Kamieńsk.
- Wybudowanie sieci ścieżek rowerowych w Gminie połączonych z istniejącymi trasami rowerowymi umożliwiającymi wjazd na Górę.
- Poszerzenie infrastruktury turystycznej Góry Kamieńsk - budowa tarasów widokowo-sportowych, budowa ścieżek edukacyjno-sportowych oraz tras biegowo/narciarskich, budowa tras kolarskich downhillowo/singletrackich.

Strefa przemysłowa jest wyznaczonym obszarem w Gminie, przeznaczonym głównie pod działalność gospodarczą o charakterze przemysłowym, produkcyjnym, magazynowym i usługowym. W Gminie Kamieńsk zostały już podjęte pierwsze prace nad utworzeniem strefy przemysłowej przy węźle autostrady A1, a w ramach obszaru strategicznej interwencji zakłada się jej poszerzenie. Ma to na celu przyciągnięcie inwestorów oraz stworzenie nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach pozarolniczych, co jest istotne ze względu na ograniczone możliwości rozwoju produkcji rolniczej w regionie. W ramach tego OSI zakłada się:

- Wskazanie strefy przemysłowej w dokumentach prowadzenia polityki przestrzennej Gminy tzn. planie ogólnym gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Utworzenie obszarów wzmocnienia barier niwelujących emisję hałasu i zanieczyszczeń wzdłuż autostrady A1 oraz drogi wojewódzkiej 484. Taką barierę może stanowić zieleń wysoka.
- Opracowanie oferty inwestycyjnej Gminy – przygotowanie materiałów promocyjnych, map i danych dla potencjalnych inwestorów.

6. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Poniższe rekomendacje zostały opracowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego Gminy Kamieńsk oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamieńsk (uchwalonego uchwałą Nr



VI/35/15) Stanowią one podstawę do opracowania dokumentów planistycznych gminy takich jak Plan ogólny Gminy Kamieńsk.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zmiana otoczenia prawnego oraz utrata ważności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego po dniu 30 czerwca 2026 roku sprawia, że głównym celem dla Gminy Kamieńsk powinno być opracowanie Planu ogólnego Gminy Kamieńsk. W dniu 28 grudnia 2023 r. Rada Miejska podjęła uchwałę nr LXIV/673/23 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Kamieńsk.

Z analizy dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania obszaru gminy oraz z założeń i celów strategii, w pierwszej kolejności określono ogólne zalecenia i rekomendacje do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Kamieńsk. Zostały one opracowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kamieńsk. Stanowią podstawę do opracowania dokumentów planistycznych Gminy takich jak Plan ogólny Gminy Kamieńsk.

Jako ogólne zalecenia prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Kamieńsk zaleca się **zwiększenie powierzchni pokrycia Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp)**. Powinny zostać podjęte działania dążące do osiągnięcia 100% pokrycia powierzchni Gminy Kamieńsk planami miejscowymi, jednak biorąc pod uwagę obecne uwarunkowania (pokrycie wynoszące ok. 18%) **Gmina powinna osiągnąć co najmniej 50% pokrycia mpzp do 2035 r.**

Doprowadzi to do zachowania spójności i przewidywalności kształtowania ładu przestrzennego, ograniczając ryzyko chaotycznej zabudowy oraz konfliktów funkcjonalno-przestrzennych. Wdrażanie zintegrowanego planowania przestrzennego w Gminie Kamieńsk powinno prowadzić do wzmocnienia roli Miasta Kamieńska jako ośrodka centralnego – centrum życia społecznego i gospodarczego.

Polityka przestrzenna Gminy powinna wspierać **harmonijne łączenie funkcji mieszkaniowych, gospodarczych, rolniczych, przyrodniczych i rekreacyjnych, z poszanowaniem istniejących uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych**. W celu zwiększenia akceptacji społecznej oraz jakości podejmowanych decyzji należy włączyć mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacje społeczne w proces podejmowania decyzji dotyczących kształtowania przestrzeni (np. poprzez proces konsultacji społecznych).

Z uwagi na planowany rozwój turystyki w Gminie kluczowe jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury turystycznej - inwestowanie w bazę noclegową oraz gastronomiczną (np. poprzez partnerstwa publiczno-prywatne (PPP), ulgi podatkowe, promocję terenów inwestycyjnych czy uruchamianie programów grantowych), jak i tworzenie atrakcyjnych przestrzeni rekreacyjnych, szlaków pieszych i rowerowych oraz punktów informacji turystycznej. Podczas prowadzenia inwestycji dotyczących przestrzeni publicznych oraz budynków należy pamiętać o rozwiązaniach inkluzywnych, uwzględniających potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami.



Generalnym celem polityki przestrzennej Gminy jest ukierunkowanie działań zmierzających do podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców, ochrony wartościowych elementów środowiska przyrodniczego oraz zwiększenia atrakcyjności dla przyszłych inwestorów.

Niezwykle ważne są także **działania związane z transformacją sektora górniczo-energetycznego**. Sprawiedliwa i włączająca transformacja powinna w szczególności zapobiegać regresowi społecznemu i gospodarczemu, kreując nowy zrównoważony model rozwoju gospodarczego. W sferze przestrzennej prowadzone działania powinny koncentrować się na rekultywacji terenów zdegradowanych w kierunku przywrócenia im funkcji przyrodniczych lub nadania im nowych funkcji, poprawie adaptacyjności do zmian klimatu, w tym przeciwdziałania niedoborom wody, zmniejszaniu emisji z systemu transportowego, jego integracji i ograniczaniu wykluczenia transportowego i cyfrowego oraz inwestycjach w gospodarkę wodno-ściekową. Kluczowe będą również działania związane z dywersyfikacją struktury gospodarczej, w tym m. in. rozwój stref aktywności gospodarczej, wspieranie innowacyjnych rozwiązań związanych z czystą energią i OZE, w tym z wytwarzaniem i magazynowaniem energii ze źródeł odnawialnych.

6.1 ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

- Ochrona istniejących elementów przyrodniczych, budujących system przyrodniczy Gminy.

Ochronie podlegają przede wszystkim tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń w terenach zabudowanych. W stosunku do tych obiektów sprowadza się ona do zachowania dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń nie związanych z funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie nie kolidujących z funkcją przyrodniczą form zagospodarowania terenów otwartych, uzupełniających system przyrodniczy Gminy.

- Utrzymanie i monitorowanie istniejących form ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych.

W zachodniej części Gminy Kamieńsk ustanowiono obszar chronionego krajobrazu Doliny Widawki oraz wyznaczono korytarz ekologiczny Dolina Warty-Dolina Pilicy, które mają na celu zachowanie walorów krajobrazowych oraz zapewnienie bezpiecznej migracji zwierząt. Należy chronić te obszary przed degradacją, nadmierną urbanizacją i przekształceniami przestrzennymi, które mogłyby zakłócić ich integralność, funkcje przyrodnicze oraz ciągłość ekologiczną. Ważnym działaniem, które powinna podjąć Gmina Kamieńsk w ramach zachowania form ochrony przyrody jest ich monitorowanie. Obejmuje ono przeprowadzanie inspekcji dendrologicznych oraz ocenę zagrożeń (np. szkodników, chorób), a także analizę wpływu zmian klimatycznych na stan roślinności. Powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na dwa lata.



- Zachowanie i ochrona naturalnych terenów zalewowych, wilgotnych łąk, terenów podmokłych i bagiennych.

Priorytetem jest zachowanie naturalnych ekosystemów wodno-błotnych, które pełnią kluczową rolę w regulacji obiegu wody oraz retencji wód opadowych. Tereny zalewowe, wilgotne łąki, podmokłe i bagienne obszary są miejscami występowania cennych gatunków roślin i zwierząt, a także pełnią funkcje ochrony przed powodzią oraz poprawy jakości wód. Na tych obszarach nie rekomenduje się osuszania, melioracji oraz intensyfikacji rolnictwa.

- Wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (NBS), w tym rozwój zieleni urządzonej oraz systemów retencji, jako integralnych elementów krajobrazu osadniczego.

W Gminie Kamieńsk wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (NBS) powinno obejmować m.in. tworzenie skwerów zieleni urządzonej, modernizację istniejących terenów zieleni poprzez wprowadzenie ogrodów deszczowych oraz nasadzeń drzew poprawiających mikroklimat. Na obszarach wiejskich warto rozwijać systemy małej retencji, takie jak zadrzewienia śródpolne, oczka wodne i rowy retencyjne.

- Ochrona jakości powietrza w Gminie Kamieńsk.

Według dokumentu Studium, warunki klimatyczne Gminy są naruszane przez elektrownię zlokalizowaną w Rogowcu. Zwiększony stopień zagrożenia wynika z przewagi wiatrów zachodnich przy jednoczesnej lokalizacji elektrowni na zachód od Kamieńska. Szacuje się, iż 90% zanieczyszczeń atmosfery na terenie Gminy pochodzi właśnie z sąsiadującej elektrowni. Z powodu dużego zagrożenia atmosfery zanieczyszczeniami ze źródeł położonych poza granicami Gminy, niezmiernie ważne jest działanie zmierzające do maksymalnego ograniczenia emisji zanieczyszczeń „wewnętrznych”.

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń uzyskać można poprzez zastosowanie urządzeń redukujących emisję oraz rezygnowanie z technologii przestarzałych, szkodliwych ekologicznie. Działania te powinny polegać na wyłączeniu lokalnych kotłowni na węgiel, szersze stosowanie gazu i ograniczanie liczby indywidualnych palenisk, stałą kontrolę urządzeń odpylających i oczyszczających, prawidłową eksploatację urządzeń ochrony powietrza. Równie ważne jest ograniczenie zasięgu oddziaływania źródeł emisji zanieczyszczeń, co można zrealizować poprzez obudowanie emitorów pasami zieleni o szerokości i składzie gatunkowym dostosowanym do intensywności i rodzaju zanieczyszczeń (pasy izolacyjne wzdłuż dróg, wokół stacji paliw, zakładów przemysłowych itp.).

- Ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości.

Osiągnięcie poprawy stanu czystości wód powinno być realizowane przez: maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń do gruntu i do wód powierzchniowych, objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacją sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni, a do czasu jej modernizacji – do szczelnych szamb tylko jako rozwiązania tymczasowego (na obszarach rozproszonej zabudowy stosowanie indywidualnych oczyszczalni ścieków),



kompleksowe rozwiązanie odprowadzanie ścieków opadowych, szczególnie z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich z preferowaniem, gdzie jest to możliwe, do wykorzystania tych wód na miejscu lub wykorzystania ich w zamkniętych obiegach wody na małych obszarach, dostosowanie lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych.

6.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

- Zachowanie wyznaczonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego „Strefy A – ścisłej ochrony konserwatorskiej”.

Strefą objęto otoczenie kościoła parafii rzymsko-katolickiej p.w. św. Piotra i Pawła. Należy dążyć do zachowania, odtwarzania i eksponowania walorów zabytkowych elementów układu. Wszelkie naruszenia stanu istniejącego (w zakresie funkcji, parcelacji, przekształcenia i uzupełnienia zabudowy oraz towarzyszących jej elementów środowiska przyrodniczego) wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Na terenach objętych strefą rekomenduje się zachowanie historycznych podziałów własnościowych, zachowanie tradycyjnej skali, formy i materiałów zabudowy, ograniczenie ingerencji wizualnej (nośników reklamowych).

- Zachowanie historycznego układu przestrzennego miejscowości Kamieńsk oraz Gorzędów.

Na tych obszarach rekomenduje się dostosowanie nowej zabudowy w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej do lokalnej tradycji budowlanej. Zalecane jest utrzymanie zasadniczego układu dróg i placów w centralnych częściach wspomnianych miejscowości oraz utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej.

- Ochrona ekspozycji przestrzennej kościoła parafii rzymsko-katolickiej p.w. św. Piotra i Pawła.

Na obszarze położonym w pobliżu kościoła (w buforze 500 m) powinno się zwrócić uwagę na gabaryty nowej zabudowy, które powinny mieć zbliżone wartości wskaźników urbanistycznych do istniejącej zabudowy. Zaleca się wprowadzenie ograniczeń w lokalizacji nośników reklamowych, co można wprowadzić za pomocą sporządzenia uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane.

- Monitorowanie stanu zabytków w Gminie.

Zaleca się systematyczne monitorowanie stanu technicznego i estetycznego obiektów zabytkowych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków, jak i ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Celem tych działań jest wczesne wykrywanie zagrożeń oraz



podejmowanie odpowiednich kroków zapobiegawczych i konserwatorskich. Monitoring powinien być skoordynowany z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i uwzględniać współpracę z właścicielami oraz lokalną społecznością.

- Poprowadzenie nowego szlaku turystycznego wraz z rozbudową ścieżek rowerowych.

Rekomenduje się wytyczenie nowego szlaku turystycznego w Gminie Kamieńsk, który połączy najcenniejsze przyrodniczo i kulturowo obszary gminy, zwiększając ich dostępność i atrakcyjność. Planuje się zintegrowanie szlaku z rozbudową ścieżek rowerowych, co umożliwi aktywne zwiedzanie. Ponadto planowana sieć tras rowerowych będzie umożliwiała powiązanie Gminy Kamieńsk z sąsiednimi obszarami, wychodząc poza jej granice administracyjne. Trasy te mogą prowadzić m.in. w kierunku Bełchatowa, Kleszczowa oraz w stronę Zalewu Sulejowskiego, oferując dogodne i atrakcyjne połączenia dla ruchu rekreacyjnego i turystycznego.

- Ochrona obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Ochrona obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków powinna obejmować zachowanie ich historycznej formy, detalu architektonicznego oraz funkcji zgodnej z charakterem obiektu. Wszelkie przekształcenia tych budynków powinny być poprzedzone analizą konserwatorską i uzgadniane z właściwym organem ochrony zabytków. Rekomenduje się także wsparcie właścicieli tych obiektów poprzez doradztwo techniczne i promowanie dobrych praktyk w zakresie renowacji i utrzymania.

- Wyeksponowanie miejsc pamięci wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Działania przy miejscu Kaźni (budynek d. rzeźni) oraz Pomniku ku czci poległych żołnierzy i ofiar terroru hitlerowskiego powinny obejmować uporządkowanie i estetyczne zagospodarowanie ich otoczenia (np. alejki, ławki, oświetlenie), czytelne oznakowanie tablicami informacyjnymi oraz stworzenie materiałów promujących ich historię i znaczenie. Miejsca te warto włączyć do lokalnych tras turystycznych i edukacyjnych, a także organizować w ich pobliżu wydarzenia patriotyczne, rocznicowe lub kulturalne, które będą sprzyjały budowaniu świadomości historycznej i wzmacnianiu lokalnej tożsamości.

- Wzmocnienie ochrony i promocji cennego pod względem kulturowym i krajobrazowym układu przestrzennego Miasta Kamieńska, wskazanego w Wojewódzkim programie opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024 – 2027¹³ jako ośrodek historyczny o randze lokalnej.

Nowe inwestycje w mieście nie powinny zdominować pod względem kubatury, wysokości oraz użytych materiałów budowlanych cennych kulturowo obiektów w Kamieńsku. Skuteczną formą zachowania obszarów cennych kulturowo oraz krajobrazowo jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania zarówno dla tych obszarów, jak i ich otoczenia.

¹³ Przyjęty uchwałą



6.3 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ,

- Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej wzdłuż osi rozwoju gospodarki turystycznej (wskazanej na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej).

Kierunek ten zakłada koncentrację nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej w mieście Kamieńsk oraz jednorodzinnej i zagrodowej w sołectwach: Pytowice, Koźniewice, Barczkowice oraz Gorzędów. Wskazany obszar położony jest wzdłuż drogi powiatowej, przy której występuje wiele atrakcji turystycznych. Z uwagi na dążenie do rozwoju turystycznego Gminy oraz utworzenia na omawianym obszarze sieci ścieżek rowerowych przewiduje się zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, za czym podąży rozwój sfery usługowej. Miejsce z dostępną infrastrukturą techniczną, komunikacyjną, rozwiniętą funkcją usługową oraz obiektami turystycznymi jest atrakcyjnym miejscem do osiedlenia, które pozwala zachować zasady ładu przestrzennego oraz nie generuje dodatkowych kosztów związanych z rozwojem infrastruktury.

- Ograniczenie w zakresie wyznaczania nowych terenów zainwestowania w ramach zamiany gruntów rolnych na grunty budowlane.

Wyznaczanie nowych terenów budowlanych powinno następować jedynie w oparciu o rzeczywiste potrzeby demograficzne i funkcjonalne, unikając rozproszenia zabudowy na obszarach produkcji rolnej. Preferowane są dogęszczenia i uzupełnienia istniejących układów osadniczych oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych i niewykorzystanych, zamiast otwierania nowych obszarów inwestycyjnych na użytkach rolnych.

- Ograniczenie wprowadzania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową na strefach uciążliwości od obiektów infrastruktury technicznej oraz ze względu na ochronę walorów przyrodniczych.

Należy ograniczyć lokalizowanie nowych budynków mieszkaniowych na terenach dolin rzecznych wraz z terenami zalewowymi, glebach klasy III, glebach organicznych, terenach leśnych oraz terenach udokumentowanych złóż surowców naturalnych, a także zachowanie odpowiednich odległości od linii wysokiego napięcia, rurociągu naftowego, gazociągu wysokoprężnego, obszarów górniczych oraz stref ochronnych ujęć wody.

- Nowe inwestycje budowlane powinny stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru.

Podczas realizacji nowej zabudowy powinno się zachować gabaryty oraz architekturę, która nie będzie powodowała dysharmonii otoczenia oraz zakłócała krajobrazu gminy. W pierwszej kolejności jednak zaleca się adaptację istniejącej zabudowy do nowych warunków, dopiero w następnej kolejności podejmowanie nowych inwestycji w oparciu o potrzeby wynikające z chłonności.



- Kształtowanie nowych i rozwój istniejących obszarów zurbanizowanych z uwzględnieniem wysokiego udziału terenów zielonych.

Kierunek wskazuje na uwzględnienie priorytetowego udziału terenów zielonych, takich jak parki, zieleńce, ogrody i tereny rekreacyjne podczas prowadzenia działań inwestycyjnych, rewitalizacyjnych oraz modernizacji.

6.4 ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Obiekty handlu wielkopowierzchniowego powinny być lokalizowane wzdłuż głównych dróg, z zapewnieniem dogodnego dostępu komunikacyjnego, przy jednoczesnym unikaniu ingerencji w istniejący drzewostan oraz terenów objętych formami ochrony przyrody. Ich sytuowanie nie powinno prowadzić do wycinki cennej zieleni ani naruszać obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

6.5 ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

- Lokalizowanie nowych obiektów będących kluczowymi inwestycjami celu publicznego (np. szkoły, obiekty ochrony zdrowia, domy kultury) w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących lub planowanych obszarów zabudowy mieszkaniowej, z dostępem do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
- Unikanie sytuowania inwestycji na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych, krajobrazowych lub glebach o wysokiej klasie bonitacyjnej.
- Projektowanie nowych obiektów oraz infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, energooszczędności i neutralności klimatycznej.

6.6 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ,

- Utworzenie sieci ścieżek rowerowych na obszarze Gminy Kamieńsk.

Planowana sieć tras rowerowych, połączyć ma kluczowe miejsca Gminy Kamieńsk, z uwzględnieniem tras turystycznych oraz komunikacyjnych, zapewniając bezpieczny dostęp do terenów rekreacyjnych, szkół, obiektów publicznych i usługowych. Zaleca się budowę infrastruktury wspierającej, takiej jak stacje naprawcze, stojaki na rowery czy punkty odpoczynku w pobliżu planowanej sieci ścieżek rowerowych.

- Modernizacja odcinków infrastruktury drogowej będących w złym stanie technicznym oraz tworzenie nowych połączeń między sołectwami.

Modernizacja dróg powinna koncentrować się na poprawie jakości istniejącej infrastruktury drogowej, szczególnie w rejonach o wysokiej intensywności ruchu, a także na zapewnieniu bezpiecznych połączeń między sołectwami. Tworzenie nowych połączeń drogowych powinno umożliwiać lepszą integrację przestrzenną



sołectw z miastem oraz z innymi gminami, a także poprawę dostępu do terenów o funkcjach produkcyjnych, usługowych oraz turystycznych.

- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz gazociągowej.

Głównym działaniem powinno być zwiększanie dostępności usług sanitarnych w obszarach, które wcześniej były poza zasięgiem sieci, o ile jest to technicznie możliwe do wykonania. Wszystkie działania powinny być skoordynowane z istniejącą infrastrukturą, tak aby rozbudowa sieci nie kolidowała z istniejącymi inwestycjami, a nowe instalacje były dostosowane do planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy.

- Koncentracja funkcji społecznych w Kamieńsku jako głównym ośrodku Gminnym.

Miasto Kamieńsk pełni rolę centrum administracyjnego, edukacyjnego, zdrowotnego i kulturalnego Gminy. W nim powinien nastąpić największy rozwój infrastruktury społecznej, obejmujący modernizację istniejących placówek oświatowych, zdrowotnych, kulturalnych oraz sportowych, z równoczesnym tworzeniem nowych obiektów, które będą odpowiadały rosnącym potrzebom mieszkańców.

- Rozwijanie przestrzeni integracji społecznej (np. place wiejskie, boiska, strefy rekreacji) na obszarach peryferyjnych i w mniejszych miejscowościach, z uwzględnieniem potrzeb seniorów i dzieci.

Lokalizowanie przestrzeni integracji społecznej powinno uwzględniać zagospodarowanie terenów wokół istniejącej zabudowy mieszkaniowej, a także bliskość innych obiektów użyteczności publicznej, takich jak szkoły, ośrodek zdrowia czy przyszły dom kultury, aby mogły pełnić rolę centralnego punktu spotkań i integracji lokalnej społeczności. Powinny one tworzyć tzw. "wielofunkcyjne centra", które będą łączyły funkcje rekreacyjne, kulturalne i społeczne, zapewniając atrakcyjność przestrzeni

w różnych porach dnia. Z drugiej strony istotne jest zapewnienie infrastruktury społecznej (np. boiska, place zabaw) w miejscach znacznie oddalonych od głównych ośrodków, w których w chwili obecnej nie ma żadnych elementów infrastruktury społecznej, a jest na nią zapotrzebowanie wynikające z ilości mieszkańców.

6.7 ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW

- Lokalizacja źródeł energii – z poszanowaniem przestrzeni, krajobrazu i jakości życia mieszkańców

Wybór lokalizacji powinien uwzględniać zachowanie ładu przestrzennego, walorów krajobrazowych oraz stanu środowiska przyrodniczego. Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie odpowiedniego dystansu od zabudowy mieszkaniowej, obszarów chronionych oraz terenów o wysokich walorach krajobrazowych i rekreacyjnych. Na rysunku modelu (ryc. 9) wskazano 2 planowane obszary lokalizacji farm fotowoltaicznych (w północnej oraz południowej części Gminy Kamieńsk).



6.8 ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

- Lokowanie inwestycji poza obszarami cennymi przyrodniczo.

Inwestycje potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko powinny być lokalizowane poza obszarami o wysokiej wartości przyrodniczej, takimi jak obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, a także korytarze ekologiczne, naturalne zbiorniki wodne, tereny podmokłe czy siedliska chronionych gatunków. W procesie planowania należy unikać ingerencji w tereny pełniące funkcje retencyjne, przeciwwietrzne lub istotne dla zachowania bioróżnorodności. Czyli? W przypadku możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na stan środowiska przyrodniczego, należy wprowadzić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą.

6.9 ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- Ochrona i zrównoważone wykorzystanie gleb o najwyższych bonitacjach.

Rejony występowania gleb o klasie bonitacyjnej I-IV, stanowiących ok. 12% powierzchni Gminy, powinny stanowić podstawę dla efektywnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, bowiem jakość gleb decyduje o jej potencjale. Preferowane są ekologiczne formy produkcji rolnej.

- Zalesianie gruntów najslabszej jakości, nieużytków, gruntów nieprzydatnych rolniczo.

Gmina Kamieńsk powinna przeznaczyć część gruntów o niskiej przydatności rolniczej, w tym nieużytki, pod proces sukcesywnego zalesiania. Zalesienia powinny być prowadzone z uwzględnieniem istniejącej struktury krajobrazu i możliwości tworzenia spójnych powiązań z systemem przyrodniczym Gminy, zwłaszcza z istniejącymi lasami i korytarzami ekologicznymi.

- Wzrost znaczenia gospodarki leśnej w rozwoju wielofunkcyjnych obszarów wiejskich (głównie dla funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej).

Tereny leśne mają potencjał do pełnienia funkcji przestrzeni wypoczynku codziennego, miejsca aktywności ruchowej oraz tła dla infrastruktury edukacji przyrodniczej i turystyki kwalifikowanej (np. ścieżki dydaktyczne, trasy rowerowe). Wskazane jest promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów leśnych w sposób łączący funkcje produkcyjne z ochroną przyrody i udostępnieniem społecznym tych terenów.

- Tworzenie miejsc pracy na wsi poza rolnictwem przez rozwój przetwórstwa surowców rolnych oraz w różnych nowych formach działalności gospodarczo-usługowej.



W Gminie Kamieńsk występują stosunkowo niekorzystne warunki dla rozwoju produkcji rolniczej, co może wskazywać na potrzebę dywersyfikacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. W szczególności istotne jest wspieranie tworzenia miejsc pracy poza rolnictwem poprzez rozwój lokalnego przetwórstwa surowców rolnych (np. produkcja żywności ekologicznej, produktów regionalnych) oraz promowanie nowych form działalności usługowej i rzemieślniczej, w tym także opartej na potencjale turystycznym, krajobrazowym i kulturowym Gminy.

6.10 ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

- Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kamieńsk na lata 2023-2030¹⁴.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kamieńsk ma na celu społeczno-zawodową aktywizację obszaru rewitalizacji, stworzenie warunków przyjaznych do życia dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawę jakości struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru rewitalizacji jako wsparcie dla pozytywnych przemian społecznych i gospodarczych. Zaleca się prowadzenie działań wskazanych jako podstawowe oraz uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne ukierunkowane na przywracanie funkcji użytkowych obszarom zdegradowanym, poprawę jakości życia mieszkańców oraz rewitalizację przestrzeni publicznych.

- Rekultywacja składowiska odpadów „AMEST-KAMIEŃSK” w miejscowości Kąsie.

W studium wskazano, że założenia projektowe przewidują rekultywację składowiska odpadów w kierunku zgodnym z charakterem pokrycia terenu przed budową składowiska. Rekultywacja powierzchni składowiska polegać będzie na wykonaniu murawy, z możliwością wprowadzenia roślinności wysokiej. Rekultywacji podlegać będzie sukcesywnie każda z wypełnionych kwater.

¹⁴ Przyjęty uchwałą nr XI/165/25 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 22 stycznia 2025 r.



7. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU KRAJOWYM I LOKALNYM

Do określenia spójności dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** z celami rozwojowymi zawartymi w dokumentach wyższego rzędu wykorzystano najważniejsze dokumenty krajowe, regionalne i powiatowe. W poniższych tabelach ujęto schemat zgodności celów strategicznych wytypowanych dla Gminy Kamieńsk z celami najważniejszych dokumentów wyższego rzędu.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE KRAJOWE

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (perspektywa do 2030 r.) (SOR), przyjęta uchwałą M.P. 2017 poz. 206 przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r.

Głównym celem przyjętym w dokumencie jest: *“Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”*. Do osiągnięcia celu głównego, określono trzy cele szczegółowe, z których zostały wyodrębnione obszary i cele realizacji działań.

Tabela 11. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z +” z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Źródło: opracowanie własne.

SOR – cele szczegółowe	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną				
Reindustrializacja - Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji	1.1 1.2			
Rozwój innowacyjnych firm - Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych	1.2			
Małe i średnie przedsiębiorstwa - Przemiany strukturalne sektora, nowe formy działania i współpracy, nowoczesne instrumenty wsparcia	1.2			
Kapitał dla rozwoju - Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych	1.2			
Ekspansja zagraniczna - Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki, zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie	1.1			
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony				



Spójność społeczna - Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy	1.2	2.1 2.2	3.1	
Rozwój zrównoważony terytorialnie - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania	1.2			
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu				
Prawo w służbie obywatelom i gospodarce - Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli	-	-	-	-
Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego		2.1		
E-państwo - Cyfrowe państwo usługowe			3.2	
Finanse publiczne - Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne	-	-	-	-
Efektywność wykorzystania środków UE- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe			3.1	

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r., przyjęta przez rząd 2 lutego 2021 r.

Dokument wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego

Tabela 12. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.

Źródło: opracowanie własne.

PEP (Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.) – cele szczegółowe	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych			3.5	
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej			3.5	



3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych	-	-	-	-
4. Rozwój rynków energii	-	-	-	-
5. Wdrożenie energetyki jądrowej	-	-	-	-
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii			3.5	
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji			3.5	
8. Poprawa efektywności energetycznej			3.5	

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. przyjęta przez Radę Ministrów 24 września 2019 r.,

Jako główny cel krajowej polityki transportowej wskazano zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego.

Tabela 13. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
Źródło: opracowanie własne.

SZRT - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. – kierunki interwencji	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce			3.1	
Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym	-	-	-	-
Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności			3.1 3.4	
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów			3.1	
Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko			3.4	
Poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.			3.1	

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Dokument kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów



terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Tabela 14. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030
Źródło: opracowanie własne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym				
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych		Nie dotyczy		
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze		Nie dotyczy		
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska		Nie dotyczy		
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych		Nie dotyczy		
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów		Nie dotyczy		
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych				
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego		2.1 2.2		
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	1.2			
2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	1.2			
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie				
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem			3.2	



3.2.	Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	1.2	2.1		
3.3.	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych		2.1	3.2	
3.4.	Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	-	-	-	-

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030 (SZRWRiR), przyjęta uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 17 października 2023 r.

Celem SZRWRiR 2030 jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Tabela 15. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030.

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030		Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
		I	II	III	IV
1. Wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy					
1.1.	Zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, rybackiej i przetwórstwa rolno-spożywczego	1.4			
1.2.	Budowa odporności produkcji rolnej i rybackiej, w tym odporności na zmiany klimatu	1.4			
1.3.	Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju i jakości żywności	1.4			
1.4.	Transformacja energetyczna sektora rolno-spożywczego i rozwój biogospodarki	1.4			-
1.5.	Przygotowanie polskiego sektora rolno-spożywczego do rozszerzenia UE i nowych uwarunkowań handlu zagranicznego	1.4			
2. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska					
2.1.	Rozwój infrastruktury liniowej			3.1	
2.2.	Dostępność wysokiej jakości usług publicznych		2.1	3.2	
2.3.	Zrównoważona rewitalizacja wsi i małych miast		2.2		
2.4.	Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska			3.4	3.5



2.5.	Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom			3.4	
3. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa					
3.1.	Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa		2.1		
			2.2		
3.2.	Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy	1.1			
		1.3			
3.3.	Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi	1.2			
		1.3			
3.4.	Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym		2.1		
3.5.	Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich	-	-	-	-

STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE REGIONALNE

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Najważniejszy dokument samorządu województwa, który określa wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Jest także odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Tabela 16. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Strefa gospodarcza – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka				
1.1 Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego		2.1		
1.2. Podnoszenie jakości kapitału społecznego		2.2		
1.3. Wsparcie rozwoju MŚP	1.2			
1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności	1.2			
2. Sfera społeczna - obywatelskie społeczeństwo równych szans				



2.1. Rozwój kapitału społecznego		2.2	
2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców		2.1	
2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego		2.2	
3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń			
3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska			3.4
3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu			3.3
			3.4
3.3. Zwiększenie dostępności transportowej			3.1
			3.4
3.4. Nowoczesna energetyka w województwie			3.5
3.5. Racjonalizacja gospodarki odpadami			3.4
3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych			3.2
4. Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzane województwo			
Kierunek: Podnoszenie wiedzy i umiejętności z zakresu planowania i zarządzania rozwojem pracowników administracji samorządowej wszystkich szczebli	1.2		
Kierunek: Upowszechnianie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w zarządzaniu rozwojem			3.2
Kierunek: Wzmacnianie współpracy i partnerstwa samorządów			4.2
Kierunek: Prowadzenie zintegrowanej i terytorialnie ukierunkowanej polityki zrównoważonego rozwoju przestrzennego			3.1
			3.3
			3.4

Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030

W dokumencie zaplanowano działania wspierające rozwój przedsiębiorczości, wzmacniające współpracę przedsiębiorstw (w szczególności małych i średnich), jednostek naukowo-badawczych, instytucji otoczenia biznesu i administracji oraz promujące szeroko rozumianą innowacyjność we wszystkich obszarach aktywności gospodarczej. Drugim kluczowym elementem Strategii jest system zarządzania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji RSI LORIS 2030 wskazujący wybrane podmioty odpowiedzialne za realizację zapisanych w Strategii zadań, pokazujący sposób koordynacji poszczególnych działań, jak również wyznaczający łatwo mierzalne, zrozumiałe wskaźniki oraz pozwalający na ocenę ex post Strategii po zakończeniu procesu wdrożenia RSI LORIS 2030.



Tabela 17. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z Regionalną Strategią Innowacji LORIS 2030. Źródło: opracowanie własne.

Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Specjalizacja regionalna - Zbudowanie przewag konkurencyjnych – lokomotywy rozwoju gospodarczego, które będą wyróżnieniem regionu				
1.1. Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	1.1			
	1.2			
1.2. Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	1.1			
	1.2			
1.3. Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej	1.1			
	1.2			
1.4. Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	1.1			
	1.2			
1.5. Zapewnienie systemu finansowania projektów mających na celu specjalizację regionu	1.1			
	1.2			
2. Rozwój potencjału innowacyjnego regionu - Wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu dla poprawy innowacyjności gospodarki				
2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	1.2			
2.2. Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości	1.2	2.1		
		2.2		
2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	1.2	2.1		
		2.2		
2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych	1.2			
2.5. Zapewnienie systemu finansowania rozwoju potencjału innowacyjnego regionu	1.1			
3. Zarządzanie innowacjami w regionie				
Poprawa zarządzania innowacjami w regionie				
3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	1.2			
3.2. Budowa systemu zarządzania innowacjami	1.2			
3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa				
3.4. Budowa ram systemu pobudzania współpracy i przedsiębiorczości	1.1			
	1.2			
3.5. Zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie	1.1			



Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031

Celem sporządzenia dokumentu była weryfikacja aktualnego stanu gospodarki odpadami w województwie łódzkim, a także sporządzenie planu niezbędnych inwestycji, umożliwiających osiągnięcie celów w zakresie gospodarowania odpadami, jakie wynikają z przepisów unijnych i krajowych. Dokument określa cele i kierunki działań na lata 2019 – 2025 z perspektywą do 2031 roku.

Tabela 18. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031*

Źródło: opracowanie własne.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów			3.4	
2. Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi			3.4	
3. Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami			3.4	
4. Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie			3.4	
5. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia			3.4	
6. Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych			3.4	
7. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi	-	-	-	-

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024-2027

Program uwzględnia cele i zadania Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2027, który jest zasadniczym dokumentem branżowym na poziomie krajowym.

Tabela 19. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju z Wojewódzkim programem opieki nad zabytkami na lata 2024-2027

Źródło: opracowanie własne.

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2024-2027	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Atrakcyjny krajobrazu kulturowego				



1.1. Tworzenie uwarunkowań dla skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego			3.1	4.1
				4.2
1.2. Poprawa stanu zachowania i zabezpieczenia zabytków			3.1	
2. Tożsamość wielokulturowa regionu				
3.1. Kreowanie marki Łódzkie poprzez produkty związane z dziedzictwem kulturowym				4.1
				4.2
3.2. Edukacja kulturowa i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym				4.1
				4.2
3. Sprawny system zarządzania opieką nad dziedzictwem kulturowym				
3.1. Tworzenie i udostępnianie cyfrowych baz danych oraz zasobów				4.1
3.2. Wzmacnianie potencjału organizacyjnego instytucji działających na rzecz dziedzictwa kulturowego				4.2

Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027

Dokument operacyjny, którego głównym celem jest zapewnienie spójnego, zrównoważonego i efektywnego systemu transportowego w regionie, wspierającego mobilność mieszkańców, rozwój gospodarczy oraz ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Tabela 20. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim z Regionalnym Planem Transportowym Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027. Źródło: opracowanie własne.

Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1.1. Zwiększenie udziału podróży transportem zbiorowym i likwidacja wykluczenia komunikacyjnego	1.1		3.1	
1.2. Ekologizacja transportu			3.1	
1.3. Rozwój zrównoważonej mobilności			3.1	
2.1. Zwiększenie dostępności transportowej	1.1		3.1	
2.2. Rozwój infrastruktury dla obszarów działalności gospodarczej	1.1			
3.1. Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu			3.1	
3.2. Poprawa bezpieczeństwa infrastruktury transportowej			3.1	
4.1. Rozwój i implementacja nowych rozwiązań cyfrowych w sektorze transportu	-	-	-	-



4.2. Rozwój koncepcji „Mobilność jako usługa” (Mobility as a Service - MaaS)	-	-	-	-
4.3. Usprawnienie planowania, organizacji i zarządzania systemem transportowym			3.1	

STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE PONADLOKALNE

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030

Dokument strategiczny opracowany przez 25 samorządów lokalnych, mający na celu zintegrowane planowanie i realizację przedsięwzięć rozwojowych na tym obszarze. Główne obszary działań przewidziane w strategii obejmują poprawę efektywności energetycznej budynków, rozwój komunikacji miejskiej, wsparcie dla ekologicznych źródeł energii oraz rozwój kultury.

Tabela 21. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030.

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030	I	II	III	IV
Cel główny: Wzmacnianie i rozwój wzajemnych więzi partnerskich oraz integracji terytorialnej w celu zrównoważonego rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów				
1. Wyższa efektywności energetyczna obiektów i przestrzeni publicznych na obszarze MOF			3.5	
2. Zwiększony udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł na obszarze MOF			3.5	
3. Zwiększona skuteczność działania OSP w prowadzeniu akcji ratowniczych i likwidacji skutków katastrof i awarii		2.1		
4. Poprawa i utrzymanie bioróżnorodności na terenach zagrożonych degradacją przyrodniczą			3.4	
5. Zwiększenie dostępu do niskoemisyjnego, multimodalnego transportu pasażerskiego o wysokim standardzie			3.1	
6. Zwiększona atrakcyjność turystyczna i kulturalna MOF				4.1
				4.2
				4.3

Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030

Strategię Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030 należy uznać za podstawowy dokument samorządu powiatu radomszczańskiego. Diagnozuje on, przy



udziale środowisk zewnętrznych, podstawowe uwarunkowania, potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu. Określa obszary, cele i kierunki prowadzonej polityki rozwoju realizowanej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat.

Tabela 22. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim ze Strategią Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030	Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy			
	I	II	III	IV
1. Wzrost jakości życia mieszkańców powiatu				
1.1. Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług medycznych oraz jakości obsługi pacjentów		2.1		
1.2. Rozwój placówek edukacyjnych w powiecie radomszczańskim		2.1		
1.3. Rozwój oferty edukacyjnej Powiatu		2.1		
1.4. Zapewnienie porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców i osób przyjezdnych			3.3	
1.5. Rozwój oferty kulturalnosportowej w powiecie		2.3		
1.6. Poprawa stanu infrastruktury pieszej, rowerowej i drogowej			3.1	
1.7. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu			3.1	
2. Zapewnienie opieki i wsparcia mieszkańcom powiatu				
2.1. Zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach		2.2	3.1	
2.2. Zapewnienie opieki osobom starszym i niesamodzielnym		2.1		
		2.2		
2.3. Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych		2.1		
		2.2		
2.4. Dbalność o zdrowie psychiczne mieszkańców		2.1		
		2.2		
3. Zrównoważony rozwój gospodarczy				
3.1. Wsparcie rozwoju gospodarczego powiatu	1.1			
	1.2			
3.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo	1.2			
4. Transformacja klimatyczna w powiecie				
4.1. Dbalność o zachowanie walorów środowiskowych powiatu oraz budowanie odpowiedzialności ekologicznej			3.4	



5. Wzrost efektywności zarządzania Powiatem			
5.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenie powiatu		2.2	
5.2. Podnoszenie jakości usług publicznych			3.1
			3.2
5.3. Współpraca międzyinstytucjonalna Powiatu	1.2		4.2
5.4. Budowanie marki powiatu radomszczańskiego w oparciu o projekty ERA Smaku i ERA Travel			4.1
			4.2
			4.3

8. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Proces wdrażania dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** jest kluczowym etapem jej realizacji, który wymaga starannego zaplanowania i koordynacji działań. Efektywne wdrożenie strategii uzależnione jest od jasnego podziału obowiązków, odpowiednich zasobów oraz dobrze zaplanowanej współpracy między wszystkimi zaangażowanymi stronami. Gmina powinna dążyć do osiągnięcia założonych celów strategicznych oraz reagować na zmieniające się uwarunkowania w trakcie realizacji.

Struktura organizacyjna wdrażania Strategii

Za realizację dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** odpowiedzialne będą różne podmioty, które na podstawie swoich kompetencji i zasobów, będą realizować określone zadania. Kluczową rolę w procesie wdrażania odgrywają:

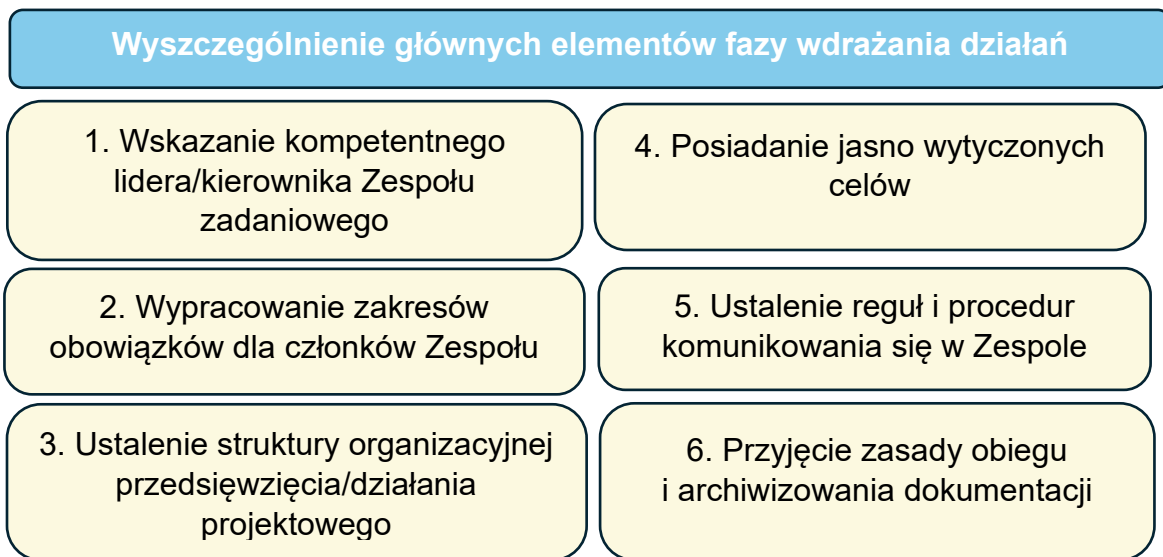
- Burmistrz Kamieńska – pełni rolę głównego koordynatora procesu wdrażania strategii (lidera). Nadzoruje realizację działań, w tym monitorowanie postępów, koordynację z jednostkami administracyjnymi oraz kontrolę zgodności działań z zapisami strategii. Swoje obowiązki wykonuje przy pomocy podległych komórek organizacyjnych, jednostek miejskich i instytucji.
- Rada Miejska w Kamieńsku – sprawuje nadzór nad realizacją strategii, zatwierdza najważniejsze decyzje strategiczne oraz bierze udział w monitorowaniu postępu realizacji (więcej w rozdziale 9. Monitorowanie i ewaluacja Strategii).
- Zespół ds. Wdrażania Strategii – powołany po uchwaleniu Strategii. Jego zadaniem będzie koordynacja działań związanych z wdrażaniem strategii. Zespół ten może składać się z przedstawicieli różnych jednostek administracyjnych Gminy, w tym przedstawicieli Urzędu Miasta



odpowiedzialnych za poszczególne obszary rozwoju (np. infrastruktura, edukacja, kultura, przedsiębiorczość).

- Zespoły zadaniowe – poszczególne obszary strategii będą realizowane przez dedykowane zespoły zadaniowe, które zostaną wskazane przez Zespół ds. wdrażania strategii. W skład każdego zespołu zadaniowego wejdą eksperci oraz pracownicy odpowiedzialni za konkretne cele i działania w ramach strategii (np. infrastruktura, edukacja, kultura, przedsiębiorczość).
- Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Strategii – Zespół odpowiedzialny za bieżące monitorowanie postępów realizacji strategii oraz jej ocenę (więcej w rozdziale 10. Monitoring i ewaluacja Strategii).
- Podmioty zewnętrzne i społeczność lokalna – w realizację strategii zaangażowani będą także mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz inne podmioty lokalne. Ich rolą będzie wspieranie realizacji działań, a także aktywne uczestniczenie w procesie konsultacji społecznych oraz identyfikowaniu potrzeb i kierunków rozwoju.

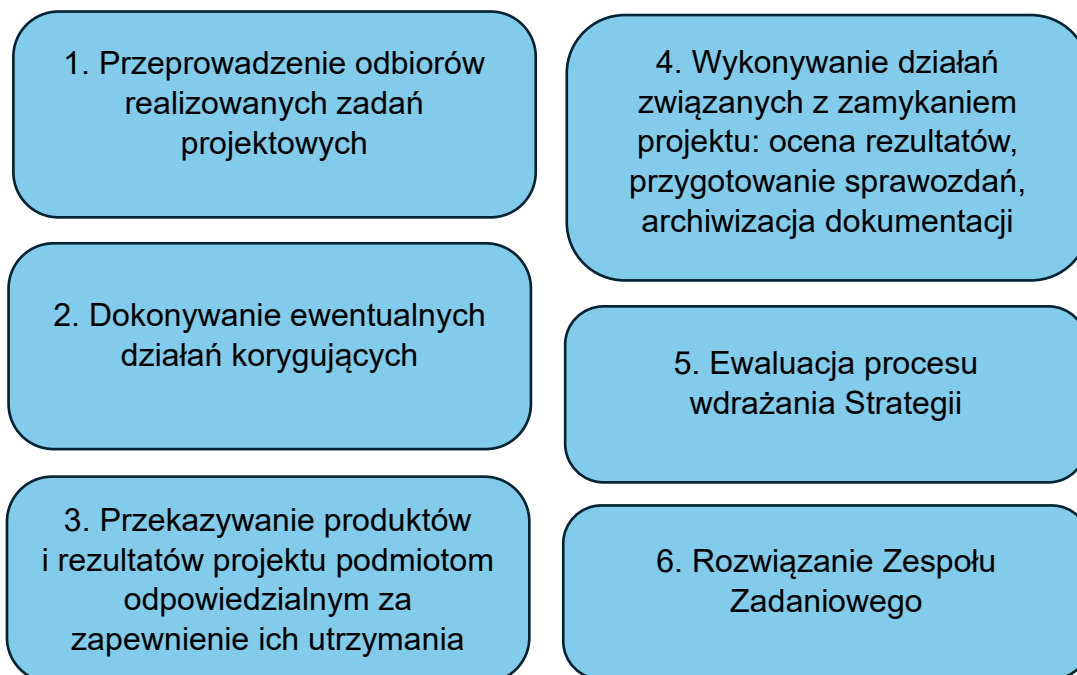
System realizacji dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** przedstawia poniższy schemat.



Ryc. 12. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii
Źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004



Wyszczególnienie głównych elementów fazy zamykania procesu wdrażania działań



Ryc. 13. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii

Źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004

Podział zadań i odpowiedzialności

Realizacja zadań w ramach dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** wymaga wyznaczenia osób i zespołów odpowiedzialnych za konkretne działania. Za wyznaczenie członków zespołów zadaniowych i przypisaniu im konkretnych działań w ramach określonych w Strategii celów odpowiadać będzie Zespół ds. Wdrażania Strategii.

Kierownicy każdego z zespołów zadaniowych będą odpowiadać za koordynację realizacji przypisanego zadania, określenia jego szczegółowego harmonogramu, budżetu oraz wybranie wskaźników monitorujących postęp jego realizacji. Praca zespołów zadaniowych odbywać się będzie przy współpracy z podmiotami realizującymi poszczególne projekty, gwarantując spójność, przepływ informacji i terminowość realizacji zadania. Zespoły zadaniowe przygotowują sprawozdania cząstkowe, tj. raporty z realizacji przypisanego zadania, które stanowią część systemu monitorowania (*więcej informacji w rozdziale 10. Monitoring i ewaluacja Strategii*). Zakłada się przy tym bieżącą współpracę zespołów zadaniowych z Zespołem ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii, co pozwoli na sprawne gromadzenie danych dotyczących postępów w realizacji zadań i oceny ich skuteczności.

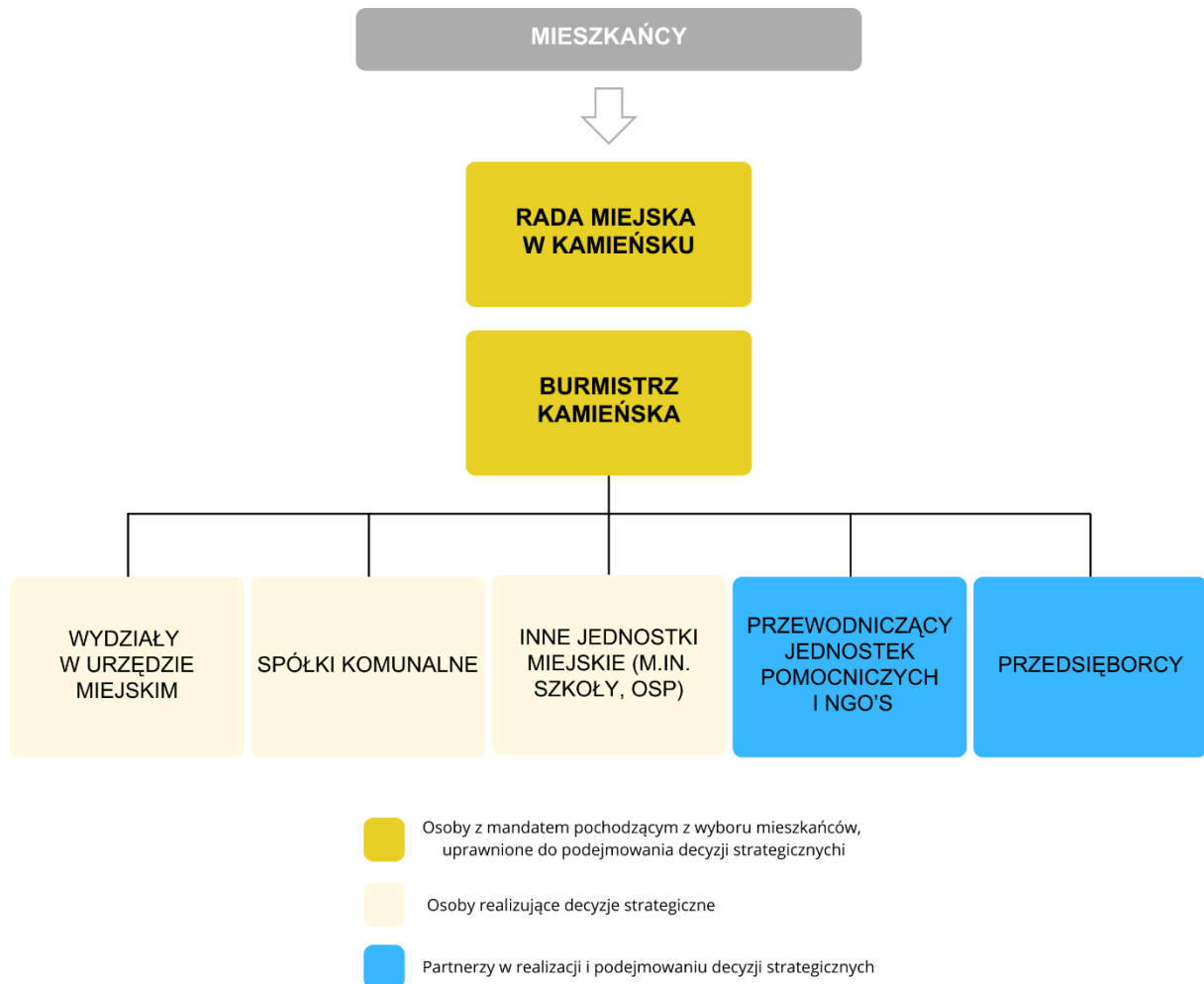


Zespół ds. Wdrażania Strategii odpowiadać będzie za bieżącą organizację prac, zapewniając, że wszystkie zadania są realizowane zgodnie z harmonogramem oraz w zgodzie z założeniami strategicznymi.

Burmistrz i Rada Miejska jako władza wykonawcza i uchwałodawcza w Gminie pełnią kluczową rolę w definiowaniu priorytetów w realizacji działań strategicznych oraz podejmowaniu decyzji na poziomie ogólnogminnym. Burmistrz jako główny lider wdrażania strategii, jest odpowiedzialny za inicjowanie działań oraz nadzorowanie całego procesu realizacji strategii. Jego zadaniem jest wytyczanie kierunków działań, angażowanie zasobów finansowych oraz monitorowanie postępów realizacji. Rada Miejska, będąca organem uchwałodawczym, pełni funkcję nadzorczą i kontrolną, zatwierdzając kluczowe dokumenty wykonawcze oraz decydując w razie potrzeby o konieczności aktualizacji strategii.

Ważnym elementem realizacji strategii jest także aktywna współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w tym przede wszystkim przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi oraz innymi podmiotami lokalnymi. Ich zaangażowanie ma kluczowe znaczenie dla sukcesu strategii, dlatego ważne jest ustalenie wyraźnych reguł współpracy.

Biorąc pod uwagę, że mieszkańcy Gminy są kluczowymi beneficjentami działań podejmowanych w ramach strategii, ich aktywne zaangażowanie w proces wdrażania ma istotne znaczenie zarówno dla skuteczności realizowanych inicjatyw, jak i dla zapewnienia społecznej akceptacji poszczególnych projektów. W związku z tym przewiduje się stosowanie mechanizmów partycypacyjnych, takich jak otwarte spotkania informacyjne, badania ankietowe lub panele obywatelskie, umożliwiających bieżący dialog oraz dostosowywanie działań do faktycznych potrzeb społeczności lokalnej.



Ryc. 14. Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych.
 Źródło: Opracowanie własne.

Zasady współpracy w realizacji działań

Skuteczna realizacja dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** wymaga współpracy z różnymi podmiotami na poziomie lokalnym oraz ponadlokalnym. W szczególności dotyczy to działań wymagających częściowego zaangażowania sąsiednich gmin, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, sektora prywatnego oraz instytucji edukacyjnych.

Gmina może podejmować współpracę z podmiotami zewnętrznymi w różnych obszarach, takich jak edukacja, rynek pracy, rozwój infrastruktury czy działania społeczne.

Placówki oświatowe mogą uczestniczyć w realizacji inicjatyw edukacyjnych oraz programów podnoszących kompetencje mieszkańców, w tym w zakresie kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy. Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę w działaniach społecznych i kulturalnych, a ich zaangażowanie pozwala na skuteczniejsze wdrażanie projektów skierowanych do różnych grup społecznych, w tym dzieci, młodzieży, seniorów czy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z kolei przedsiębiorcy mogą być zarówno realizatorami,



jak i partnerami strategicznymi w projektach inwestycyjnych, gospodarczych czy innowacyjnych.

Aby zapewnić przejrzystość współpracy i precyzyjnie określić role oraz obowiązki poszczególnych stron, Gmina może zawierać różne formy formalnych porozumień, takie jak umowy partnerskie, listy intencyjne czy porozumienia o współpracy. Takie dokumenty pozwalają na jasne określenie zasad finansowania, zakresu obowiązków oraz korzyści wynikających ze wspólnych działań. Szczególnie istotnym aspektem współpracy jest również możliwość wspólnego aplikowania o środki zewnętrzne – partnerstwo z innymi podmiotami zwiększa szanse na pozyskanie dofinansowania z funduszy krajowych i europejskich, co znacząco wpływa na skuteczność wdrażania strategii.

W przypadku działań wymagających współpracy ponadlokalnej Gmina Kamieńsk może podejmować inicjatywy wspólne z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, zwłaszcza w zakresie projektów infrastrukturalnych czy ochrony środowiska. W takich sytuacjach zawieranie porozumień międzygminnych stanowi mechanizm ułatwiający koordynację działań oraz skuteczną realizację wspólnych celów rozwojowych.

Dla zapewnienia efektywności współpracy kluczowe jest także prowadzenie regularnego dialogu pomiędzy Gminą a jej partnerami. Organizowanie cyklicznych spotkań, warsztatów czy konsultacji pozwoli na bieżącą wymianę informacji, monitorowanie postępów we wdrażaniu strategii oraz dostosowywanie planowanych działań do zmieniających się warunków i potrzeb lokalnej społeczności. W przypadku podjęcia współpracy z podmiotami zewnętrznymi, powinna opierać się ona na zasadach partnerstwa, przejrzystości i wspólnej odpowiedzialności za realizację strategicznych celów Gminy, co pozwoli na stworzenie trwałych mechanizmów wspierających zrównoważony rozwój i podnoszenie jakości życia mieszkańców.

Wytyczne dotyczące sporządzania dokumentów wykonawczych

Niezbędnym narzędziem w realizacji celów zawartych w dokumencie **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** są dokumenty wykonawcze. Stanowią one kluczowy element procesu planowania i wdrażania założeń strategii, umożliwiając ich konkretne przełożenie na działania praktyczne.

W tym kontekście opracowano wytyczne do ich sporządzania. Wytyczne i rekomendacje do sporządzania dokumentów wykonawczych obejmują zarówno obowiązkowe i fakultatywne plany, programy i inne opracowania Gminy Kamieńsk. W poniżej tabeli określono stopień zgodności istniejących dokumentów z niniejszą Strategią, jak i dokonano oceny aktualności obowiązujących dokumentów w kontekście zapisów strategii.



Tabela 23. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Źródło: opracowanie własne.

<p>Plan ogólny gminy</p> <p>Uchwała o przystąpieniu: Uchwała nr LXIV/673/23 Rady Miejskiej W Kamieńsku z dnia 28 grudnia 2023 r.</p> <p>Rekomendacje/wnioski: Plan ogólny gminy jest obecnie w opracowaniu¹⁵. Powinien on uwzględniać przestrzenny zakres Strategii rozwoju, w szczególności opracowany w niej model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz rekomendacje zawarte w części: „Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej”. Oznacza to konieczność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienia spójności układu przestrzennego z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii - wskazania priorytetowych obszarów rozwoju i intensyfikacji poszczególnych rodzajów funkcji (np. strefy mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) - zachowanie równowagi między rozwojem terenów zurbanizowanych a ochroną terenów naturalnych i cennych przyrodniczo - uwzględnienie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz przestrzeni historycznych <p>Zgodność planu ogólnego ze Strategią rozwoju gminy jest kluczowa, aby zapewnić spójność działań oraz efektywne wykorzystanie zasobów w długoterminowej perspektywie.</p>
<p>Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Aktualizacja obowiązujących planów dotyczy ewentualnych konsekwencji na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego i rekreacyjnego Gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury w wyniku prowadzenia działań zapisanych w dokumencie Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy. Rekomenduje się także zwiększenie pokrycia Gminy MPZP</p>
<p>Gminny Program Rewitalizacji</p> <p>Podstawa prawna: Uchwała nr XI/165/25 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 22 stycznia 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kamieńsk na lata 2023-2030</p> <p>Rekomendacje/wnioski: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kamieńsk został opracowany w 2025 r. W przypadku aktualizacji dokumentu i dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań Gminy należy wykorzystać założenia zawarte w dokumencie Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy. Szczególną uwagę należy zwrócić na potencjał rozwojowy, który w Strategii został wskazany poprzez Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).</p>

W powyższej tabeli omówione zostały rekomendacje i sugestie w zakresie opracowania przykładowych dokumentów wykonawczych Gminy. Należy jednak podkreślić, że każda podejmowana przez Gminę Kamieńsk inicjatywa planistyczna lub wykonawcza powinna być zgodna z celami i kierunkami wyznaczonymi w Strategii rozwoju. Opracowywane w przyszłości dokumenty powinny wspierać długofalowy rozwój Gminy, uwzględniając priorytety wskazane w dokumencie **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy**, ale również działać w synergii z innymi aktami prawnymi, tworząc spójną sieć działań, pozwalającą na efektywne zarządzanie przestrzenią miejską i poprawę jakości życia mieszkańców.

¹⁵ Stan na kwiecień 2025 r.



9. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Projekty i działania wynikające z zapisów dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** będą realizowane w okresie wdrażania dokumentu zgodnie z przyjętym systemem i strukturą wdrażania z wykorzystaniem różnorodnych źródeł finansowania. Wdrażanie strategii i wynikających z niej projektów będzie poprzedzone analizą możliwości i dostępności środków, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości finansowych Miasta. Każdorazowo na etapie rocznych ewaluacji wdrażania Strategii i określania nadchodzących planów jej realizacji należy prowadzić systematyczną ocenę sytuacji finansowej Gminy.

Zakres tej oceny powinien dotyczyć:

- analizy poziomu i zmian dochodów oraz wydatków Miasta w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- analizy salda budżetu i poziomu zadłużenia budżetu Miasta w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- analizy poziomu i zmian dochodów własnych oraz nakładów inwestycyjnych Miasta w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- analizy wieloletniej prognozy finansowej Miasta,
- analizy aktywności i skuteczności Miasta w pozyskiwaniu zewnętrznych środków publicznych w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat.

Wyniki oceny sytuacji finansowej przeprowadzonej z uwzględnieniem powyższych czynników pozwolą zidentyfikować faktyczne możliwości i określić gotowość Miasta do podejmowania zobowiązań finansowych mających na celu osiągnięcie celów Strategii.

Na potrzeby realizacji zapisów dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** zaplanowano wykorzystanie szerokiego katalogu źródeł finansowania. Przyjmuje się następujące źródła finansowania:

- Środki własne Gminy.
- Środki pochodzące z budżetu państwa lub budżetu samorządu województwa łódzkiego przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania.
- Środki z funduszy celowych, m.in. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (w tym Program LIFE), Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).
- Środki pochodzące z naborów w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
- Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej:
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnKS),
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS),
 - Fundusze Europejskie dla Łódzkiego (FELD).



- Środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych,
- Programy unijne:
 - Program Interreg Europa 2021-2027,
 - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027,
 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027.
- Inne fundusze zewnętrzne, np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- Inne środki publiczne.

Tabela 24. Sposoby i źródła finansowania dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy.
Źródło: opracowanie własne.

Cel	Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą otrzymać dofinansowanie
CEL I - GMINA KAMIENSK POZYSKA NOWYCH INWESTORÓW W CELU WZMOCNIENIA LOKALNEGO RYNKU PRACY		
1.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez utworzenie strefy przemysłowej	KPO	A1.3. Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego
	FELD	Działanie FELD.09.02 Społeczeństwo w transformacji
1.2 Rozwój kompetencji mieszkańców na rynku pracy	FELD	Działanie FELD.08.07 Kształcenie ogólne
	INTERREG CENTRAL EU	Działanie FELD.09.01 Gospodarka w transformacji
		1.2: Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości
FERS	Działanie FERS.01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki	
1.3 Wspieranie mieszkańców w zakładaniu własnej działalności	FELD	Działanie FELD.07.01 Aktywizacja zawodowa – PUP
1.4 Wzmocnienie konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych	FELD	Działanie FELD.09.01 Gospodarka w transformacji
CEL II - GMINA KAMIENSK ROZWINIE DZIAŁANIA PROMUJĄCE TURYSTYKĘ, AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA ORAZ OFERTĘ SPORTOWĄ, EDUKACYJNĄ I KULTURALNĄ, WZMACNIAJĄC TYM SAMYM LOKALNĄ TOŻSAMOŚĆ		
2.1 Zwiększenie dostępności usług edukacyjnych i opiekuńczych	FERS	Priorytet FERS.02 Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie



Cel	Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą otrzymać dofinansowanie
	KPO	Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”
2.2 Wzmocnienie integracji społecznej oraz zaangażowania różnych grup mieszkańców poprzez działania społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne	FELD	Działanie FELD.06.02 Infrastruktura społeczna
	INTERREG EU	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu.
	FERS	Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie Działanie FERS.04.07 Wsparcie NGO w zakresie dostępności i włączenia społecznego
2.3 Wspieranie aktywności sportowej, kulturowej i rekreacyjnej	FENX	Priorytet FENX.07 Kultura
	FELD	Działanie FELD.05.05 Kultura i turystyka - ZIT Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów
CEL III - GMINA KAMIEŃSK STANIE SIĘ ATRAKCYJNYM I BEZPIECZNYM MIEJSCEM DLA MIESZKAŃCÓW ORAZ TURYSTÓW		
3.1 Poprawienie świadczonych przez Gminę usług	FELD	Priorytet FELD.03 Fundusze europejskie dla mobilnego Łódzkiego Działanie FELD.09.04 Mobilność lokalna w transformacji
	FENX	Priorytet FENX.03 Transport miejski Priorytet
		FENX.04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet
3.2 Stworzenie przez Gminę warunków do rozwoju innych usług	FENG	FENX.05 Wsparcie sektora transportu z EFRR Priorytet FENG.01 Wsparcie dla przedsiębiorców
	FERC	Priorytet FERC.02 Zaawansowane usługi cyfrowe
3.3 Poprawienie jakości przestrzeni publicznych	FELD	Priorytet FELD.02 Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego
	FERS	Działanie FERS.03.03 Systemowa poprawa dostępności
3.4 Przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju	FELD	Działanie FELD.02.08 Dostosowanie do zmian klimatu, zapobieganie



Cel	Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą otrzymać dofinansowanie
		Działanie FELD.02.13 Gospodarka o obiegu zamkniętym Działanie FELD.02.15 Bioróżnorodność
	FENX	Działanie FENX.03.01 Transport miejski
	INTERREG CENTRAL EU	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
3.5 Transformacja energetyczna Gminy Kamieńsk oraz zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczących rozwiązań na rzecz niezależności energetycznej	FELD	Działanie FELD.02.01 Efektywność energetyczna Działanie FELD.02.05 Odnawialne źródła energii
	FENX	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
	INTERREG CENTRAL EU	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
CEL IV - MARKA GMINY KAMIEŃSK BĘDZIE ROZPOZNAWALNA W CAŁYM REGIONIE		
4.1 Utworzenie marki Gminy Kamieńsk wykorzystującej potencjały przyrodnicze i turystyczne	FELD	Działanie FELD.05.05 Kultura i turystyka - ZIT Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów
	FENX	Działanie FENX.07.01 Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej
4.2. Zwiększenie wizerunkowej rozpoznawalności marki	FELD	Działanie FELD.05.05 Kultura i turystyka - ZIT Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów
4.3. Dostosowanie oferty Gminy Kamieńsk pod potrzeby i wymagania turystów	FELD	Działanie FELD.05.05 Kultura i turystyka - ZIT Radomsko-Piotrków Trybunalski-Belchatów



10. MONITORING I EWALUACJA

Podstawą skutecznego wdrażania Strategii jest analiza postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej celów i działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice między przyjętymi założeniami w uzyskiwanymi rezultatami. Skutecznie działający monitoring pozwala na prawidłowe wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na poszczególne przedsięwzięcia projektowe, co ma istotne znaczenie w sytuacji wykorzystywania środków zewnętrznych, tj. pochodzących z różnych źródeł, rządowych (ministerialnych), UE oraz innych, które będą wspierały budżet miasta w realizacji przedsięwzięć.

Dokument **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** podlegać będzie bieżącej kontroli i ocenie, na podstawie których, jeśli będzie to konieczne przyjęte w niej założenia będą dostosowywane do zmieniających się uwarunkowań. W zależności od okoliczności może to oznaczać rezygnację z niektórych celów, ich modyfikację lub wprowadzenie nowych, adekwatnych do aktualnych wyzwań i możliwości.

Koordinacja procesów monitorowania i oceny

Za koordynację procesów monitorujących i ocenę odpowiedzialny będzie powołany przez Burmistrza Miasta Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii. W jego skład powinny wejść osoby wybrane spośród:

- przedstawicieli Urzędu Miasta (m.in. komórki odpowiedzialnej za rozwój i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych),
- przedstawicieli Rady Miejskiej,
- przedstawicieli jednostek organizacyjnych Gminy, realizujących zadania wynikające ze Strategii,
- eksperci zewnętrzni (w razie potrzeby),
- przedstawiciele mieszkańców oraz organizacji pozarządowych (w roli doradczej).

W zakres obowiązków zespołu wchodzić będzie:

- gromadzenie i analiza danych dotyczących realizacji Strategii,
- opracowanie okresowych raportów sprawozdawczych oraz raportu końcowego,
- identyfikowanie potencjalnych problemów i zagrożeń dla wdrażania Strategii,
- formułowanie rekomendacji dotyczących aktualizacji Strategii,
- raportowanie wyników monitoringu do Burmistrza oraz Rady Miejskiej.

W celu analizy postępów wdrażania Strategii i omówienia pojawiających się wyzwań Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii będzie spotykał się co najmniej raz na pół roku. Podczas spotkań realizowane będą zadania z wskazanego powyżej zakresu obowiązków Zespołu. Na potrzeby monitorowania Strategii Zespół może wykorzystywać dane pochodzące z następujących źródeł:

- wewnętrzne systemy i bazy danych Urzędu Miejskiego w Kamieńsku – np. Raporty o stanie miasta, rejestry budżetowe, raporty z realizacji inwestycji,



sprawozdania jednostek miejskich itp. statystyki publiczne – dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Banku Danych Lokalnych (RDL), raporty regionalne i krajowe dotyczące gospodarki, demografii, rynku pracy, edukacji, transportu czy ochrony środowiska.

- badania i konsultacje społeczne – ankiety prowadzone wśród mieszkańców, raporty z konsultacji społecznych, opinie organizacji pozarządowych i przedsiębiorców.
- dane branżowe i eksperckie – opracowania sektorowe – dotyczące np. energetyki, transportu, ochrony środowiska itp.
- dane geoprzestrzenne i analizy urbanistyczne – plan ogólny gminy, plany miejscowe, analizy zmian struktury zabudowy i infrastruktury itp.

Określenie wartości wyjściowej dla wskaźników monitoringu będzie opierać się na dostępnych danych historycznych oraz aktualnych analizach, a w przypadku braku odpowiednich informacji – na podstawie badań własnych prowadzonych przez Urząd Miejskie w Kamieńsku lub we współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

Sprawozdawczość i proponowany system monitoringu

Monitoring realizacji dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** będzie prowadzony na podstawie wskaźników efektywności, skuteczności i oddziaływania poszczególnych działań. Zestaw wybranych wskaźników został przedstawiony w Tabeli 8 (*rozdział 4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia*). Każdy z zakładanych efektów został opisany jako mierzalny wskaźnik, umożliwiający bieżące monitorowanie oraz ocenę postępów i skuteczności podejmowanych w ramach Strategii działań.

Określona w niniejszej Strategii lista proponowanych wskaźników przyjętych na potrzeby monitoringu Strategii (*Tabela. 8*) ma charakter otwarty, co oznacza, że w toku ewaluacji mogą być wprowadzane nowe wskaźniki dostosowane do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych oraz dostępności danych.

System monitoringu będzie obejmował:

- okresowe raporty sprawozdawcze – przygotowane w cyklu corocznym. Coroczny raport powinien zawierać analizę stopnia realizacji poszczególnych celów i działań określonych w Strategii. W raporcie powinna znaleźć się również ocena kluczowych wskaźników, tj. ocena wpływu działań na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy. **Raport ten można zamieścić jako rozdział opracowywanego corocznie raportu o stanie Gminy Kamieńsk.**
- sprawozdania cząstkowe – opracowywane przez jednostki realizujące konkretne zadania (np. wydziały Urzędu Miasta, spółki miejskie czy organizacje pozarządowe). Sprawozdania cząstkowe z realizacji poszczególnych zadań będą dołączane do raportów sprawozdawczych.
- raport końcowy – przygotowany i udostępniony pół roku przed końcem obowiązywania niniejszej Strategii (w II/III kwartale 2035 r.), stanowiący kompleksowe podsumowanie efektów jej wdrażania. Raport końcowy powinien zawierać analizę stopnia realizacji poszczególnych celów, weryfikację osiągnięcia zakładanych wskaźników, ocenę wpływu podjętych działań na



rozwój społeczno-gospodarczy Gminy oraz rekomendacje dotyczące kierunków dalszego rozwoju.

Raporty sprawozdawcze będą przedkładane Burmistrzowi Gminy Kamieńsk, a następnie opiniowane przez Radę Miejską.

Mechanizmy aktualizacji Strategii

W celu umożliwienia skutecznego dostosowywania dokumentu **Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy** do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, a także uwarunkowań zewnętrznych, przyjęte zostaną następujące mechanizmy:

- przegląd Strategii realizowany co dwa lata – prowadzony przez Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii w ramach roboczych spotkań.
- procedura aktualizacji Strategii – w przypadku istotnych zmian społeczno-ekonomicznych (np. nowych regulacji prawnych, kryzysów gospodarczych, zmian demograficznych) Strategia może zostać poddana aktualizacji. Wniosek o aktualizację będzie wynikał z ustaleń Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii i zostanie przekazany do Burmistrza oraz Rady Miejskiej, która podejmie decyzję o konieczności aktualizacji dokumentu.
- elastyczny charakter dokumentu – Strategia jest dokumentem, zawierającym otwarty katalog działań, który może być rozszerzony o nowe zadania, zgodnie z przyjętymi w niej celami i kierunkami rozwoju. Mogą one zostać wdrożone w zależności od dostępności środków finansowych oraz pojawiających się potrzeb społecznych i gospodarczych.

System monitorowania i ewaluacji Strategii ma kluczowe znaczenie dla skutecznego zarządzania procesem jej wdrażania. Przejrzyste zasady raportowania, bieżąca analiza wskaźników oraz możliwość elastycznego dostosowywania strategii do zmieniających się warunków pozwolą na skuteczną realizację celów rozwojowych miasta i optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów.



11. SPIS RYCIŃ ORAZ TABEL

Spis rycin:

Ryc. 1. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 1. ...	19
Ryc. 2. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 2 ...	21
Ryc. 3. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 4 ...	22
Ryc. 4. Rozkład odpowiedzi mieszkańców Gminy Kamieńsk udzielonych na pytanie nr 5 ...	23
Ryc. 5. Analiza SWOT - czynniki rozwojowe Gminy Kamieńsk. Źródło: opracowanie własne.	30
Ryc. 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	69
Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	77
Ryc. 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kamieńsk. Ustalenia Audytu Krajobrazowego Województwa Łódzkiego oraz Obszary strategicznej interwencji.	83
Ryc. 10. Obszar Nowej Energii	85
Ryc. 11. Granice Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski – Bełchatów.	86
Ryc. 12. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii	111
Ryc. 13. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii Źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGiP, Warszawa, 2004.....	112
Ryc. 14. Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych.	114

Spis tabel:

Tabela 1. Struktura dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia Rozwoju Gminy.....	7
Tabela 2. Zestawienie dokumentów krajowych, z którymi dokument Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy powinien zachować spójność w zapisach.	8
Tabela 3. Zestawienie dokumentów regionalnych, z którymi dokument Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy powinien zachować spójność w zapisach	8
Tabela 4. Potencjały Gminy Kamieńsk	25
Tabela 5. Deficyty Gminy Kamieńsk.....	27
Tabela 6. Wykaz zadań wskazanych przez Urząd Miejski w Kamieńsku do realizacji w ramach dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy.	51
Tabela 7. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy i wskaźniki ich osiągnięcia	60
Tabela 8. Jednolite części wód powierzchniowych w Gminie Kamieńsk.....	71
Tabela 9. Jednolite Części Wód Podziemnych w Gminie Kamieńsk.....	73
Tabela 10. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów zawarte w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego.....	78
Tabela 11. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z +” z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).....	98
Tabela 12. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. Źródło: opracowanie własne.....	99



Tabela 13. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.	100
Tabela 14. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	101
Tabela 15. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030.....	102
Tabela 16. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030..	103
Tabela 17. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z Regionalną Strategią Innowacji LORIS 2030.....	105
Tabela 18. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031.....	106
Tabela 19. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju z Wojewódzkim programem opieki nad zabytkami na lata 2024-2027.....	106
Tabela 20. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim z Regionalnym Planem Transportowym Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027.	107
Tabela 21. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Radomsko - Piotrków Trybunalski - Bełchatów 2030.	108
Tabela 22. Spójność celów dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju Wojewódzkim ze Strategią Powiatu Radomszczańskiego do roku 203	109
Tabela 23. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	116
Tabela 24. Sposoby i źródła finansowania dokumentu Kamieńsk 2035 Strategia rozwoju gminy.....	118